

S-KVINNOR

MOTIONER OCH UTLÅTANDEN

S-KVINNORS KONGRESS 2017
KARLSTAD 18-20 AUGUSTI

Förord

Förbundsstyrelsen kommer att behandla 51 motioner i uppdelade i nio block.

Förbundsstyrelsens motionssvar/utlåtande ligger efter varje motion i motionshäftet.

Några motioner som rör samma frågor kommer att föredras gemensamt, motionerna ligger då efter varandra i motionshäftet och därefter följer det gemensamma motionssvaret från förbundsstyrelsen.

Motionssvar/utlåtande från klubbar och distrikt behandlas inte av förbundsstyrelsen, dessa finns bifogade som bilagor i detta häfte.

MOTIONER 2017	KLUBB/DISTRIKT	FÖREDRAGANDE	SID
---------------	----------------	--------------	-----

1. ORGANISATION OCH UTVECKLING

1:1	Fira 100-årsminnet av kvinnors rösträtt!	Sthlm stads distrikt	Sara Mellander	
1:2	Enklare och rättvisande debitering av medlemsavgift	Sthlm stads distrikt	Susanne Andersson	
1:3	Ändring av medlemsavgift	Skånes distrikt		
1:4	Om stadgeändring	Skånes distrikt	Susanne Andersson	
1:5	Stadgeändring om mandatperioder i S-kvinnors förbundsstyrelse	Skånes distrikt	Nina Unesi	
1:6	2-åriga mandatperioder för ledamöter i förbundsstyrelsen	Skånes distrikt		
1:7	2-åriga mandatperioder för ledamöter i förbundsstyrelsen	Skånes distrikt		
1:8	Om hur länge uppdragen för S-kvinnor varar när de väljs på förbundskongressen	Västerbottens distrikt	Sara Mellander	
1:9	Dagordning	Västerbottens distrikt	Yvonne Karlén	
1:10	Styrelsernas rösträtt	Västerbottens distrikt	Yvonne Karlén	
1:11	Beslutsmässiga	Västerbottens distrikt	Yvonne Karlén	
1:12	Enskilda motioner för S-kvinnor	Västerbottens distrikt	Lena Josefsson	

2. DET FEMINISTISKA SAMHÄLLSBYGGET

2:1	Kvarteret framtiden 2:0	Blekinge distrikt	Liselott Vahermägi	
2:2	Skolpeng och vinster i välfärden	Sthlm stads distrikt	Susanne Dufvenberg	
2:3	Utvärdering av förskola/skolas insatser i arbete med jämställdhet och genusfrågor	Sthlm stads distrikt	Susanne Dufvenberg	
2:4	Allmän förskola från 2 års ålder	Avantgarde Skåne	Erika Storme Martinger	
2:5	Förbjud religiösa friskolor	Uppsala läns distrikt	Eva-Lena Jansson	
2:6	Se över kriterierna för särskilt boende för äldre	Sthlm stads distrikt	Lena Näslund	
2:7	Om att göra det lättare att få bo på ett särskilt boende för äldre	Sthlm stads distrikt	Lena Näslund	
2:8	Telestolpar och koppartråd	Göteborgs distrikt	Eva-Lena Jansson	

3. EKONOMI OCH HÅLLBARHET

3:1	Ekonomisk politik och ökade inkomstskillnader i Sverige	Sthlms läns distrikt	Hillevi Larsson	
3:2	Reparera mera	Norrbottens distrikt	Hillevi Larsson	
3:3	Impregnerade fritidskläder och skor	Norrbottens distrikt	Anna Hedh	
3:4	Säkra livsmedelsförsörjningen i Sverige	Skånes distrikt	Liselott Vahermägi	

MOTIONER 2017	KLUBB/DISTRIKT	FÖREDRAGANDE	SID
---------------	----------------	--------------	-----

4. JÄMSTÄLLDT ARBETSLIV

4:1	Lön och pension	Norrbottens distrikt	Aylin Fazelian	
4:2	6 timmars arbetsdag	Västerbottens distrikt	Carina Ohlsson	
4:3	Dags för satsning på kortare arbetstid	Skånes distrikt		
4:4	Förändra heltidsnormen till 30 timmar	Skånes distrikt		
4:5	En ny heltidsnorm	Skånes distrikt		
4:6	Uppräkning av sjukersättning	Skånes distrikt	Eva-Lena Jansson	
4:7	Tidsplan för individuell föräldraförsäkring senast 2020!	Skånes distrikt	Nina Unesi	

5. JÄMSTÄLLD HÄLSA

5:1	Hälsocentral för äldre	Västerbottens distrikt	Aylin Fazelian	
5:2	Sorgpeng för alla i 100 dagar	Blekinge distrikt	Erika Storme Martinger	
5:3	Bättre stöd till personer med långvarig psykisk sjukdom	Dalarnas distrikt	Anna Hedh	
5:4	Om ökade satsningar för att förebygga och behandla psykisk ohälsa	Dalarnas distrikt	Anna Hedh	
5:5	Om ökad kunskap om barn som lever med missbrukande föräldrar	Dalarnas distrikt	Lena Näslund	
5:6	Tänderna tillhör kroppen	Skånes distrikt	Rose-Marie Edlund	

6. EXPLOATERING AV KVINNOKROPPEN

6:1	Nollvision för våld i nära relationer som folkhälsopolitiskt mål	Gotlands distrikt	Birgitta Ahlqvist	
6:2	Våldsutsatta kvinnor riskerar ohälsa på lång sikt – att blunda är strukturellt förtryck	Sthlm stads distrikt	Birgitta Ahlqvist	
6:3	Kvinnojurer	Österlens S-kvinnor	Carina Ohlsson	
6:4	Lagstifta om förbud för barn att bära slöja i förskola och grundskola	Uppsala läns distrikt	Åsa Lindestam	
6:5	Förbjud osunda kroppsideal	Sthlms läns distrikt	Maria Stansert	

7. INTERNATIONELL SOLIDARITET

7:1	Om vapenexport	Österlens S-kvinnor	Anna Hedh	
-----	----------------	---------------------	-----------	--

MOTIONER 2017	KLUBB/DISTRIKT	FÖREDRAGANDE	SID
---------------	----------------	--------------	-----

8. MIGRATION OCH INTEGRATION

8:1	Förbättra alternativt förställda flyktingboenden	Värmlands distrikt	Erika Storme Martinger	
8:2	Prioritering av flickor och kvinnor i samband med kvotflyktingsmottagande	Sthlm stads distrikt	Carina Ohlsson	
8:3	Tidsbegränsade uppehållstillstånd	Västerbottens distrikt	Carina Ohlsson	
8:4	Obligatorisk registrering av äktenskap	Värmlands distrikt	Rose-Marie Edlund	
8:5	Ett humant flyktingmottagande	Skånes distrikt	Eva-Lena Jansson	

9. ÖVRIGA

9:1	God man, förvaltare och förmyndare	Sthlm stads distrikt	Yvonne Karlén	
9:2	Lagstifta om jämkning av kostavgifter	Skånes distrikt	Rose-Marie Edlund	
9:3	Bostadstillägg för pensionärer	Skånes distrikt	Maria Stansert	

10. BILAGOR:

Bilaga till Motion:	Distrikt:	
Bilaga till motion 1.1	Stockholms stad	
Bilaga till motion 1.2	Stockholm stad	
Bilaga till motion 1:3	Skåne	
Bilaga till motion 1:4	Skåne	
Bilaga till motion 1:5, 1:6 och 1:7	Skåne	
Bilaga till motion 1:8	Västerbotten	
Bilaga till motion 1:9	Västerbotten	
Bilaga till motion 1:10	Västerbotten	
Bilaga till motion 1:11	Västerbotten	
Bilaga till motion 1:12	Västerbotten	
Bilaga till motion 2:1	Blekinge	
Bilaga till motion 2:3	Stockholm stad	
Bilaga till motion 2:4	Skåne	
Bilaga till motion 2:6 och 2:7	Stockholm stad	
Bilaga till motion 3:1	Stockholms län	
Bilaga till motion 3:2	Norrbottnen	
Bilaga till motion 3:3	Norrbottnen	
Bilaga till motion 3:4	Skåne	
Bilaga till motion 4:2	Västerbotten	
Bilaga till motion 4:3	Skåne	
Bilaga till motion 4:4	Skåne	
Bilaga till motion 4:5	Skåne	
Bilaga till motion 4:6	Skåne	
Bilaga till motion 4:7	Skåne	
Bilaga till motion 5:1	Västerbotten	
Bilaga till motion 5:2	Blekinge	
Bilaga till motion 5:3 och 5:4	Dalarna	
Bilaga till motion 5:5	Dalarna	
Bilaga till motion 5:6	Skåne	
Bilaga till motion 6:2	Stockholm stad	
Bilaga till motion 6:3	Skåne	
Bilaga till motion 7:1	Skåne	
Bilaga till motion 8:1	Värmland	
Bilaga till motion 8:2	Stockholm stad	
Bilaga till motion 8:3	Västerbotten	
Bilaga till motion 8:4	Värmland	
Bilaga till motion 8:5	Skåne	
Bilaga till motion 9:1	Stockholm stad	
Bilaga till motion 9:2	Skåne	
Bilaga till motion 9:3	Skåne	

Motion 1.1: Fira 100-årsminnet av kvinnors rösträtt!

Motionär: Stockholm stads distrikt

Den 24 maj 1919 tog Sveriges riksdag beslut om allmän rösträtt för kvinnor. Det var ett beslut som föregåtts av en decennielång kamp.

Därmed fick demokratin sitt verkliga genombrott i Sverige. Kvinnor fick äntligen det slutliga erkännandet som fullvärdiga medlemmar av samhällsgemenskapen.

100-årsminnet av den kvinnliga rösträtten är värt att fira – och det ordentligt! I dessa tider av auktoritära och kvinnofientliga regimer i när och fjärran är detta viktigare än någonsin.

Det skulle t ex kunna ske med en stor publik fest utanför riksdagshuset den 24 maj 2019. Vid festen kan en stor utställning visas om utvecklingen av kvinnors liv under de senaste 100 åren utmynnande i vad som ännu fattas. Utställningen bör dokumenteras i en fin bok, som för billigt pris kan inköpas av kvinnoklubbar runt om i landet som tackpresent för t ex mötesmedverkan.

Vi utesluter inte att det kan finnas också andra goda uppslag till hur denna dag bör firas. Det enda vi är säkra på är ATT det ska firas! Rejält!

Vi hemställer:

att S-kvinnors förbundskongress uppdrar till förbundsstyrelsen att tillsätta en kommitté med uppgift att organisera ett hejdundrande firande av 100-årsdagen av den kvinnliga rösträttens genomförande.

Stockholms stads distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1:1

Föredragande: Sara Mellander

Förbundsstyrelsen instämmer i motionärens förslag om att 100-årsminnet av kvinnors rösträtt bör firas och att S-kvinnor är en självklar organisation att anordna ett sådant firande. I motionen föreslås att förbundsstyrelsen tillsätter en kommitté med uppgift att organisera firandet av 100-årsdagen av den kvinnliga rösträtten den 24 maj 2019. Detta tillstyrker styrelsen.

Vidare menar styrelsen att kommittén bör arbeta för att utforma ett uppslag för firande som kan genomföras i alla kvinnodistrikt och även på klubbnivå, så att firandet får spridning i hela landet.

Det är också en god idé att dokumentera firandet i en bok, ett förslag som får ses över av den kommitté som förbundsstyrelsen ska tillsätta.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motion 1:1.

Motion 1.2: Enklare och rättvisande debitering av medlemsavgift
Motionär: Stockholm stads distrikt

Inom S-kvinnor Stockholm har vi cirka 100 kvinnor som är medlemmar i mer än en s-kvinnoklubb. Så som både det tidigare och det nya systemet för debitering av medlemsavgifter fungerar kommer dessa medlemmar att debiteras dubbla (och ibland tredubbla) avgifter till S-kvinnors förbund och distrikt. Dessa avgifter ska först betalas och sedan kan medlemmen söka återbetalning av förbundsavgift hos förbundet och av distriktsavgift hos distriktet (i Stockholm har vi tagit beslut om detta). Det är omständligt och medför för medlemmens del rätt mycket besvär. Samma gäller berörda kassörer.

Det vore betydligt enklare om avgiftssystemet konstruerades så som redan gäller för partiet. Där debiteras varje medlem 60 kr för vardera arbetarekommun, partidistrikt och partistyreelse och 60 kr för varje grundorganisation hen är med i, oavsett det är en, två eller tre. Så borde det fungera även för S-kvinnors medlemmar.

Stockholms Allmänna kvinnoklubb hemställer:

att S-kvinnors kongress uppdrar till förbundsstyrelsen att förenkla debiteringen av medlemsavgifter i enlighet med vad ovan anförts.

Stockholms stads distrikt har antagit motionen som sin egen.

1:3 Ändring av medlemsavgift

Motionär: Skånes distrikt

Socialdemokratiska partiet beslutade 2015 om en gemensam medlemsavgift på 240 kronor där 60 kronor ska tillfalla varje led i organisationen.

Detta har påverkat S-kvinnors medlemsavgifter, ofta negativt, sedan den nya medlemsavgiften infördes. 2015 års Socialdemokratiska förbunds kongress beslutade att göra en genomlysning av medlemsavgiften framöver. Viktigt är då att ta med konsekvenser på alla nivåer i organisationen.

S-kvinnor har sagt upp sitt medlemskap i S-föreningar för att få en rimlig avgift men en del har också valt att lämna S-kvinnor helt.

Samtidigt kämpar många S-Kvinnodistrikt med en kärv ekonomi för att bedriva ålagd verksamhet från förbundet t ex utbildning för nya medlemmar och att stärka S-kvinnor i det politiska ledarskapet.

I klubbarna har man många gånger också hållit nere avgifterna för att den sammanlagda avgiften inte ska bli för hög vilket påverkat den lokala verksamheten. Höga avgifter är speciellt kännbart för våra äldre medlemmar vilka idag är i majoritet i S-kvinnor.

Det nya medlemssystemet har visat sig ha stora brister och är inte anpassat för S-kvinnors behov.

I en folkrörelse är det viktigt att verksamhet sker lokalt för att skapa engagemang. Vid medlemsvärvning är det idag oerhört frustrerande att förklara de olika avgifterna för kvinnor som vill gå med i partiet och fokus i diskussionen blir fel. Istället för fokus på ideologi blir fokus ekonomiskt. Och tar vi inte den diskussionen initialt så känner sig medlemmen lurad när de får inbetalningskortet och detta är inte en bra början på ett medlemskap.

En medlemsavgift på 240 kr, med 60 kr till varje led i organisationen; S-kvinnoförbund, S-kvinnodistrikt, Arbetarkommun, S-kvinnoklubb skulle vara bättre.

Jag yrkar därför att S- kvinnor beslutar:

- att Förbunds kongressen beslutar om ändring av medlemsavgiften så att den likställs partiets med 60 kronor till förbundet, 60 kronor till distrikt och 60 kronor till klubbar,
- att förbundet driver på så att medlemssystemets teknik utvecklas ytterligare för att ge bättre stöd i S-kvinnors medlems hantering,
- att den gemensamma avgiften börjar tillämpas från och med den 1 januari 2018,
- att stadgarna justeras för att överensstämma med beslutet,

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1:2 och 1:3

Föredragande: Susanne Andersson

Båda motionärerna tar upp frågor om medlemsystemet och medlemsavgifternas konstruktion. Vid förbundsmötet 2013 beslutade förbundet att en enskild medlem kan söka tillbaka förbundsavgiften om man är med i flera S-kvinnoklubbar genom att skicka en kopia på inbetalad medlemsavgift till förbundsexpeditionen. Det har visat sig precis som motionären beskriver omständligt, men det gick inte att göra på något annat sätt i det gamla medlemsregistret.

Det nya registret kommer att på sikt möjliggöra att vid medlemskap i flera S-kvinnor klubbar, så kommer bara förbundsavgiften tas ut en gång.

S-kvinnor kommer att driva på så att medlemsystemets teknik utvecklas på bästa möjliga sätt för att vara ett stöd i medlemshanteringen för S-kvinnor.

Båda motionärerna lyfter fråga om en enhetlig medlemsavgift med 60 kronor på alla nivåer. Förbundsexpeditionen har gjort en genomlysning av medlemsavgifterna som visar på att det ser väldigt olika ut i våra distrikt och klubbar. Högst avgift ligger idag på 300 kronor och lägst på 105 kronor, i den avgiften ingår inte arbetarekommunavgiften. Utöver det har vi en skillnad i att en del distrikt får landstingsbidrag och, en del får partianslag.

Förbundsavgiften är idag 100 kronor och det finansierar till stor del, men inte fullt ut medlemstidningen Morgonbris. Ett förslag på 60 kronor på förbunds nivå skulle innebära att vi inte kan ge ut Morgonbris, eller bara ge ut 2 nummer per år.

Därför krävs det en djupare analys tillsammans med distrikt och klubbar för att komma fram till vilken avgiftskonstruktion S-kvinnor kan ha. Förbundsstyrelsen får i uppdrag att göra en enkät om hur ekonomin ser ut i distrikt och klubbar, samt att sedan göra en remiss till distrikt och klubbar med förslag på avgiftskonstruktion.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 1:2 besvarad,
att avslå att-sats 1, 3 och 4 i motion 1:3,
att bifalla att-sats 2 i motion 1:3.

1:4 Om stadgeändring

Motionär: Skånes distrikt

När det socialdemokratiska partiet 2015 antog ny medlemsavgift så justerades även de berörda stadgarna på andra punkter. Bland annat så beslutades;

- 1) att medlemskapet inleds i och med ansökan om medlemskap/intresseanmälan.
- 2) att medlemsavgiften ska vara betald senast två veckor före en omröstning för att man ska ha rösträtt.
- 3) att medlemsavgiften ska vara betald för att medlemmen ska ingå i underlaget för ombudsberäkning.
- 4) att medlemskapet avslutas genom avsägelse eller tolv månader efter att avgift ej erlagts.

Jag yrkar därför:

att S-kvinnors stadgar justeras för att överensstämma med beslutet som socialdemokratiska partiet tog då Huvudmedlemskap i S-kvinnor också innebär medlemskap på central och lokal nivå (genom Arbetarekommunen) i Socialdemokratiska partiet,

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1:4
Föredragande: Susanne Andersson

Som S-kvinna är du också medlem i det socialdemokratiska partiet och som huvudmedlem i S-kvinnor betalar du inte avgift till partistyrelsen eller partidistriktet utan din medlemsavgift betalar du till S-kvinnors förbund och distrikt. Motionären lyfter frågan om att S-kvinnors stadgar bör justeras på samma sätt som partiets stadgar.

Motionen handlar om fyra punkter.

1. att medlemskapet inleds i och med ansökan om medlemskap/intresseanmälan.

Svar: Direkt när en medlem anmäler sig via hemsidan eller via talonger läggs de in i medlemsregistret och är därmed medlem i S-kvinnor.

2. att medlemsavgiften ska vara betalad senast 2 veckor före en omröstning för att man ska ha rösträtt.

Svar: Partistyrelsen sköter uppbörden av S-kvinnors medlemsavgifter, avisering sker nu 1 gång i månaden för nya medlemmar som blir huvudmedlemmar.

3. att medlemsavgiften ska vara betald för att medlemmen ska ingå i underlaget för ombudsberäkning.

Svar: Då det gäller huvudmedlemskap gäller det som för partimedlemskap, däremot om det är ett extra medlemskap så kommer det först på nästa års faktura, men de är medlemmar direkt de blivit inskrivna i medlemsregistret.

4. att medlemskapet avslutas genom avsägelse eller tolv månader efter att avgift ej erlagts.

Svar: Medlemskapet avslutas på samma sätt för S-kvinnor som för övriga partiet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   anse motion 1:4 besvarad.

1:5 Stadgeändring beträffande mandatperiod i S-kvinnors förbundsstyrelse
Motionär: Skånes distrikt

Idag väljes ledamöter, ordförande och sekreterare i det socialdemokratiska kvinnoförbundet på en mandatperiod av fyra år. Jag anser att det vore bra för demokratin och förnyelsen i styrelsen att ändra mandatperioden till två år.

Längre mandatperiod bättre kontinuitet? Jag menar att det är tvärtom. Kortare mandatperiod borgar för att det blir ett mera effektivt och konstruktivt styrelsearbete.

Med anledning av ovanstående yrkar jag:

att stadgarna för S-kvinnors förbund 2§, ändras till att förbundsstyrelsen och dess presidium väljes på två år i taget.

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Motion 1:5-1:7 besvaras gemensamt efter motion 1:7

1:6 2-åriga mandatperioder för ledamöter i förbundsstyrelsen

Motionär: Skånes distrikt

Idag väljs ledamöter samt ordförande och förbundssekreterare för socialdemokratiska kvinnoförbundet på fyra år i taget medan ersättare väljs på två år. Vi i Avantgarde tycker att ledamöter, ordföranden samt förbundssekreteraren ska väljas på två år, precis som ersättare görs idag.

Att korta mandatperioderna tror vi leder till större rörlighet och därmed möjlighet för fler att inneha det viktiga uppdraget som förbundsstyrelseledamot. Det ofta svårt att överblicka hur livet kommer se ut så lång tid som fyra år framåt i tiden. Avantgarde menar att de långa mandatperioderna på 4 år innebär att många tvekar till att kandidera till förbundsstyrelsen, särskilt för unga kvinnor som ofta har svårt att överblicka var de kommer befinna sig 4 år framåt, där flytt på grund av jobb, studier eller att man bildar familj omöjliggör ett åtagande på 4 år.

Ett argument för en mandatperiod på 4 år skulle kunna vara att bädda för kontinuitet. Men det är sällan en brist på kontinuitet inom Socialdemokraterna, vår framtida utmaning består snarare i att locka nya medlemmar och få fler unga att engagera sig och ta på sig uppdrag i en styrelse. Genom att förkorta mandatperioden för styrelseledamöterna bäddar S-kvinnor för förnyelse och möjligheten att ta in nya perspektiv och på så sätt bädda för framtidens folkrörelse. Vidare har de ledamöter som vill fortsätta sitt uppdrag alltid möjligheten att kandidera för fler perioder.

Med anledning av ovanstående yrkar Avantgarde:

att stadgarna för S-kvinnors förbund, § 2, ändras till att förbundsstyrelsens ledamöter och presidium väljs på två år.

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

1:7 2-åriga mandatperioder för ledamöter i förbundsstyrelsen

Motionär: Skånes distrikt

Idag väljs ledamöter samt ordförande och förbundssekreterare för socialdemokratiska kvinnoförbundet på fyra år i taget medan ersättare väljs på två år. Vi i S-kvinnor Camilla tycker att ledamöter, ordföranden samt förbundssekreteraren ska väljas på två år, precis som ersättare görs idag.

Att korta mandatperioderna tror vi leder till större rörlighet och därmed möjlighet för fler att inneha det viktiga uppdraget som förbundsstyrelseledamot. Det ofta svårt att överblicka hur livet kommer se ut så lång tid som fyra år framåt i tiden. S-kvinnor Camilla menar att de långa mandatperioderna på 4 år innebär att många tvekar till att kandidera till förbundsstyrelsen, särskilt för unga kvinnor som ofta har svårt att överblicka var de kommer befinna sig 4 år framåt, där flytt på grund av jobb, studier eller att man bildar familj omöjliggör ett åtagande på 4 år.

Ett argument för en mandatperiod på 4 år skulle kunna vara att bädda för kontinuitet. Men det är sällan en brist på kontinuitet inom Socialdemokraterna, vår framtida utmaning består snarare i att locka nya medlemmar och få fler unga att engagera sig och ta på sig uppdrag i en styrelse. Genom att förkorta mandatperioden för styrelseledamöterna bäddar S-kvinnor för förnyelse och möjligheten att ta in nya perspektiv och på så sätt bädda för framtidens folkrörelse. Vidare har de ledamöter som vill fortsätta sitt uppdrag alltid möjligheten att kandidera för fler perioder.

Med anledning av ovanstående yrkar S-kvinnor Camilla:

att stadgarna för S-kvinnors förbund, § 2, ändras till att förbundsstyrelsens ledamöter och presidium väljs på två år.

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1:5, 1:6 och 1:7

Föredragande: Nina Unesi

Långa mandatperioder är vid jämförelse med andra föreningar och organisationer med liknande föreningsstruktur ovanliga. I arbetarrörelsen finns fyraåriga mandatperioder på central nivå. Till exempel kallar LO till kongress var fjärde år och då väljs LO-ordförande. Samma sak gäller i regel också i Socialdemokraterna som var fjärde år genomför partikongress och väljer ledamöter till partistyrelsen.

Men för de fackförbund som organiseras i LO kan mandattiden vara kortare. Till exempel har Kommunal treåriga mandattider. På regional nivå är mandattiderna i LO halverade. Samma sak kan sägas om Socialdemokraternas sidoorganisationer. Hur lång en mandattid är beror på organisationen. I Socialdemokraternas sidoorganisationer är mandattiden i regel två år, med två undantag: S-kvinnor och HBTs som har fyraåriga mandattider (för den sistnämnda väljs endast presidiet på fyra år, ledamöterna har tvååriga mandat).

Utgångspunkten för de som har förtroendeuppdrag i en styrelse är att de vill fullgöra sina uppdrag. Det är ett löfte som blir mer eller mindre lätt att uppfylla beroende på mandatperiodens längd. Naturligtvis förstår förbundsstyrelsen att det finns omständigheter gör att man inte kan fullgöra sitt uppdrag inom den mandattid som man valts. Sjukdom, flytt eller privata omständigheter kan ställa till det också för den mest engagerade förbundsstyrelseledamoten. Men att avsluta sitt engagemang i förtid därför att mandatperioden är lång är en omständighet som S-kvinnor kan påverka. Om mandatperioden är lång kan kvinnor avskräckas från att ens låta sig nomineras till uppdrag.

S-kvinnor vill uppmuntra till en nomineringskultur där det finns goda möjligheterna att bli omvald och där valen sker vartannat år istället för vart fjärde. För att det ska vara möjligt behöver styrelsen särskilt se över hur ändrade mandattider kan förenas med förbundssekreterarens arbetsituation.

Exempel på mandattider i socialdemokratiska sidoorganisationer och andra föreningar:

Socialdemokraternas sidoorganisationer:

Namn	Mandattid
S-Studenten	2 år
SSU	2 år
Tro & Solidaritet	2 år
Palmecentret	2 år
HBT-Socialdemokrater Sverige	2 år*

* Mandattiden för ledamöterna är två år. Mandattiden för förbundsordförande, vice förbundsordförande och förbundssekreterare är fyra år.

Andra föreningsorganisationer:

Namn	Mandattid
Scouterna	2 år
Naturskyddsföreningen	2 år
ABF	2 år

Förbundsstyrelsens föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 1:5, 1:6 och 1:7 och det avser de val som sker på förbundskongressen 2017.

Samt föreslår kongressen att bifalla tilläggs-att-satsen:

att förbundsstyrelsen ges i uppdrag att se över hur arbetsituationen för förbundssekreteraren ska förändras när kortade mandattid införs.

1:8 Tydlighet för hur länge uppdragen för S-kvinnor varar när de väljs på S-kvinnors förbunds kongress

Motionär: Västerbottens distrikt

I S-kvinnors stadgar så står det inte tydligt hur länge revisorerna väljs. Jag tycker att det är bra ifall att det framkommer i stadgarna hur länge som revisorerna väljs. I stadgarna så står det såhär idag:

”Kongressen väljer tre revisorer samt två revisorsersättare. Dessa har att jämte av förbundsstyrelsen anlita yrkesrevisor till kongressen avge berättelse över förbundets räkenskaper, förvaltning och verksamhet”.

Utifrån detta yrkar jag på:

att S-kvinnors förbundsstyrelse bör jobba för att se över att mandattiden för alla uppdrag anges.

Västerbottens distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1:8

Föredragande: Sara Mellander

Förbundsstyrelsen håller med motionären om att det i stadgarna ska framgå hur länge uppdrag för S-kvinnor varar när de väljs på S-kvinnors förbundskongress. Idag saknas det i stadgarna mandatperioden för revisorer och valberedning. Förbundsstyrelsen föreslår därför att detta skrivs in i stadgarna och att paragrafen justeras omedelbart.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 1:8.

1:9 Dagordning

Motionär: Västerbottens distrikt

I nuvarande stadga finns inte angivet vad som bör behandlas vid S-kvinnors högsta beslutande möten.

Det är ett viktigt stöd i organisationen att de frågor som är nödvändiga att besluta om finns upptagna i stadgan.

I stadgan på alla nivåer behövs det i en paragraf anges ett förslag till dagordning med det innehållet.

Umeå S-kvinnoklubb yrkar:

att kongressen beslutar att det i S-kvinnors stadga på alla nivåer skrivs in en paragraf som anger vilka punkter som skall/bör beslutas om.

Västerbottens distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1:9

Föredragande: Yvonne Karlén

Motionären föreslår att det på alla nivåer skrivs in en paragraf som anger vilka punkter som skall/bör beslutas om vid S-kvinnors högsta beslutande organ.

Förbundsstyrelsen kommer att ta fram en lathund/manual till stadgarna för att underlätta arbetet i klubbar och distrikt. En lathund/manual kan lättare kompletteras, och därmed underlätta arbetet i klubbar och distrikt.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motion 1:9.

1:10 Styrelsernas rösträtt

Motionär: Västerbottens distrikt

I nuvarande stadga finns reglerat att styrelse och ersättare i bl.a. distriktet ej har rösträtt vid beslut i kongressen.

Vi anser att detta ej är en tillfredställande bestämmelse.

Styrelserna måste få möjligheten att utöva sin rättighet att även vid beslut i de högsta beslutande församlingarna att rösta.

Umeå S-kvinnoklubb yrkar:

att kongressen beslutar att Stadgan ändras så att styrelserna vid beslut i alla organisationens högsta beslutande organ innehar rösträtt, undantaget beviljande om ansvarsfrihet.

Västerbottens distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1:10

Föredragande: Yvonne Karlén

Motionären yrkar att styrelserna vid beslut i alla organisationens högsta beslutande organ innehar rösträtt undantaget beviljande av ansvarsfrihet.

Förbundsstyrelsen anser att det är viktigt ur demokratisynpunkt att det alltid är ombuden på förbundskongressen, distriktskongressen eller klubbens årsmöte som ska fatta besluten. Styrelsen har genom sitt beredande av alla ärenden som behandlas redan haft ett stort inflytande. De har också rätten att föredra motionerna, argumentera och ge förslag.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motion 1:10.

1:11 Beslutsmässiga

Motionär: Västerbottens distrikt

I nuvarande stadga finns det i distriktets stadga angivet hur många styrelseledamöter som skall vara närvarande för att styrelsen skall kunna fatta beslut.

Det är en viktig demokratisk fråga i vår organisation.

Umeå S kvinnoklubb yrkar:

att kongressen beslutar att i stadgan på alla nivåer skall skrivas in andelen styrelseledamöter som måste närvara för att styrelsen skall vara beslutsmässig.

Västerbottens distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1:11

Föredragande: Yvonne Karlén

Motionären föreslår att det på alla nivåer skall skrivas i andelen styrelseledamöter som ska närvara för att styrelsen ska vara beslutsfattande. Det motionären föreslår finns reglerat i stadgarna på förbunds- och distriktsnivå, men inte på klubbnivå. Förbundsstyrelsen föreslår att stadgarna ändras så att det också regleras på klubbnivå.

§3, 4 stycket ändras och får följande lydelse: Klubb leds av vid årsmötet vald styrelse. Styrelsen ska bestå av minst tre ledamöter varav ordförande och kassör väljs särskilt. Klubbstyrelsen är beslutsfattande när mer än halva antalet ledamöter är närvarande.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 1:11.

1:12 Enskilda motioner för S-kvinnor

Motionär: Västerbottens distrikt

Som jag har förstått det så kan en distriktskongress skicka in en motion till förbundsstyrelsen. Enligt den demokratiska ordningen så anser jag att en motion ska skickas som enskild från S-kvinnors distriktskongresser om distriktskongressen inte antagit den som den egen.

Utifrån detta yrkar jag på:

att S-kvinnors förbundskongress beslutar att ändra paragraf 3 moment 11 till att motion skall skickas som egen till förbundskongressen.

Västerbottens distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1:12

Föredragande: Lena Josefsson

I motionen krävs en förändring av stadgarna så att en motion som inte antagits av förbunds kongress ska skickas vidare som enskild till förbunds kongressen.

Motionsrätten är en viktig del i den interna demokratin. Med en motion kan enskilda medlemmar få gehör för en ny idé eller bilda opinion i en fråga. Men för att en idé eller fråga ska behandlas av förbunds kongressen är det centralt att motionären har lyckats göra den intressant och viktig för sina klubb- och distriktskamrater.

Demokratin kräver också att motioner på förbunds kongressen kan diskuteras och att motionärens krav kan genomlysas ordentligt. Därför är det rimligt att distrikts kongressen gör en första sällning. Motion som avslås av distrikts kongressen kan dock skickas vidare till förbunds kongressen om distrikts kongressen så beslutar.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motion 1:12.

2:1 Kvarteret framtiden 2.0

Motionär: Blekinge distrikt

Att bygga bostäder måste vara en del av att bygga trygga och levande miljöer som gynnar jämställdhet, jämlikhet och integration. Det behövs ett helhetsgrepp för att investera i ett starkt feministiskt samhällsbygge.

Dessa kloka ord har vår ordförande Carina Ohlsson så klokt uttalat. Vi delar helt hennes uppfattning.

Bostäder är en demokratifråga och vi behöver bygga fungerande livsmiljöer.

Under 70-talet arbetade S-kvinnor fram tankar i ”Kvarteret Framtiden”, ett samhälle som grundas på alla människors lika värde och att kunna bygga trygga och goda samhällen.

Detta är fortfarande lika viktigt då som nu. Vi delar Carina Ohlssons uppfattning – det behövs ett helhetsgrepp för att investera i ett starkt feministiskt samhällsbygge.

Vi kräver därför:

att förbundsstyrelsen skyndsamt reviderar ”Kvarteret Framtiden”.

Distriktskongressen i Blekinge har antagit motionen som sin egen, med tillägget:

att bevara och varsamt renovera äldre bostäder bör också ingå i kommunernas ansvar för bostadsmarknaden, för att säkra tillgång till bostäder för människor med begränsad ekonomi.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 2:1
Föredragande: Liselott Vahermägi

Precis som motionärerna skriver så är byggandet, och upprustning, av bostäder en mycket viktig del av vårt välfärdssamhälle och det behövs stora insatser för att åstadkomma ett feministiskt samhällsbygge. Motionärerna önskar att förbundet reviderar ”Kvarteret framtiden”.

På denna förbunds kongress ska förbundet fatta beslut om ett helt nytt politiskt program. Programmet handlar om många olika viktiga politikområden varav ett avsnitt just handlar om det feministiska samhällsbygget.

Med hänvisning till förslaget till nytt politiskt program föreslår förbundsstyrelsen kongressen besluta att anse motionen besvarad.

Utdrag ur förslaget till politiskt program: Kapitel 1, Det feministiska samhällsbygget

Byggande är ett redskap för samhällsförändring. Sverige har saknat en tydlig samhällsbyggnadspolitik de senaste decennierna och det har lett till ett segregerat samhälle. Redan under 1970-talet tog S-kvinnor fram ”Kvarteret framtiden” – ett politiskt program om ett samhälle grundat på allas rätt till likvärdiga liv. När vi nu formar framtidens feministiska samhällsbygge är de tankarna viktiga utgångspunkter. Samhällsbygge kräver helhetsgrepp och politiskt ansvarstagande. Målet är att skapa attraktiva, välfungerande och socialt integrerade bostadsområden med en blandad bebyggelse för människors behov genom hela livet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 2:1 besvarad.

2:2 Skolpeng och vinster i välfärden

Motionär: Stockholm stads distrikt

Hur Skolverksamhet ska bedrivas regleras rätt noggrant i Skollagen. Förenklat kan noteras: att kommunerna har huvudansvaret för att det finns skolor för våra barn och unga; att verksamheten kan bedrivas av såväl kommunen som i enskild eller fristående regi; att verksamheten är skattefinansierad och kommunen betalar ut skolpeng till alla anordnare.

I stort finns det en bred acceptans för den svenska skolmodellen: Skattefinansiering. ”Skolpeng.”

Skolplikt, men samtidigt rätt till en god undervisning med bestämda mål, oavsett geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden.

Kommunalt ansvar att tillhandahålla elevplats men stor valfrihet för elev/förälder att välja anordnare.

Skolpengen, som utgår med ett fast belopp per elev, ska vara konkurrensneutral och grundbeloppet ska täcka undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader. Det finns ingen öronmärkning av pengarna när den väl har utbetalats och det är rektorn som beslutar hur pengarna ska användas i verksamheten.

Det finns en ganska utbredd irritation bland medborgare för de övervinster i välfärden som vissa företag kunnat plocka ut, inte minst bland skolanordnare. Många frågar sig naturligtvis hur det över huvud taget är möjligt om nu skolpengen ska ge lika förutsättningar för alla skolanordnare. Men det finns ändå många områden där det går att spara pengar om man kan tumma lite på vad som normalt ingår i en kommunal skolas utbud och service. Det behöver inte alltid leda till sämre undervisning, men tanken är ändå att skolpengen ska användas till utbildningsverksamheten och inte till vinstutdelning.

I avvaktan att det kommer fram en lösning på vinster i välfärden skulle det vara välbehövligt om Statens skolinspektion, som handlägger godkännandet av enskilda skolanordnare, vore något striktare i sin bedömning av redovisade förutsättningar och att man gjorde något fler uppföljningar för att kontrollera att man lever upp till sina åtaganden.

Jag föreslår:

att kvinnodistriktet driver frågan om striktare tillståndsgivning för och förbättrad kontroll av enskilda skolanordnare.

Stockholm stads distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 2:2
Föredragande: Susanne Dufvenberg

Beslut om motioner fattas utifrån att-satserna. De ska sammanfatta den förändring som föreslås, alltså det motionären vill ska hända. Viktigt är att förklara vem motionen riktar sig till, det vill säga vem som ska genomföra din förändring. I denna motion riktar sig att-satsen till kvinnodistriktet och inte till S-kvinnors förbunds kongress.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motion 2:2.

Motion 2:3 Utvärdering av förskola/skolas insatser i arbete med jämställdhet och genusfrågor
Motionär: Stockholm stads distrikt

Värdegrunden inom Sveriges skolsystem vilar på de demokratiska värdena och respekten för alla människors lika värde.

För att veta om jämställdhetsarbete inom förskola/skola gör skillnad vad gäller pojkars och flickors syn på varandra och för att kunna planera för framtida insatser behöver en samlad forskningsbaserad utvärdering göras.

Undertecknad skulle vilja:

att Södra Kvinnoklubben driver på för att en forskningsbaserad utvärdering ska göras för att ta reda på om jämställdhetsarbetet inom förskola/skola gör skillnad vad gäller pojkars och flickors syn på varandra eller inte.

Södra kvinnoklubben har antagit motionen med följande tillägg:

att i den mån efterfrågad forskning redan bedrivits eller bedrivs, den synliggörs och redovisas.

Stockholm stads distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 2:3

Föredragande: Susanne Dufvenberg

I denna motion riktar sig att-sats 1 till Södra kvinnoklubben och inte till S-kvinnors förbunds kongress.

S-kvinnor har inte möjlighet att själv genomföra efterfrågad forskning i denna fråga men håller med om att befintlig forskning ska synliggöras och redovisas. S-kvinnor har i sitt politiska program en tydlig inriktning i denna fråga.

Tidiga insatser för barns lärande och utveckling är avgörande för deras livschanser. Därför ska förskolan ha bästa möjliga förutsättningar att tillgodose varje barns behov. S-kvinnor vill se mindre barngrupper i förskolan och att barngrupperna är anpassade till de behov som råder i varje förskola, vilket är en avgörande förutsättning för det pedagogiska arbetet och för att barn ska lära sig, utvecklas och må bra. Väl utbildad personal med goda möjligheter till professionell utveckling är en nyckel till framgång. En genusmedveten pedagogik ska genomsyra hela förskolan.

Forskning om jämställdhet i förskola och skola, som stödjer att det både är viktigt och gör skillnad, finns idag bland annat under Nationella sekretariatet för genusforskning (www.genus.nu), på landets högskolor och lärosäten samt flera Länsstyrelser t.ex. Västmanland (www.jamstalldskola.se). Däremot har det länge efterfrågats en bättre samordning. Det är ett av skälen till att S-kvinnor länge drivit att Sverige ska få en Jämställdhetsmyndighet. 2018 väntas detta äntligen bli verklighet, vilket kommer att vara en viktig för att synliggöra och redovisa befintlig forskning bättre.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå att-sats 1,
att anse att-sats 2 besvarad.

2:4 Allmän förskola från 2 års ålder

Motionär: Avantgarde Unga S-kvinnor Skåne

Att ha ett jobb att gå till gör att du blir en del av en gemenskap och att du kan utvecklas och lära nytt. Det är den svenska modellen. När alla arbetar och bidrar skapas den tillväxt som gör det möjligt att stärka välfärden och ge alla människor chansen att bidra till ett ännu bättre samhälle. Arbete och egen lön ger både kvinnor och män möjlighet att bestämma själva över sina liv. Därför är det viktigt att alla ges möjlighet att arbeta. Kvinnor och män ska ha samma makt och samma möjligheter att forma sina liv. Då måste alla kvinnor ges möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden – med betalt arbete som ger ekonomisk självständighet.

Barnomsorgen är en viktig del av att ge alla samma möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden. Dessutom är barnomsorgen viktig för barnen genom att få kompisar och utvecklas i en lärande miljö. Därför borde allmän förskola från 2 års ålder införas. Det är en frihetsreform för både barn och vuxna. Den är särskilt viktig för att de kvinnor, som i dag lämnar arbetsmarknaden för obetalt hemarbete, i stället ska få möjlighet att arbeta.

Med anledning av ovanstående yrkar Avantgarde:

att allmän förskola från 2 års ålder införas.

Skånes distrikt har besvarat motionen och beslutat att skicka den vidare till förbunds kongressen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 2:4
Föredragande: Erika Storme Martinger

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning att barnomsorgen är viktig för att alla män och kvinnor skall ges samma möjligheter att kunna komma ut på arbetsmarknaden, försörja sig själva och därmed ges ekonomisk självständighet.

Förbundsstyrelsen delar motionärens bild av barnomsorgen som viktig för barnen som får kompisar. Barnomsorg som är tillgänglig när föräldrarna arbetar, oavsett tid på dygnet är en viktig fråga som S-kvinnor har drivit med framgång inom partiet. En bra barnomsorg ger jämlika uppväxtvillkor och är grunden för det livslånga lärandet.

Motionären anser att för att alla skall komma ut på arbetsmarknaden behövs barnomsorgen och att allmän förskola skall införas från två års ålder.

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att allmän förskola från två års ålder är en frihetsreform för barn och vuxna och att S-kvinnor ska verka för det.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 2:4.

2:5 Förbjud religiösa friskolor

Motionär: Uppsala läns distrikt

I Sverige har förskolan en egen läroplan som omfattar alla förskolor. Precis som skolan vilar förskolan på demokratins grunder. En viktig uppgift för förskolan är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Människovärdet okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen.

Läroplanen lyfter tydligt fram att inget barn i förskolan ska utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. I förskolan deltar barn med olika etnicitet och bakgrund. Det skapar kulturell mångfald i förskolan, som ger barnen möjlighet att grundlägga respekt och aktning för varje människa oavsett var man kommer ifrån. Förskolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och barnen ska uppmuntras och få möjlighet att föra fram sina åsikter och uppfattningar. Varje barn ska ges möjlighet att bilda sig egna uppfattningar och göra val utifrån de egna förutsättningarna. Viktigt är också att alla föräldrar ska med samma förtroende kunna lämna sina barn till förskolan, förvissade om att barnen inte blir påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Förskolan ska också i sin verksamhet motverka traditionella könsmonster och könsroller. Flickor och pojkar ska i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

S-kvinnor har i en motion till socialdemokraternas partikongress 2017 krävt ett förbud mot religiösa friskolor. Det är bra och har mångas stöd. Lika viktigt är det att förbjuda religiösa förskolor. I ett längre samhällsperspektiv är det olyckligt att barn går i olika förskolor utifrån olika regioner och trosuppfattningar. Vi ska motverka segregation, gynna mångfald och tolerans. Det gör vi inte om vi tillåter förskolor som redan från tidig ålder delar upp barnen utifrån föräldrarnas religion eller trosuppfattning.

Vi yrkar:

att kvinnoförbundet och S-kvinnor i riksdagen verkar för ett förbud mot inrättandet av religiösa förskolor.

Uppsala läns distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsen utlåtande över motion 2:5

Föredragande: Eva-Lena Jansson

Motionen tar upp frågan om att verka för ett förbud mot inrättandet av religiösa förskolor. Förbundsstyrelsen delar helt motionärernas argument för att religiösa förskolor inte är i linje med läroplan och dessutom bryter mot barnkonventionen.

S-kvinnor anser att dagens situation med flera religiösa förskolor där barn från tidig ålder indoktrinerats är allvarlig. Förbundsstyrelsen anser därför att Förbunds-kongressen förutom att bifalla motion också bör ge S-kvinnor i riksdagen uppdrag att verka för att nuvarande förskolor med konfessionell huvudman inte ska ha rätt till kommunala bidrag. Hänsyn måste dock tas till de internationella åtaganden som Sverige ingått och de nationella minoriteternas ställning.

Förbundsstyrelsens föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motion 2:5.

2:6 Se över kriterierna för särskilt boende för äldre

Motionär: Stockholm stads distrikt

Kommunens ansvar för äldres möjligheter att leva ett värdigt liv och känna välbefinnande framgår av socialtjänstlagen. Biståndet ska utformas i samverkan med den enskilde. Vad det i praktiken innebär är inte helt glasklart och kan variera från kommun till kommun.

Beträffande ”Särskilt boende” följer handläggarna i Stockholm dessa bedömningskriterier:

”Vård- och omsorgsboende kan beviljas den som uppfyller ett av kriterierna 1-3 : Omvårdnadsbehovet ska vara så omfattande över dygnets alla timmar att behovet inte kan tillgodoses med hemtjänstinsatser. Det ska finnas medicinska behov och behov av närhet till sjuksköterska och/eller personal även om behov av hjälp nattetid inte finns. Oro orsakad av psykisk ohälsa, kognitiv svikt eller demenssjukdom som påverkar den enskildes förmåga att fungera i ordinärt boende”.

Därutöver står i riktlinjerna att: ”Ålder i sig är inget kriterium men hög ålder och ensamhet bör särskilt beaktas i den sammantagna bedömningen”.

Tanken att gamla ska kunna bo kvar i sina bostäder så länge det är möjligt är i grunden god. De allra flesta är tacksamma över att få sitt omvårdnadsbehov tillgodosett hemma och över att slippa flytta.

Dock möter vi nu allt oftare rapporter om gamla som fått avslag på sina ansökningar om särskilt boende (servicehus/vård- och omsorgsboende) med motiveringen att de med ytterligare hemtjänstinsatser kan uppnå skälig levnadsnivå utan flytt. Vissa av dem kan, på grund av sjukdom och andra funktionsnedsättningar, redan ha 5-7 hemtjänstinsatser 7 dagar i veckan, vara över 90 och känna stark oro. Om någon av dessa överklagar, vilket kräver ork och/eller engagerade anhöriga etc., är sannolikheten mycket stor att Förvaltningsrätten ger den klagande rätt och säger att ansökan ska bifallas. I andra fall visar senare prövning att den gamla då uppfyller kriterierna. Oavsett vilket tar handläggningen tid och försenar flyttmöjligheten. För många blir därmed vistelsetiden på vård- och omsorgsboendet kanske inte mer än något halvår/år.

Det är både ovärdigt och dumt att driva tesen om hemtjänst i hemmet så in absurdum. Framst den äldre men också eventuella närstående drabbas av den otrygghet och oro som blir följden.

Jag föreslår

att Stockholm kvinnodistrikt på sin årskongress beslutar att ställa sig bakom och driva kravet att våra socialdemokratiska ledamöter i regering, riksdag och kommuner ska verka för att se över kriterierna för särskilt boende för äldre både i socialtjänstlagen och i de kommunala riktlinjerna så att större hänsyn tas till de äldres upplevda behov och önskemål.

Stockholm stads distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 2:6
Föredragande: Lena Näslund

Beslut om motioner fattas utifrån att-satserna. De ska sammanfatta den förändring som föreslås, alltså det motionären vill ska hända. Viktigt är att förklara vem motionen riktar sig till, det vill säga vem som ska genomföra din förändring. I denna motion riktar sig att-satsen till kvinnodistriktet och inte till S-kvinnors förbunds kongress.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motion 2:6.

2:7 Om att göra det lättare att få bo på ett särskilt boende för äldre

Motionär: Stockholm stads distrikt

Många äldre vill bo i sitt eget hem så länge det är möjligt. Att skapa trygghet i hemmet för äldre personer är en fråga om värdighet.

Under de senaste 10 åren har det försvunnit 32 000 äldreboenden i landet. Under 2016 är 20 procent av befolkningen 65+. Antalet 80+ förväntas öka extra mycket åren framöver. Ungefär tre procent av alla som är 65 år och äldre bor på särskilt boende i dag, övriga omkring 97 procent bor i vanliga bostäder. Genomsnittstiden för dem som bor på särskilda boenden har sjunkit.

Detta har lett till en diskussion om att ”bo kvar hemma”- pendeln svängt för långt. Det har blivit mycket svårare att få en plats på särskilt boende för äldre. Många upplever det som att man måste kämpa för att få en plats. Inte sällan krävs stora insatser från närstående. I många fall hjälper det inte. Äldre personer som överklagar kommunens beslut till förvaltningsrätten får avslag även om man hänvisar till svårigheter att klara vardagens sysslor, oro och otrygghet. Många äldre avstår från att ansöka och överklaga eftersom man vet hur svårt det är. Det finns därför ett betydande mörkertal.

De personer som får en plats på särskilt boende är inte sällan multisjuka eller har en demenssjukdom. Senast i SVT:s programserie ”Världens bästa äldreomsorg” redovisades att närmare 75 procent av den omsorg som utförs i hemmet görs av anhöriga eller närstående. Att vårda en närstående ställer stora krav på både tid och ork. I grunden handlar det om att man vill ställa upp för någon som man tycker om. Samtidigt finns uppfattningen att anhängigvårdare känner sig svikna av kommunerna, närstående får inte sällan dra ett för stort lass. Upp emot 140 000 personer, många kvinnor, har gått ned i arbetstid för att klara insatsen.

Förra året avled Gertrud Sigurdsen. Hon skrev en debattartikel år 2013 om sin situation. Bl.a. skrev hon ”Upp till kamp för en human äldreomsorg. Jag ska kämpa så länge jag orkar.” Hennes önskan var att få komma till ett äldreboende. Kommunen sade dock nej. Hon utsattes för vad hon själv beskrev som ”tvångsvård i hemmet”.

Att bo kvar hemma i det egna hemmet med stöd av hemtjänst och teknik kan endast försvaras om det både skapar trygghet för den äldre personen och anhöriga samt möjliggör goda livsvillkor.

När man blir äldre minskar orken vilket gör att man tillbringar mer av sin tid i bostaden. Ju äldre man blir ju mer ensam blir man när goda vänner går bort. Äldreläkaren Yngve Gustavsson vittnar om att fler äldre riskerar att drabbas av depression. Alla äldre vill inte bo kvar hemma när orken tryter och man känner sig otrygg.

För att göra det lättare för fler äldre att få bo på ett särskilt boende för äldre måste det tydliggöras i lagstiftningen och motivtexter att även äldre personer som känner sig otrygga och oroliga ska ha rätt att få bo på ett särskilt boende. Det är inte rimligt att i stort sett endast personer som är multisjuka eller har en demenssjukdom ska få en plats på särskilda boenden.

Med hänvisning till ovanstående hemställes till S-kvinnors förbundskongress:

att verka för att praxis ändras genom lagstiftning och motivtexter innebärande att äldre personer som känner oro och otrygghet ska ha rätt till en plats på särskilt boende.

Stockholm stads distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 2:7

Föredragande: Lena Näslund

Motionärerna tar upp frågan om att göra det lättare för den som önskar att få plats i särskilt boende. Idag regleras den rätten genom socialtjänstlagen och där framgår att den som har behov av boende ska beviljas detta, och att det ska ske inom viss tid och att ett beslut kan överklagas.

Många kommuner har tillskapat senior/trygghetsboenden för att de som känner sig otrygga och ensamma ska kunna bo i gemenskap med andra. Då är det ett vanligt hyresförhållande och inget som sker via socialtjänstlagen.

Många kommuner har kartlagt vad som skapar personers otrygghetskänsla och på olika sätt satt in åtgärder för att skapa trygghet. Det kan handla om tillgång till kultur, trygghetslarm, daglig telefonkontakt eller insatser från civilsamhället.

Det är ett riktigt påpekande att i en del kommuner saknas det platser i särskilda boenden och då finns alltid risk att det blir en striktare bedömning och att fler nekas plats. Dessutom finns på många ställen stora problem med att få tillgång till kompetent personal. Regeringen har tillfört kommunerna medel för att öka personalbemanning och höja kompetensen hos personalen. Dessutom finns det stöd att få vid nyproduktion och ombyggnad av boenden.

Vidare har ett genomgripande arbete med att skapa en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen gjorts och där tas även frågan om bedömningsgrunder för att få plats i särskilt boende upp. Förslaget innebär en bred satsning på kvalitet och även kontinuerlig uppföljning under fyra mandatperioder 2019–2034. Den översyn som ska ske av socialtjänstlagen kommer också att ta upp frågan om vad som menas med skäligen levnadsnivå och goda levnadsvillkor. Den kommer också att påverka vad som sägs om att äldre personer ska få leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Det är många olika områden som ska fungera för att vården ska bli bra. Kompetent personal som möter den äldre med respekt och lyhördhet. Vårdens organisation ska ge utrymme för handlingsfrihet så att personalen kan hantera individuella behov och önsknings. Vården ska utgå från att den äldre personen kan vara delaktig och medskapande.

Varje äldre person är unik med olika livserfarenheter och därför är det viktigt att kommuner satsar på många olika insatser. Förebyggande genom uppsökande verksamhet för att förhindra fallolyckor mm. Ett bra utbud av träffpunkter med kulturarrangemang för att minska ensamhet. Olika boendeformer så att det finns möjlighet att flytta och ett tillräckligt antal särskilda boenden när behovet av insatser blir för stort att klara med hemtjänst och hemsjukvård. Ny teknik är också ett värdefullt komplement för att öka äldres självständighet och trygghet. Det måste dock ske med respekt för den enskildes integritet och med etiskt perspektiv. Det är också centralt att de äldres egna uppfattningar och önskemål har avgörande betydelse för hur vård och omsorg utformas. Det borde vara en självklarhet att oro och otrygghet likställs med fysisk skröplighet och demens.

Förbundsstyrelsens förslår kongressen besluta:

att bifalla motion 2:7.

2:8 Telestolpar och koppartråd

Motionär: Göteborgs distrikt

I veckan som gick uttrycktes i media regeringens planer på att tillåta nedklippning av koppartråd och nedtagning av telestolpar. Detta innan motsvarande nät är tillräckligt utbyggt så att alla människor som nu kommunicerar via telefon i Sverige kan ha fortsatt möjlighet att bli nåbara och att nå ut till sin omvärld via telefon. Detta eventuella tillåtande kommer att innebära att 1-1,5 miljoner fasta telefonabonnemang avslutas utan att innan dess säkerställa att ny teknik som finns tillgänglig på marknaden är installerad och räcker till för att klara nuvarande behov på området.

Människorna är viktigare än ekonomi och teknik. I Finland har det avgjorts att nuvarande teleteknik inte ska avvecklas innan motsvarande praktiska funktion är säkerställd för medborgarna. Detta så att service och kvalitet kan vara konstant gällande telefoni, även sedan när koppartråd klippts av och telestolparna tagits ned. Det är vi människor som är Sverige, alla vi medborgare: barn, kvinnor och män, unga som gamla och medelålders. Alla har lika rätt och värde, så också i denna fråga.

Vi är många socialdemokrater på lokal nivå i Sverige som tycker likadant därav behovet av denna motion.

Förslaget är:

- att inte tillåta att ytterligare koppartråd klipps av och att ytterligare telestolpar tas ned i Sverige innan teleteknik med motsvarande täckning som den som redan finns idag är i funktion på ett tillförlitligt sätt,
- att skicka den här motionen till S-kvinnors förbundsstyrelse,
- att skicka den här motionen till den Socialdemokratiska riksdagsgruppen.

Göteborgs distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 2:8

Föredragande: Eva-Lena Jansson

I takt med att den tekniska utvecklingen går framåt så pågår ett fysiskt teknikskifte där den äldre infrastrukturen för kommunikation byts ut. Dagens kopparledningar är slitna och i vissa fall inte driftsäkra i samma utsträckning som ny teknik. Det är viktigt att skiftet från gammal till ny teknik går så smärtfritt som möjligt och att det under hela processen finns en dialog mellan alla inblandade parter.

Post och Telestyrelsen, PTS, är den ansvariga myndigheten för denna process. I PTS uppdrag ingår att se till så att de medborgare som får sina ledningar utbytt får en likvärdig ersättning. Telia har beslutat om avveckling av kopparnäten för att ta steget mot framtidens nät. Enligt Telia är det ungefär 25 000 abonnenter som kommer att beröras av avveckling under slutet av 2016 och början av 2017.

Främst är det företag och hushåll i landsbygderna som berörs. Knappt hälften av kommunerna i de mycket glesa och glesa landsbygderna kommer att påverkas i hela eller delar av kommunen fram till slutet av 2017. Som kompensation till abonnenter som drabbas av avvecklingen erbjuder Telia mobilt bredband med viss förstärkande utrustning för en bättre mottagning. Telias beslut har lett till betydande problem i berörda kommuner och problemen riskerar att fortgå fram till 2020.

För att inte kommuninvånare i landsbygderna ska stå utan en fungerande uppkoppling föreslog Landsbygdskommittén i januari 2017 att regeringen omgående borde ta initiativ till att säkerställa tillgången till bredband för de hushåll och företag som står utan ersättning i samband med Telias förändringar av kopparnäten.

Det finns flera sätt för staten att hantera denna fråga. Ett sätt som Landsbygdskommittén anför är att omgående höja SOT-nivån (samhällsomfattande tjänster-nivån) avsevärt, för att på det sättet skärpa kraven på marknadens aktörer när det gäller samhällsomfattande tjänster. Detta skulle kunna förhindra den snabba avvecklingen av kopparnäten, eller alternativt driva på marknadens aktörer för ett snabbare teknikskifte i landsbygderna. Förbundsstyrelsen anser att Landsbygdskommitténs förslag är det som också är mest gångbart.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse att-sats 1 besvarad
att avslå att-satserna 2 och 3

Samt föreslår kongressen att bifalla tilläggs-att-satsen:

att ge S-kvinnor i riksdagen uppdraget att verka för att tillgång till telefoni och bredband för hushåll och företag säkerställs i hela landet.

Fotnot:

Regeringen beslutade den 25 juni 2015 att tillsätta en parlamentarisk kommitté med uppdrag att lämna förslag till en sammanhållen politik för långsiktigt hållbar utveckling i Sveriges landsbygder. Parlamentariska landsbygdskommittén överlämnade sitt betänkande i januari 2017 till regeringen.

3:1 Ekonomisk politik och ökade inkomstskillnader i Sverige

Motionär: Stockholms läns distrikt

Sverige innehar fjärdeplatsen på Tax foundations ranking lista över världens bästa länder att förvalta sin rikedom i. De beskriver Sverige som ett land som ” har en låg bolagsskatt, ingen förmögenhetsskatt eller fastighetsskatt och vill man förvalta rikedomar är det ett betydligt bättre land än USA”.

Sverige idag är både ett skatteparadis för de rika och ett land där det är tufft att vara medelklass och låginkomsttagare. Vi har i Sverige en relativt hög marginalsatt, som drabbar de sistnämnda grupperna, men har sänkt eller helt tagit bort skatter på verklig rikedom.

Vinstandelen i svensk ekonomi har ökat kraftigt sedan 1980-talet på löneandelens bekostnad. Samtidigt har offentliga sektorn minskat och gemensamma bidrag och försäkringar (A-kassa t ex) kraftigt sänkts. Dessutom skiljer man på dem som har inkomst från arbete, pension respektive kapital.

Vi har gått före övriga länder i denna rikedomskoncentration fast man inte vill tro annat än att vi anpassat oss till den övriga världen. Ett uttryck för detta är när det statliga SAS ger sin VD 2 miljoner i löneökning samtidigt som man aviserar neddragningar, lönesänkning, arbetstidsförlängning och utflytt av verksamhet till låglöneländer (typ Ryan Air) för att hyra billiga kaptener och annan flygpersonal – det blir som när båtarna går under Panamaflagg.

Ernst Wigforss beskrev arvsskatten som nyckeln till omfördelningspolitiken, men en senare S-märkt finansminister tog bort arvsskatten, efter borgarnas kampanjer om det hårda skattetrycket i Sverige. Det är en politik som genomförts i det tysta, i vart fall inte en politik som allmänheten är väl insatt i kunnat se helheten av.

Vad som skett och sker är svårt att överblicka och sprida kunskap om på ett lättförståeligt sätt. Men vi har tillräcklig kunskap för att kräva en genomlysning av hur de verkliga ekonomiska förhållandena som råder i Sverige idag, i syfte att återskapa en jämnare fördelning genom omfördelning och en ny skattepolitik.

Ojämlika länder riskerar att polariseras och därmed tappa sitt välstånd, sin inre kompass för vad som är jämlikt och rättvist och riskerar att bli offer för populism och högerextremism. Missnöje och rädsla är utomordentlig grogrund för att dessa mörkerrörelser kan växa sig starka. De som särskilt drabbas av ojämlikheten är kvinnor och barn En jämlikare ekonomisk fördelning är ett mål att sträva efter för att återupprätta tillit och framtidstro och behålla en demokratisk och jämställd välfärdsstat för alla.

Mot bakgrund av ovan yrkar S-kvinnor Stockholms län S-kvinnor:

- att verka för att regeringen tillsätter en ny ekonomisk utredning där förhållandena mellan de kapitalstarka rikaste och medel och låginkomsttagare belyses, samt redovisar vilka ekonomiskpolitiska beslut och omvärldsfaktorer som bidragit till detta,
- att verka för att regeringen utifrån denna utrednings resultat föreslår åtgärder som åstadkommer en ökad ekonomisk jämlikhet.

Stockholms läns distrikt har bifallit ovanstående två att-satser och antagit dem som sina egna, samt har besvarat att-sats 3 som finns bifogat under bilagor.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 3:1

Föredragande: Hillevi Larsson

Motionen tar upp de växande ekonomiska klyftorna mellan människor i Sverige och de negativa effekterna det har för hela samhället. Styrelsen delar motionärernas uppfattning om att utvecklingen är oroväckande och går åt helt fel håll.

Styrelsen ställer sig bakom förslagen att verka för att regeringen belyser klyftorna och hur de uppstått, samt att verka för att regeringen utifrån det föreslår åtgärder för ekonomisk jämlikhet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motion 3:1.

3:2 Reparera mera

Motionär: Norrbottens distrikt

Sopbergen växer och våra naturresurser förbrukas i allt snabbare takt. Livslängden på vitvaror, hemelektronik, elverktyg m.fl. blir allt kortare. Det har i media uppmärksammats att vissa produkter manipuleras så att funktionstid och hållbarhet bestäms i förväg. Skrotet skickas vidare för bearbetning till andra länder där arbetarskydd och miljöskydd ofta är obefintligt.

Många av de kasserade produkterna skulle kunna repareras, men det görs inte eftersom kostnader för felsökning och reparation är så höga. Idag lönar det sig inte att reparera, det kan vara billigare att köpa nytt. Konsumenterna behöver verktyg som uppmuntrar till återbruk och reparation för miljöns skull.

Ett reparationsavdrag skulle kunna utformas i likhet med RUT- och ROT-avdragen. Ett REP-avdrag skulle skapa arbetstillfällen, spara både energi och transporter. Ett REP-avdrag skulle stimulera till återanvändning och återbruk och bidra till minskad användning av våra naturresurser. I ett första steg kan felsökning ge svar på om produkten är lönsam att reparera. Ofta kan det handla om små, billiga åtgärder. REP-avdraget öppnar för möjligheter.

Med hänsyn till ovanstående yrkar vi:

- att i ett första steg arbeta för att införa ett REP-avdrag för felsökning av diverse vitvaror, hemelektronik, elverktyg som inte fungerar,
- att i ett andra steg även arbeta för ett införande av ett förstärkt Rep-avdrag för vitvaror, hemelektronik, elverktyg m.fl.

Norrbottens distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 3:2

Föredragande: Hillevi Larsson

Styrelsen är i grunden skeptisk till RUT- och ROT-avdragen. Våra skattepengar ska i första hand användas till välfärden, inte till skattesubventioner som särskilt gynnar höginkomsttagare som redan har råd att betala för dessa tjänster. Men med tanke på att ROT och RUT nu finns så är det rimligt att vi gör avdragen så samhällsnyttiga som möjligt.

Regeringen har redan reformerat avdragen på flera sätt. ROT-avdraget har minskats från 50 till 30 % skatteavdrag. Maxsumman i RUT-avdraget har halverats för personer under 65 år och rena lyx-tjänster som bartender, privatlärare för barnen och poolrengöring har tagits bort.

Ett stort samhällsproblem är slit-och-släng-kulturen som ökar miljöförstöringen och skapar ekonomiska problem för alla som inte har råd att hänga med i konsumtionshetsen. Precis som motionärerna framhåller så kan det dessutom vara så dyrt att reparera apparater att det uppmuntrar till att köpa nytt istället för att laga det som går sönder.

Motionärerna efterfrågar ett REP-avdrag för att felsöka och reparera diverse vitvaror, hemelektronik med mera. Det skulle uppmuntra till återanvändning och spara på våra naturresurser. Inom ramen för RUT-avdraget har regeringen under detta och förra året infört en form av REP-avdrag för underhåll och reparationer av vitvaror och internetutrustning i hemmet, även felsökning ingår. Hyresgäster omfattas också i de fall de själva har betalt för underhåll och reparationer.

Listan på vitvaror och IT-utrustning som omfattas av avdraget är lång, men här kommer några exempel: kyl, frys, spis, ugn, tvättmaskin, torktumlare, mikrovågsugn, dator, läsplatta, smart telefon, TV-apparat och skrivare. Regeringens motiv för införande av avdraget är att bidra till en bättre miljö. Det är bättre att återanvända än att skrota, återvinna och köpa nytt.

Mot bakgrund av att motionärernas önskemål om ett REP-avdrag är tillgodosett så anses motionen som besvarad.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   anse motion 3:2 besvarad.

3:3 Impregnerade fritidskläder och skor

Motionär: Norrbottens distrikt

Högfluorerade organiska ämnen förekommer och används alltmer i kemiska produkter och material för sina goda vatten-, fett- och smutsavvisande egenskaper. I papper och textilier ex.vis fritidskläder och skor, rengöringsmedel och golvpulish används PFAS och i brandsläckningsskum ingår PFOS. Höga halter av PFOS har upptäckts på många håll i landet. Vattnet i många brunnar och vattendrag har blivit otjänligt att använda. Senast konstaterat bl a i Lulnäset, Luleå. PFOS (perfluoroktansulfonat) är det mest kända och det ämne som utretts noggrannast i fråga om hälso- och miljöeffekter. Förutom att det är extremt svårnedbrytbart är PFOS även bioackumulerande, reproduktionsstörande och giftigt för vattenlevande organismer. År 2008 förbjöds PFOS i EU.

Högfluorerade ämnen är en mycket komplex grupp som omfattar flera olika underindelningar, bl a PFAS-relaterade ämnen. Över cirka 850 föreningar kan brytas ned till PFAS (perfluorerade alkylsulfonater) och PFCA (perfluorerade karboxylsyror). Miljöforskningen och den offentliga debatten har framför allt varit fokuserad på PFOS och PFOA (perfluoroktansyra). Det är de två ämnen som är mest undersökta i fråga om användning, miljö- och hälsoegenskaper, spridning i miljön osv.

Mycket höga halter har uppmätts i olika miljöer, t.ex. arktiska isbjörnar, fjällrävar, havsörn och mink i USA och sälar i Bottenviken. Dessa ämnen har hittats i blod från allmänbefolkningen, i Sverige och i stort sett över hela världen. Ämnena är flyktiga och kan transporteras långa sträckor och detta kan vara en av förklaringarna till att halterna i Arktis ökar snabbt.

Generellt sett har varuföretagen relativt lite kunskap om högfluorerade ämnen och deras hälso- och miljöegenskaper. Kemikalielagstiftningen på varuområdet är fortfarande outvecklad. Till skillnad från kemiska produkter omfattas varor av få detaljregler. Många känner inte till PFOS och PFAS negativa miljöegenskaper. Impregnering med fluorerade ämnen (PFAS) på allvädersplagg och skor har börjat uppmärksammas alltmer, men import och försäljning av sådana produkter är fortfarande tillåten i Sverige.

Vi yrkar därför:

att arbetet inleds med att kraftfullt starta utfasning och därefter förbjuda användning av PFAS och PFOA-ämnena i varor och produkter som importeras, tillverkas och marknadsförs i Sverige,

Norrbottens distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 3:3

Föredragande: Anna Hedh

Precis som motionären nämner, har mängden kemikalier på marknaden ökat dramatiskt, i och med att tillverkningsprocesserna i industrin blivit mer sofistikerade och tekniken utvecklats.

Det stämmer att ämnet PFOA sedan en tid är förbjudet i EU, och EU har också på senare år ställt sig positivt till att ett globalt totalförbud mot PFOA. Förbudet mot PFOS trädde i kraft den 27 juni 2008, ämnena PFOS och PFOA är även förbjudna i Sverige. Reglerna innebär förbud mot att använda PFOS och ämnen som kan brytas ned till PFOS i kemiska produkter och varor. Några undantag, som inte är tidsbegränsade, finns dock för vissa applikationer inom fotolitografisk och fotografisk industri, förkromning samt i hydrauloljor inom flygindustrin.

För några år sedan aktualiserades frågan om högfloreerade ämnen i Sverige i samband med att höga halter upptäcktes i dricksvatten. De höga halterna härrörde i huvudsak från brandskum, som används på grund av sin effektiva förmåga att skapa en tunn vattenfilm mellan skummet och det brinnande bränslet. Fluorbaserat brandskum används fortfarande på marknaden, skum innehållande PFOS är dock förbjudet att användas sedan 2011, men omfattades dessförinnan av undantaget i ovanstående stycke. Det kan antas att där det förekommit övningar eller olyckor med petroleumbränder har brandskum använts vid huvuddelen av dessa.

Regeringen tillsatte år 2015 en särskild utredning för att granska hur högfloreerade ämnen kunnat spridas till dricksvattentäkter i så många år utan att upptäckas. Utredningen fann att arbetet med högfloreerade ämnen kan och måste förbättras i framtiden. Utöver denna särskilda utredning har regeringen och riksdagen även fastställt 16 miljö kvalitetsmål, varav ett är Giftfri miljö. Målet innebär att det till år 2020 ska finnas förutsättningar för att skydda människors hälsa och miljön från farliga kemikalier.

Givetvis kommer S-kvinnors europaparlamentariker och riksdagsledamöter följa frågan noga.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   anse motion 3:3 besvarad.

3:4 Säkra livsmedelsförsörjningen i Sverige

Motionär: Skånes distrikt

På senare tid har flera experter och forskare, bland annat Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp, uttryckt oro över bristen på politisk strategi när det gäller svensk livsmedelsförsörjning i händelse av krisläge. Beredskapslagren är avvecklade. Det sista statliga lagret med livsmedel försvann i början av 2000-talet. Allt mindre mat produceras i Sverige, och vi har blivit alltför beroende av import av livsmedel. Det sägs att vi idag bara kan försörja befolkningen med mat i några få dagar vid ett importstopp.

Detta samtidigt som oron i världen ökar, och osäkerheten är större än på länge.

De företag som står för leverans av livsmedel är till största delen privata företag. De kan även ingå i internationella koncerner som i första hand är intresserade av egen vinst. Nerläggningen av Findus i Bjuv är ett aktuellt exempel.

Ingen myndighet har i dag ett helhetsansvar för Sveriges livsmedelsförsörjning.

Vi S-kvinnor anser att en säker tillgång på livsmedel, oavsett situationen i omvärlden, är grundläggande för vår trygghet. Det är därför av största vikt att regeringen gör en noggrann analys av läget och formulerar en politik för säkrad livsmedelstillgång i en krissituation.

S-kvinnor i Trelleborg kräver:

att Socialdemokraterna ger regeringen i uppdrag att skyndsamt arbeta fram en livsmedelsstrategi som säkerställer ett nationellt krislager.

Skånes distrikt har avslagit att-sats 1, men bifallit att-sats 2 att anta motionen som sin egen, och skicka den vidare till förbunds kongressen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 3:4
Föredragande: Liselott Vahermägi

Beslut om motioner fattas utifrån att-satserna. De ska sammanfatta den förändring som föreslås, alltså det motionären vill ska hända. Viktigt är att förklara vem motionen riktar sig till, det vill säga vem som ska genomföra din förändring. I denna motion riktar sig att-satsen till det socialdemokratiska partiet och regeringen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motion 3:4

4:1 Lön och pension

Motionär: Norrbottens distrikt

Den svenska modellen för löneavtal och det faktum att industrin ska vara löneledande har inte minskat löneklyftan mellan kvinnor och män. Den stora skillnaden, i snitt 13 procent, mellan kvinnors och mäns löner betyder också att resultatet blir en fortsatt diskriminering i form av sämre pensioner för kvinnor.

Fler kommer att jobba inom tjänstesektorn med att vårda äldre och sjuka och det är inga jämställda arbetsplatser för inom tjänstesektorn är kvinnodominansen tydlig.

Parterna på arbetsmarknaden tycker att modellen ska bestå. Det innebär att kvinnors framtidsutsikter är låga löner och låg pension.

Vi vill ha en ändring för det kan inte få vara så att konjunkturinstitutet och arbetsmarknadens parter bygger sina mål på att kvinnorna inom tjänstesektorn ska bära industrins krav på konkurrenskraft och konjunkturinstitutet mål på rimlig inflation.

Vi tror Sverige kan bättre. Alla behöver tjänstesektorn även Industrin.

Vi vill:

att S-kvinnor fortsätter arbetet med att nå jämställda löner,
att S-kvinnor höjer rösten i syfte att förbättra för kvinnor med de sämsta pensionerna,
att S-kvinnor verkar för en bättre modell för lönebildning,
att motionen, ifall den antas, sänds vidare till S kvinnors förbundsstyrelse för att verka i motionens anda.

Norrbottens distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4:1

Föredragande: Aylin Fazelian

Motionen lyfter löneklyftan mellan kvinnor och män och de negativa konsekvenser en livstid av lägre lön innebär för kvinnors pensioner, inte minst inom tjänstesektorn. Förbundsstyrelsen instämmer i motionärens uppfattning om att utvecklingen är oacceptabel och ett slag mot jämställdheten i Sverige. Förbundsstyrelsen ställer sig bakom förslaget att aktivt verka för att nå jämställda löner, att höja rösten i syfte att förbättra situationen för kvinnor med de sämsta pensionerna, samt att verka för en bättre modell för lönebildning.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att bifalla motion 4:1.

4:2 6 timmars arbetsdag

Motionär: Västerbottens distrikt

1890 ställdes kravet på åtta timmars arbetsdag för första gången i samband med 1 maj. Kravet på åtta timmars arbetsdag lanserades genom att dela upp dygnet i vardera åtta timmar för arbete, fritid och vila. Det tog dock 30 år att uppnå kravet genom lag. I Sverige låg den genomsnittliga vecko-arbetstiden under 1910-talet på mellan 55–60 timmar. I samband med att den första egentliga arbetstidslagen trädde i kraft 1920 kom den högsta tillåtna veckoarbetstiden att bli 48 timmar.

Arbete tilläts under sex av veckans dagar. Under 1950-, 60- och 70-talen skedde en successiv arbetstidsförkortning först till 45 timmar sedan 42,5 och slutligen 40 timmars arbetsvecka. Sedan 1973 när 40-timmarsveckan var helt genomförd, har det inte skett någon ytterligare förkortning av den lagstadgade veckoarbetstiden i Sverige.

I dag har arbetstidens fördelning över livet förändrats. Vi studerar längre, vi har längre semester, vi har föräldraledighet och vi går i pension tidigare än på 1960-talet. Det innebär att många arbetar mer intensivt än tidigare under vissa perioder i livet. Man etablerar sig i arbetslivet ungefär samtidigt som man får och har småbarn – en ekvation som inte alltid går ihop.

Statistiken visar även ett arbetsliv som allt mer breder ut sig över människors – framför allt kvinnors – liv. Det tar sig olika uttryck beroende på klass-tillhörighet – arbetare jobbar oregelbundet och obekvämt, tjänstemän jobbar i stället mer övertid och oreglerat.

Umeå S kvinnoklubb har drivit frågan om 6 timmars arbetsdag och via en motion till Umeå AK samt vid Västerbottens distrikts kongress fått bifall till motionen. Resultatet har blivit att Umeå AK inför valet 2014 skrev in i den politiska plattformen att en försöksverksamhet med bibehållen lön skulle genomföras under mandatperioden. Ett försök har genomförts på ett försök på Sjöjungfruns äldreboende i Umeå som nu utvärderas.

I Vilhelmina kommun har beslutats att genomföra ett försök för anställda socionomer. Landstinget i Västerbotten har även de beslutat om ett försök med arbetstidsförkortning för städpersonal. I övriga Sverige pågår även en rad försök.

Ett exempel;

– För ungefär ett år sedan startade projektet med ändrade arbetstider på operationsavdelning 1 på Mölndals sjukhus. Avdelningen hade då haft stora problem och svårt att rekrytera personal. Det är ca 90 sjuksköterskor och undersköterskor som nu arbetar sextimmarsdagar med bibehållen lön.

– På det jag hör från personalen så har det blivit en otroligt förbättrad arbetssituation. De hinner vila upp sig och orkar med jobbet. Det har också blivit en bättre stämning på arbetsplatsen, säger Marina Henriksson, avdelningschef.

Det har också blivit lättare att rekrytera personal och de har nu så många anställda de behöver på avdelningen - vilket i sin tur kortar operationsköerna. Gemensam kamp lönar sig! Mölndalsposten

Kraven om en generell arbetstidsförkortning till sex timmars arbetsdag har drivits under många år. Under högkonjunktur har vi inte haft råd med just den reformen. Detsamma har gällt under lågkonjunktur. Så när har vi råd? Tempot i arbetslivet har drivits upp alltmer och de som inte har orkat med har slagits ut. En generell arbetstidsförkortning till sex timmar är något som gynnar såväl jämlikhet som jämställdhet. Lika villkor för alla - oavsett lön.

Umeå S-kvinnor yrkar:

att S-kvinnors kongress beslutar att 6-timmars arbetsdag skall införas via lagstiftning.

Västerbottens distrikt har antagit motionen som sin egen.

Motion 4:2, 4:4 och 4:5 besvaras gemensamt efter motion 4:5

4:3 Dags för satsning på kortare arbetstid **Motionär: Skånes distrikt**

1972 antog S-kvinnors förbunds kongress programmet ”Familjen i framtiden, en socialistisk familjepolitik”. Kravet om sex timmars arbetsdag för alla finns för första gången med i ett politiskt program.

1975 antog både det socialdemokratiska partiet, LO och TCO samma krav.

Därefter gick frågan i stå. Vi är många som har försökt få upp sextimmarsdagen på den politiska dagordningen igen, men utan riktigt bra resultat.

Vägledande under de senaste åren har varit beslutet på Kommunals kongress 2006 att ”just nu” inte driva på i frågan om sex timmars arbetsdag. Beslutet togs inför förestående avtalsförhandlingar. 2013 beslutade S-kvinnors förbundsmöte att ”besvara” två motioner om sex timmars arbetsdag, men mötet lade ändå in kravet i det politiska programmet ”En jämställd värld är möjlig.” Det inger visst hopp om att det nu är dags att förändra inställningen till kortare arbetstid, och att steget till förändring ska tas i kvinnoförbundet.

Över hela arbetsmarknaden, även den offentliga, har det genomförts projekt med kortare arbetsdag utan löneminskning. Alla projekt visar att de berörda löntagarna får färre sjukdagar, producerar lika mycket och får mer tid för hem och familj. Jämställdheten ökar.

S-kvinnor i Trelleborg anser att S-kvinnor i Skåne ska gå före och på nytt arbeta aktivt för sex timmars arbetsdag. Arbetstidsförkortningen kan ske stegvis. Målet är att sextimmarsdagen ska vara den nya heltiden.

S-kvinnor i Trelleborg kräver:

- att S-kvinnor i Skåne beslutar att driva kravet på sex timmars arbetsdag för alla,
- att S-kvinnor i Skåne ger sina förtroendevalda i förbundsstyrelsen i uppdrag att driva på i förbundsstyrelsen,
- att S-kvinnor i Skåne tar motionen som sin egen.

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4:3

Föredragande: Carina Ohlsson

Beslut om motioner fattas utifrån att-satserna. De ska sammanfatta den förändring som föreslås, alltså det motionären vill ska hända. Viktigt är att förklara vem motionen riktar sig till, det vill säga vem som ska genomföra din förändring. I denna motion riktar sig att-satsen till S-kvinnor i Skåne.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motion 4:3.

4:4 Förändra heltidsnormen till 30 timmar

Motionär: Skånes distrikt

Sveriges senaste stora arbetsmarknadsreform var när 40 timmars arbetsvecka infördes 1973. Ett resultat av arbetarrörelsen kamp för omfördelning och frigörelse. Det är nu 42 år sedan. Sedan dess har vi haft en enorm produktivitetsökning inom de flesta sektorer. En produktivitetsökning som varken följts av en proportionerlig reallöneökning eller arbetstidsförkortning.

Flera kommuner och även landsting har infört arbetstidsförkortning på försök med goda resultat såsom:

- Lägre sjukskrivningstal
- Bättre upplevd hälsa
- Lägre arbetslöshet genom fler arbetstillfällen
- Fler får ork och tid att kunna välja att delta i samhälle och eller föreningar
- Minskad deltidstjänstgöring

Arbetarrörelsen och kvinnorörelsen måste återföra tid som ett maktbegrepp, både i förhållande till vårt arbete och i en vidare demokratisk mening. Att förändra samhällets reproducerande och orättvisa strukturer kräver en omfördelningspolitik som tar hänsyn till både makt, tid och kapital. Det finns således flera perspektiv utifrån vilka vi kan hävda att tiden för ytterligare en arbetstidsförkortningsreform är både nödvändig och fullt möjlig. Även rätten till fritid bör återigen vara en politik som Socialdemokratiska arbetarepartiet och särskild Socialdemokratiska kvinnoförbundet driver.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Avantgarde:

att S-kvinnor tydligt driver frågan om att förändra heltidsnormen till 30 timmar per vecka,
att S-kvinnors förbundskongress antar motionen.

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Motion 4:2, 4:4 och 4:5 besvaras gemensamt efter motion 4:5

4:5 En ny heltidsnorm **Motionär: Skånes distrikt**

Dagens norm för heltid på 40 timmars arbetsvecka är kostsam och ineffektiv utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv. Åtta timmars arbetsdag grundar sig på hur mycket män fysiskt orkade arbeta i början av förra seklet. Successivt har Socialdemokraterna genomfört reformer för att anpassa arbetsmarknadens förhållanden efter förändringar som skett i samhället.

Senaste reformen skedde 1973 när 40 timmars arbetsvecka infördes.

I arbetsmiljölagen som infördes först 1978 anges i kap 2 §1 att arbetsmiljön skall vara tillfredsställande med hänsyn till arbetets natur och den övriga sociala och tekniska utvecklingen i samhället.

Arbetsförhållandena skall anpassas till människors olika förutsättningar i fysiskt och psykiskt avseende. I mars 2016 började föreskrifterna för arbetsmiljö, AFS 2015:4 gälla. Enligt 12 § ska arbetsgivaren vidta de åtgärder som behövs för att motverka att arbetstidens förläggning leder till ohälsa hos arbetstagarna.

Samhället ställer idag helt andra krav på vad människor förväntas uppnå, än för femtio och hundra år sedan. Tempot ökar, inte bara på arbetsplatserna. Sjuktalens ökning är alarmerande och med dem ökar också kostnader för sjukpenning, sjukersättning, vård, rehabilitering samt övriga kringkostnader. Stress är enligt Försäkringskassans hemsida, den vanligaste orsaken till sjukskrivning. Samhället försvagas när allt fler blir sjuka. De som från början drabbades var människor i offentlig verksamhet, som sköter samhällsfunktionerna och vår allmänna välfärd. Enligt statistiska centralbyrån börjar även människor i näringslivet i allt högre utsträckning drabbas av stressrelaterade sjukdomar som utmattning syndrom. Främst drabbar ohälsan kvinnor. Av 165 000 långtidssjukskrivna 2015 var 109 000 kvinnor, vilket tydligt visar att dagens heltidsnorm på 40 timmars arbetsvecka är allt annat än jämställd.

Socialdemokraterna har som främsta prioritering att få fler människor i arbete. Med bra samarbete får vi vår samhällsmodell att utvecklas.

En förändring av arbetstidslagen så att sex timmars arbetsdag blir norm med bibehållen heltidslön, skulle innebära att fler människor får möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden vilket ytterligare minskar kostnaderna för A-kassa, olika arbetsmarknadsåtgärder och försörjningsstöd. Orkar människor mer, håller sig friska och mer välmående, vill fler delta i demokratiska processer som i sin tur utvecklar samhället i positiv riktning. Fler blir delaktiga i samhällsutvecklingen. Föräldrar orkar stötta sina barn mer samt bidra ideellt i olika föreningar och aktiviteter som är en viktig del av samhällsbygget. Med sex timmars arbetsdag som heltidsnorm minskar vi utanförskapet vilket brukar leda till mindre brottslighet, vandalisering och polarisering.

Sex timmars arbetsdag som heltidsnorm innebär kort och gott en samhällsvinst för alla.

Med anledning av ovanstående yrkar S-kvinnor Camilla:

att S-kvinnors förbundskongress aktivt driver frågan om att förändra arbetstidslagstiftningen för att kunna införa ny reform på sex timmars arbetsdag som ny heltidsnorm med bibehållen heltidslön.

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4:2, 4:4 och 4:5

Föredragande: Carina Ohlsson

I början av 1900-talet drev arbetarrörelsen igenom kravet på åtta timmars arbetsdag, arbetsveckan var då 6 dagar. Därefter kortades arbetstiden successivt, ner till 40 timmars veckotid 1971. Sedan dess har arbetstiden i Sverige inte förkortats mer och politiskt har frågan prioriterats ner, trots att produktiviteten ökat. S-kvinnor fortsatte driva kravet på sex timmars arbetsdag från 1970-talet och framåt.

Sedan 1970-talet har välbästandet i Sverige ökat, men samtidigt fördelats allt mer ojämnt. Sedan 1990-talet har arbetsmarknaden präglats av hög arbetslöshet, växande klyftor och löneskillnader. Frågan om arbetstidsförkortning har överskuggats av frågor om låga löner, ofrivillig deltid, visstidsanställningar och dålig arbetsmiljö. Många fackförbund vill se en kortad arbetstid, men har valt att inte driva kravet idag. Inte minst kvinnodominerade fackförbund, där många av medlemmarna jobbar deltid och saknar fast anställning. De har sett tendenser till att kravet på en kortare heltidsnorm, istället lett till lägre löner, eller inneburit fler ofrivilliga deltider, dvs. kortad arbetstid utan ersättning.

Det finns goda motiv för att fortsätta driva frågan. Den är viktig inte minst för många kvinnodominerade yrken som verkligen behöver insatser för att motverka stress och ohälsa. Det är samtidigt viktigt att undvika riskerna med att bara korta kvinnors arbetstider, då är risken att kvinnor istället får ta mer ansvar för det obetalda arbetet i hemmet. En generell arbetstidsförkortning kan ge både män och kvinnor mer tid för hem, familj, rekreation och sociala relationer.

En heltidsnorm med 6 timmarsarbetsdag är ett långsiktigt mål. Men på kort sikt instämmer vi med många fackförbund som ser små möjligheter att driva frågan isolerat. Rätt till heltid, bättre villkor och arbetsmiljö för kvinnor måste säkras först, för att undvika ökad ojämställdhet. Full sysselsättning och välfärd av hög kvalitet är också viktiga mål som stärker kvinnors makt över sina liv och sin inkomst.

Det finns ett stort intresse för kortad arbetstid men inte till priset av fortsatt låga löner och dåliga arbetsvillkor. Ett viktigt steg för att göra kortare arbetstid möjligt är att uppvärdera kvinnors löner, inte minst i offentlig sektor.

Det är självklart också så att kortad arbetstid måste vägas mot andra angelägna mål, som mer resurser till gemensam konsumtion (skola, vård, omsorg, etc.).

Förbundsstyrelsen anser att arbetet för arbetstidsförkortning med framgång bör kunna drivas som ett långsiktigt mål, i kombination med krav på full sysselsättning, uppvärdering av kvinnors löner, generell välfärd av hög kvalitet, och en miljömässigt hållbar samhällsutveckling. Kravet på sex timmars arbetsdag är ett uttryck för en progressiv samhällsvision, som prioriterar en hållbar samhällsekonomi och människors livskvalitet framför ojämlikhet, gränslös marknadskonkurrens och ständigt ökad materiell konsumtion. Ur feministisk synpunkt är frågan av stor betydelse.

Försök pågår på flera ställen det är viktigt att följa upp dessa och att konsekvenserna utreds i sin helhet av förkortad heltidsnorm.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motionerna 4:2, 4:3, 4:4 och 4:5 besvarade.

4:6 Uppräkning av sjukersättning

Motionär: Skånes distrikt

Så här skriver Försäkringskassan om beräkning av sjukersättning:

”Hel inkomstrelaterad sjukersättning ger dig 64 % av din antagandeinkomst, den inkomst som Försäkringskassan beräknar att du troligen skulle ha haft om du hade fortsatt att arbeta.”

Så beräknas ersättningen om du har hel sjukersättning. Försäkringskassan utgår ifrån den inkomst du hade när du beviljades ersättning. Ersättningen uppräknas sedan varje år med hänsyn till prisbasbeloppet.

Eftersom sjukersättningen är en ersättning för förlorad inkomst bör uppräknningen ske med hänsyn till inkomstbasbeloppet.

Skillnaden i utveckling framgår av nedanstående:

Prisbasbeloppet fastställdes år 2001 till 36 900 kr och är uppräknat för 2017 till 44 800 kr.

Inkomstbasbeloppet infördes 2001 och fastställdes då till 37 700 kr, år 2017 är det uppräknat till 61 500kr.

Marianne Fyhr

Jag vill:

att S-kvinnor tydligt driver frågan om att sjukersättningen ska uppräknas enligt inkomstbasbeloppet.

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4:6

Föredragande: Eva-Lena Jansson

I motionen lyfts frågan om att sjukersättning bör baseras på inkomstbasbelopp istället för prisbasbeloppet. Förbundsstyrelsen delar motionärens argumentation att sjukersättning är ersättning för förlorad inkomst och därför bör uppräknig ske med hänsyn till inkomstbasbeloppet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 4:6.

4:7 Tidsplan för individuell föräldraförsäkring senast 2020!

Motionär: Skånes distrikt

S-kvinnor måste driva på både samhället och Socialdemokraterna för en bättre feministisk politik. Att kvinnor i genomsnitt tjänar 3,6 miljoner kr mindre än män under en hel livstid är oacceptabelt och något vi måste förändra. En av de stora anledningarna till att arbetsmarknaden idag är ojämslälld och att kvinnor tjänar mindre än män är hur föräldraförsäkringen är uppbyggd. Den främjar idag inte ett jämställt föräldraskap och därmed inte heller en jämställd arbetsmarknad. Under Socialdemokraternas partikongress 2015 togs ett historiskt beslut där kongressen biföll en skrivelse om att socialdemokraternas mål är att Sverige på sikt ska få en individualiserad föräldraförsäkring.

En individualiserad föräldraförsäkring är den enskilt viktigaste reformen för att Sverige ska nå målet om ett jämställt familjeliv, och därigenom ett jämställt arbetsliv. Det är en helt avgörande reform för att nå rättvisa mellan män och kvinnor på arbetsmarknaden.

Reformen är viktig för kvinnors arbetsliv, för att stärka mäns rättigheter och möjligheter som vårdnadshavare samt för barnens rätt till sina föräldrar. Reformen är också viktig för att ge möjlighet för alla familjer, oavsett en förälder eller flera, att ta del av försäkringen. Vi behöver ha en modern försäkring som inte utgår från heteronormen och bygger på tvåsamhet. Det måste vara grundläggande i föräldraförsäkringen liksom i övriga försäkringssystemet att det är en individuell försäkring, detta till skillnad från idag då vissa dagar kan föras över på en partner i föräldraförsäkringen.

S-kvinnor, socialdemokratiska kvinnoförbundet har länge drivit frågan om en individualiserad föräldraförsäkring. Att partiet erkänt vikten av att nå detta mål är en viktig delseger. När detta ska bli verklighet har dock inte fastställts, utöver en önskan om att öka takten mot ett mer jämställt uttag. Således krävs en tidsplan för när införandet ska ske, för att vi ska kunna få en stark arbetsmarknad med EUs lägsta arbetslöshet och minska löneklyftorna mellan män och kvinnor behövs det införas senast 2020.

Med anledning av ovanstående yrkar S-kvinnor Camilla:

att S-kvinnors förbundskongress antar motionen och därmed aktivt driver att Socialdemokraterna ska sätta upp en tydlig tidsplan för hur målet om en individualiserad föräldraförsäkring ska nås senast 2020.

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motionen 4:7

Föredragande: Nina Unesi

Motionären yrkar att S-kvinnor aktivt driver att Socialdemokraterna sätter upp en tydlig tidsplan för hur målet om en individualiserad föräldraförsäkring ska nås senast 2020.

Individualiserad föräldraförsäkring är en av de viktigaste jämställdhetsreformerna som en feministisk regering kan genomdriva och därmed uppnå stora jämställdhetsmål. Få frågor påverkar familjeliv, arbetsliv och kvinnors pension så mycket som frågan om individuell föräldraförsäkring.

Få organisationer har med samma emfas som S-kvinnor stått upp för och försvarat frågan i det partiinterna påverkansarbetet såväl som i allmänna rum. S-kvinnor fortsätter också framgent att vara den ledstjärna som denna politiska fråga behöver.

S-kvinnor drev frågan på Socialdemokraternas partikongress 2017, som biföll följande tillägg till partiets politiska riktlinjer ”För barnens rätt till sina föräldrar och för att öka jämställdheten i samhället ska föräldraförsäkringen individualiseras och delas lika mellan föräldrarna. Ytterligare steg och en tidsplan ska tas under nästa mandatperiod”.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 4:7.

5:1 Hälsocentral för äldre
Motionär: Västerbottens distrikt

När man blir äldre inser man, att alla funktioner inte är som de varit. Det kan vara balans, seende och hörsel, reaktion etc. När man kommer till ett läkarbesök (vilket inte alltid är lätt) känner man att läkaren, som många gånger är ung, inte förstår hur en äldre reagerar, även om de kanske fått viss kunskap i geriatrik.

För att i någon mån kunna lösa problemet yrkar jag på:

att vårt parti arbetar för tillkomsten av hälsocentraler för äldre,
att om detta inte är möjligt att fordra, att det då på varje hälsocentral finns en läkare och en sjuksköterska som har god geriatrisk kunskap,

Västerbottens distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 5:1

Föredragande: Aylin Fazelian

Att verka för allas rätt till en jämlik och jämställd vård, oavsett ålder, är en viktig fråga för S-kvinnor att fortsatt driva. Idag är redan flera vårdcentraler och husläkarmottagningar särskilt organiserade kring äldre patienter, icke desto mindre återstår stora utmaningar innan den svenska vården är likvärdigt tillgänglig för alla – inklusive våra äldre. Förbundsstyrelsen ser dock att det är svårt att nationellt garantera krav på tillkomsten av hälsocentraler för äldre. Den svenska vården har istället en stor utmaning i att samla sina verksamheter för att bättre säkerställa effektiviteten och kompetensen i sjukvårdssystemets organisation.

En viktig åtgärd för att säkerställa en mer jämlik vård, är att garantera äldre en fast vårdkontakt. Därför delar förbundsstyrelsen motionens uppfattning om att det är viktigt med ökad kunskap i geriatrik för att bättre bemöta äldre vid landets hälso-/vårdcentraler.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå att-sats 1.
att bifalla att-sats 2.

5:2 Sorgpeng för ALLA i 100 dagar

Motionär: Blekinge distrikt

Sorg tar tid. Sorgen efter en livskamrat, eller ett barn, får många att helt förlora fotfästet. De sörjande är i högsta grad involverade i psykosomatiska reaktioner. Mycket ångest, tankar om att själv bli sjuk. Den känslan är en frisk reaktion, inte sjuk. Inte inbillning utan en verklig reaktion.

Ingen ska behöva sjukskriva sig på grund av sorg. Den sorg som inte släpper några tårar får andra organ att gråta. En förlust kan leda till en stark och svår anpassningsprocess hos oss människor. Vi lever med vår sorg hela livet. Det är oerhört viktigt att få tid att sörja.

I de flesta kollektivavtal hamnar sorgen under paragrafen enskilda angelägenheter där det står att arbetstagare kan, om synnerliga skäl finns, medges behålla lönen under sammanlagt högst 10 arbetsdagar per kalenderår. Som synnerliga skäl ska anses nära anhörigs svårare sjukdom eller bortgång. Det är alltså chefen som avgör om synnerliga skäl för sorg finns.

Tio dagar räcker inte för att sörja någon - de anhörigas stöd behöver vara mycket mer omfattande. Statistiken visar att efter en stor sorg är vi i genomsnitt sjukskrivna, under en tvåårsperiod, i 26 veckor. Det motsvarar ca 100 dagar, alltså blir kostnaden för samhället densamma.

Om du dessutom får en sjukdomsdiagnos på grund av din sorg, till exempel utmattnings-depression, kan det senare i livet resultera i svårigheter bland annat om du söker jobb.

S-kvinnor Karlskrona vill ha en förändring – vi vill ha sorgpeng för ALLA i 100 dagar.

S-kvinnor Karlskrona yrkar:

att S-kvinnor driver frågan om sorgpeng för ALLA i 100 dagar,
att S-kvinnors förbundsstyrelse får i uppdrag att driva frågan om sorgpeng för ALLA i 100 dagar genom S-kvinnor i riksdagen,

Blekinge distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 5:2

Föredragande Erika Storme Martinger

Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning om att sorg tar tid när någon gått bort. För många innebär att komma tillbaks till rutinerna och att träffa arbetskamrater en hjälp i sorgearbetet. Att regelmässigt betala ut sorgpeng i 100 dagar skulle snarare bidra till en utveckling där vi låter en livshändelse, som absolut kan vara mycket traumatisk för de närstående, bli en process som förväntas vara avklarad på 100 dagar.

Förbundsstyrelsens erfarenhet är att arbetsgivarna i allmänhet är mycket generösa med att tillåta arbetstagare vara lediga i tio dagar när anhörig gått bort.

Motionärerna menar att ingen skall behöva sjukskriva sig av sorg utan att alla skall vara berättigade till sorgpeng i 100 dagar. Motionärerna menar att kostnaden för sjukpenning och sorgpenning för alla innebär samma kostnad för samhället. Förbundsstyrelsen delar inte denna uppfattning då alla som sörjer inte blir sjukskrivna samt att det görs en individuell bedömning av varje sjukpenningfall. Då sorg leder till sjukdomstillstånd kan man få sjukpenning under den tid som sjukdomstillståndet varar; sorgpenningen enligt motionärernas förslag begränsas till 100 dagar.

En sorgpenning till alla skulle bli oerhört kostsamt då det är omöjligt att sätta gränser för vilka som skulle kunna anses vara berättigade till sorgpenning vid ett dödsfall.

Förbundsstyrelsen anser inte att det stöd som motionärerna menar att de sörjande behöver uppfylls med 100 dagars rätt till sorgpenning för alla. Istället bör samhällets andra trygghetssystem fånga upp de som behöver hjälp efter ett dödsfall.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 5:2.

5:3 Bättre stöd till personer med långvarig psykisk sjukdom

Motionär: Dalarnas distrikt

Dagens samhälle befinner sig i ständig utveckling och ska så göra, men det innebär också att saker och ting behöver lyftas fram, belysas, förändras och vi behöver tänka nytt.

I dag är det en grupp människor som har hamnat i skymundan och det är personer med livslång psykiatrisk diagnos. Många upplever sig lämnade, bortglömda, isolerade och inte minst ensamma. Här behöver samhället gå in och göra mera, tätare tillgång på personal och stöd utifrån var personen befinner sig, utveckla olika boende former t.ex. trapphusboenden, skapa naturliga mötesplatser liknande fritidsgårdar för att åstadkomma ett samhälle där vi alla kan utvecklas utifrån våra respektive förutsättningar.

I enlighet med ovanstående yrkar jag:

att bättre stöd behöver finnas för personer med långvarig psykisk sjukdom.

Dalarnas distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 5:3

Föredragande: Anna Hedh

Motionären tar upp ett viktigt ämne som även mer och mer börjar belysas i samhällsdebatten. Ju mer kunskap och förståelse samhället får om psykiska sjukdomar, ju mer kan samhället utträtta för att de med långvariga psykiska sjukdomar ska få ett så bra liv som möjligt.

Regeringen och Sveriges kommuner och landsting (SKL) hr träffat en överenskommelse om psykisk hälsa 2017. Den innebär stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa och ska skapa förutsättningar för utveckling när det gäller att främja psykisk hälsa, förebygga ohälsa och tillgängliggöra högkvalitativa, kostnadseffektiva insatser till de som behöver vård och stöd. 2017 avsätter regeringen 885 miljoner kronor till överenskommelsen.

S-kvinnor kommer att fortsätta kräva mer forskning och kunskap om framförallt kvinnors hälsa och sjukdomar.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 5:3.

5:4 Ökade satsningar på medicinsk forskning för att kunna utveckla nya och bättre sätt att förebygga och behandla psykisk ohälsa
Motionär: Dalarnas distrikt

Psykisk ohälsa är en snabbt växande utmaning för folkhälsan. Nästan en miljon svenskar i arbetsför ålder har någon form av psykisk ohälsa. Den vanligaste och snabbast växande orsaken är stress. Mellan 2010 och 2015 ökade sjukskrivningarna till följd av upplevd stress med 119 procent i Sverige. Psykisk ohälsa orsakar mycket stort personligt lidande. Drabbade upplever bland annat försämrad livskvalité, isolering och diskriminering. Samhällskostnaderna för psykisk ohälsa är också stora och beräknas till 70 miljarder kronor per år i Sverige. Men trots att antalet sjukskrivna till följd av psykisk ohälsa har ökat kraftigt, vet vi inte säkert varför. Forskning visar bland annat på ett samband med faktorer i arbetsmiljön och pågår på flera områden för att öka vår kunskap om psykisk ohälsa och hur den kan förebyggas och behandlas. Om vi ska lyckas vända den negativa och kostsamma trenden krävs ytterligare satsningar på forskning för att hjälpa de drabbade att komma tillbaka i arbete, säger bland annat Heidi Stensmyren, ordförande Sveriges Läkarförbund och Ivar de la Cruz, ordförande för Naturvetarna. För varje krona som används till sjukvård går i dag två öre till medicinsk forskning och det är för lite anser de och istället borde på sikt summan fördubblas för att skapa ett friskare Sverige.

I enlighet med ovanstående yrkar jag:

att öka satsningarna på medicinsk forskning för att utveckla nya och bättre sätt att förebygga och behandla psykisk ohälsa.

Dalarnas distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 5:4
Föredragande: Anna Hedh

Precis som motionären nämner är ökningen av den psykiska ohälsan en stor utmaning för hälso- och sjukvården. Flera undersökningar visar dessutom att den största ökningen finns bland de unga, i synnerhet bland unga kvinnor. Även statistik över sjukhusinläggningar och dödlighet talar för försämringar av de ungas psykiska hälsa.

Regeringen och Sveriges kommuner och landsting (SKL) har träffat en överenskommelse om psykisk hälsa 2017. Den innebär stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa och ska skapa förutsättningar för utveckling när det gäller att främja psykisk hälsa, förebygga ohälsa och tillgängliggöra högkvalitativa, kostnadseffektiva insatser till de som behöver vård och stöd. 2017 avsätter regeringen 885 miljoner kronor för överenskommelsen. Dessutom avsätter regeringen drygt 1 miljard kronor per år 2016–2019 för insatser inom psykiatri och psykisk ohälsa.

S-kvinnor kommer fortsätta att kräva mer forskning och kunskap om framförallt kvinnors hälsa och sjukdomar.

Förbundsstyrelsens föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 5:4.

5:5 Öka kunskapen och ge större uppmärksamhet till barn som lever med missbrukande föräldrar.

Motionär: Dalarnas distrikt

I dag pratar man om att det finns en halv miljon barn i Sverige som växer upp i dysfunktionella familjer och att det i dag råder en stor okunskap i ämnet och där ingen vet hur man ska fånga upp barn som lever i ett medberoende. Vardagen för de här barnen är icke tillitsfull och de lever i en oförutsägbar miljö. Det är fortfarande en skam och en tabu att prata om det. Forskningen säger att om man bara har en enda person som ser en så kan man klara sig ganska bra i livet och att det är därför viktigt att prata med de här barnen som lever med missbrukande föräldrar.

Ann Söderlund som tillsammans med Sanna Lundell skrivit boken ”Djävulsdansen” som behandlar ämnen som alkoholism och medberoende efter erfarenheter från deras liv hoppas på att det kommer en lag som säger att alla kommuner måste uppmärksamma det här flera gånger per år ute i skolor och temaveckor. Annars kommer tabut och stigmatiseringen att fortsätta.

I enlighet med ovanstående yrkar jag:

att öka kunskapen och ge större uppmärksamhet till barn som lever med missbrukande föräldrar.

Dalarnas distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 5:5

Föredragande: Lena Näslund

Motionären tar upp en mycket viktig fråga. Barn som växer upp i familjer med missbruk far väldigt illa och deras skolresultat påverkas negativt. Kombinationen missbruk och psykiska problem är ofta tätt sammankopplade och skapar stor otrygghet och känsla av utanförskap hos barnen. De undviker att ta med kamrater hem och tror ofta att det är deras fel att föräldrarna dricker.

I många av landets kommuner finns det ett väl dokumenterat arbete angående att upptäcka och stötta barn i dysfunktionella miljöer. Ett stort antal kommuner deltar också varje år i veckan ”Spela roll” som infaller den vecka då alla hjärtans dag är. Den veckan startade 2011 och för varje år kommer fler kommuner med. Den veckan ges föreläsningar och information till personal som arbetar med barn. I år var det fokus på förskolepersonal.

Junis IOGT/NTO:s barn- och ungdomsverksamhet är mycket aktiva i denna fråga och varje år sedan 2004 gör de en granskning av vilket stöd kommunerna erbjuder barn i familjer med missbruk. Det är enkelt för den som vill att gå in på deras hemsida och se hur det ser ut i den egna kommunen. Junis konstaterar att mycket har hänt. Rutiner ändras för att stärka barnperspektivet, forskning tas fram och personalgrupper utbildas. Det räcker inte med politiska beslut utan det krävs mer kunskap och engagemang i frågan.

Junis har i en helt ny undersökning granskat om lärarutbildningar tar upp hur man upptäcker och bemöter ett barn som lever i en missbruksmiljö. Undervisningen kring ämnet är mycket begränsad och det gäller även undervisning kring barn som av andra anledningar får illa. Majoriteten av studenterna i undersökningen uttrycker stor saknad av detta och upplever sig inte vara redo att hantera denna problematik.

Landsting, regioner och kommuner deltog i en överenskommelse med regeringen under åren 2008-2015. Det var ett utvecklingsarbete som gick under namnet *Kunskap till praktik*. Arbetet rörde missbruk och beroendefrågor och viktiga områden var samverkan, uppföljning av resultat och ett stärkt barn- och föräldraperspektiv.

Alateen är en självhjälpgrupp för tonåringar där de kan komma och snacka av sig eller bara lyssna. Det är anonymt och gratis och ger den unge en möjlighet att må bättre.

Förbundsstyrelsen anser som motionären att detta är en angelägen fråga. Att barnen får stöd är deras rättighet och din och min skyldighet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 5:5.

5:6 Tänderna tillhör kroppen
Motionär: Skånes distrikt

En god tandhälsa är grunden för god allmänhälsa.

Fram till 20 år har vi fri tandvård, men därefter kan tandläkarräkningarna bli skyhöga. Friska tänder har blivit en klassfråga. Det är ingen hemlighet att många av ekonomiska skäl tvingas avstå från tandvård.

S-kvinnor i Trelleborg anser att tänderna tillhör kroppen och bör behandlas på samma sätt.

Tandvården ska därför ingå i högkostnadsskyddet.

S-kvinnor i Trelleborg kräver:

att tandvården ska vara lika för alla och ska föras in under hälso- och sjukvårdens högkostnadsskydd.

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 5:6
Föredragande: Rose-Marie Edlund

Munhälsan har flera effekter på den allmänna hälsan. Många sjukdomar kan visa sig i munnen och därigenom är det viktigt att gå på regelbundna kontroller hos tandvården. Enligt Socialstyrelsen finns stora tandhälsoskillnader mellan olika grupper. Socioekonomiskt utsatta och utlandsfödda har generellt sämre tandhälsa. Tandhälsa har blivit en klassmarkör eftersom ekonomin kan avgöra om du går till tandläkaren eller inte.

Socialdemokraternas kongress 2017 biföll motioner om allas rätt till god tandvård, samt vikten av att steg ska tas för att likställa tandvård med övrig hälso- och sjukvård, samt biföll följande skrivning till partiets politiska riktlinjer ”Steg ska tas under nästa mandatperiod för en mer jämlik tandvård där tandhälsa inte är en klassfråga”. Det finns nu också en lagrådsremiss som aviserar om en utredning för att minska de socioekonomiska skillnaderna i tandhälsa.

Sedan 2013 finns tandvårdsstöd för personer med långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning, ett tredje steg i tandvårdsreformen vars första steg var tandvårdsbidraget (ATB) och det andra steget högkostnadsskyddet. Nu är det dags att ta det fjärde steget, att föra in tandvård under hälso- och sjukvårdens högkostnadsskydd.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motion 5:6

6:1 Nollvision för våld i nära relationer som folkhälsopolitiskt mål

Motionär: Gotlands distrikt

Det dör ca 15–25 kvinnor genom våld i nära relationer varje år. Det är betydligt fler än de som dödas i gänguppställningar varje år men det får betydligt mindre uppmärksamhet från polis, politik och media. Samhällskostnaden för våld i nära relationer uppgår till över 20 miljarder per år.

2009 fick polisen in 24 685 anmälningar om brott i nära relation. 24 % av brotten utreddes så bra att de redovisades till åklagare. 2015 anmälde 26 002 brott varav bara 18 % redovisades till åklagare. Sedan 2009 har alltså andelen brott polisen redovisar till åklagare minskat med drygt 100 ärenden! Samtidigt vet vi att mycket få anmäler. Exempelvis uppger knappt 4 procent av samtliga personer, som blev utsatta för brott i en nära relation under 2012, att de har polisanmält händelsen eller någon av händelserna.

En slutsats i SOU2015:55 när det gäller arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är att det finns stora lokala och regionala skillnader i de olika myndigheternas arbete och dessutom ser vi stora geografiska skillnader. Arbetet mot våld i nära relationer behöver synliggöras, breddas och systematiseras.

Regeringens övergripande mål för folkhälsoarbetet är att "skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen." För att nå målet krävs insatser från de flesta sektorer i samhället – från det offentliga, från näringslivet, från folkrörelserna och från individerna själva.

Nationella samordnaren mot våld i nära relationer, Carin Götblad, lämnade 2014 över sitt slutbetänkande "Våld i nära relationer - en folkhälsofråga" till dåvarande justitieminister med förslag om hur samhällets insatser mot våld i nära relationer kan utvecklas. Sedan dess har en del hänt men själva huvudbudskapet i slutbetänkandet har inte tagits om hand politiskt. Samordnaren föreslår att förebyggande av våld i nära relationer blir ett nationellt folkhälsomål. Vi behöver avsevärt förbättra förutsättningarna för att jobba brett, samordnat och mer effektivt.

Att Nollvision för våld i nära relationer blir ett nationellt folkhälsomål skulle innebära att hela samhället måste jobba för och ha kunskap om hur man förhindrar våld i nära relationer, menar den nationella samordnaren. Utredaren pekar också på att det i första hand inte är mer resurser som behövs utan istället skulle införandet som ett folkhälsopolitiskt mål leda till att mer samordnade, strategiska, koordinerade och effektiva arbetssätt utvecklas.

Utifrån ovan yrkar S-kvinnor Gotland:

att S-kvinnor verkar för att nollvisionen för våld i nära relationer konkretiseras i ett folkhälsopolitiskt mål.

Gotlands distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 6:1

Föredragande: Birgitta Ahlqvist

År efter år, dag efter dag, pågår mäns våld mot kvinnor. Var tredje kvinna blir slagen, våldtagen eller på annat sätt utsatt för våld. Det äger rum överallt och pågår ofta i det tysta. I Sverige dör ca 20 kvinnor genom våld i nära relationer varje år.

De anmälda misshandelsfallen har ökat och i 85 procent av fallen är kvinnan bekant med gärningsmannen. Det våld som motionen tar upp, våld i nära relationer. Trots ökningen av anmälningar är mörkertalet stort. Som motionären skriver måste arbetet mot våld i nära relationer synliggöras, breddas och systematiseras. Vi måste få stopp på dessa brott mot kvinnor.

Förutom det mänskliga lidandet resulterar detta våld mot kvinnor i mycket stora kostnader för samhället. Och våldet drabbar inte enbart kvinnan utan också ofta barnen. Våldet sker ofta i hemmet och alldeles för ofta tvingas barn bevittna våldet eller själva bli utsatta. Enligt Rädda Barnen har vart tionde barn i Sverige upplevt våld i hemmet.

Våld mot äldre kvinnor är mycket större än vi tror och mycket svårt att upptäcka. Den som vanligtvis utövar våldet på den äldre kvinnan är make, sambo, barn eller vårdpersonal, alltså någon i nära relation. Det sker ofta i hemmet vilket osynliggör våldet. Att utsättas för våld i sitt hem är mera traumatiskt än att bli utsatt för våld ute i samhället. Man förlorar sin inre trygghet och dessa äldre kvinnor har oftast svårt att försvara sig, de lever många gånger i beroendeställning eller i fysiskt underläge på grund av sitt hälsotillstånd.

I det slutbetänkande som Carin Götblad överlämnade 2014 till regeringen är huvudbudskapet att förebyggande av våld i nära relationer ska bli ett nationellt folkhälsomål. Det skulle innebära att hela samhället måste skaffa sig kunskap och jobba för hur man förhindrar våld i nära relationer, säger hon. S-kvinnor anser också liksom motionärerna, detta vara en bra väg gå för att så småningom nå nollvisionen.

S-kvinnor drev frågan på Socialdemokraternas partikongress 2017, som biföll motioner om detta som skrevs in i partiets politiska riktlinjer: ”Mäns våld mot kvinnor orsakar död och oerhört lidande. Det är fullständigt oacceptabelt. Därför har Socialdemokraterna en nollvision för mäns våld mot kvinnor”.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motion 6:1

6:2 Våldsutsatta kvinnor riskerar ohälsa på lång sikt – att blunda är ett strukturellt förtryck Motionär: Stockholm stads distrikt

Världshälsoorganisationen WHO slår fast det uppenbara; våld mot kvinnor utgör ett allvarligt hot mot deras hälsa. Nationellt centrum för kvinnofrid NCK arbetar på regeringens uppdrag med att höja kunskapen om mäns våld mot kvinnor. De räknar upp konsekvenser som frakturer, tandskador, psykiska sår men också förekomst av flerfaldiga former av fysisk ohälsa.

Sjukvården är skicklig på att vårda synliga fysiska våldsrelaterade skador. Samhället har i princip goda kunskaper om de psykiska skadorna. Våldsrelaterad ohälsa som förblir obehandlad eller upptäcks sent slår hårt mot kvinnors inkomster och pensioner på ålderns höst samt samhällsekonomin. Riskerna för långsiktiga konsekvenser rörande den fysiska hälsan måste bli en allmän vedertagen kunskap inom sjukvården. Okunskap påverkar kvinnornas möjligheter att leva sin fulla potential.

NCK rapporterar att ”våldsutsatta är mer benägna att drabbas av kronisk smärta, fibromyalgi, mag- och tarmsjukdomar samt PTSD. Den störda balansen av stresshormoner vid PTSD kan i sin tur leda både till autoimmuna sjukdomar såsom reumatisk artrit, psoriasis, insulinberoende diabetes och sköldkörtelinflammation samt inflammatoriska sjukdomar som hjärt-kärlsjukdom och emfysem och i förlängningen även till infektioner och cancer”.

Våld mot kvinnor, oavsett om det sker vid ett enskilt våldstillfälle eller utövas under längre tid, syftar till att skada, skrämja och utöva kontroll. Och intensiteten av fysiskt och psykiskt våld tenderar att öka i intensitet över tid. Våldet blir ett förväntat inslag i kvinnans liv. Situationen tvingar fram olika strategier i ett försök att skydda sig och sina barn.

Vi talar om dagliga överlevnadsstrategier där livsvillkoren skapar kronisk stress. Kronisk stress är en väldokumenterad hälsorisk inom arbetslivet. Men hos gruppen våldsutsatta kvinnor kan stressrelaterad allmän sjukdomskänsla riskera att bemötas av och stanna vid okunskap och stigmatiserande attityder byggda på strukturellt förtryckande koder som att vara kvinna och misshandlad. Okunskap rörande våldsutsattas risk att utveckla fysisk ohälsa på längre sikt, försvårar ett förebyggande arbete och tidig upptäckt av behandlingsbara sjukdomar.

Samhället måste i sitt ansvar gentemot gruppen våldsutsatta kvinnor motverka att konsekvenserna av våldet blir till ett dolt ohälsa-ök att bära för den enskilda kvinnan.

Att mäns våld kan slå hårt mot kvinnors frihet, livskvalitet och hälsa över en hel livstid är djupt allvarligt. Ansvariga för sjukvård och förebyggande vård måste ta fram en handlingsplan rörande metoder kopplat till idag dokumenterade kunskaper om våldsutsattas kvinnors hälsa. Sjukvården behöver en yrkesspecifik kunskap som innefattar rutiner och metoder kopplade till de egna arbetsuppgifterna. Misshandlade kvinnor med allmän sjukdomskänsla riskerar annars att driva omkring som förlista skepp och skuffas runt mellan olika vårdinstanser, alltmedan deras hälsa faller utför ett sluttande plan.

Samhället har ett särskilt ansvar att motverka våldet men också att ta fram en handlingsplan för att bemöta de uppdagade hälsoproblem NRK förmedlat kunskaper om.

Jag föreslår:

- att berörda statsråd och departement tar fram en handlingsplan enligt ovan rörande våldsutsatta kvinnors fysiska ohälsa och benägenheten att utveckla ohälsa på såväl kort som lång sikt,
- att man arbetar för att utveckla yrkesspecifik kunskap som innefattar rutiner och metoder kopplat till att bemöta och behandla den ohälsa som NCK rapporterat om hos våldsutsatta kvinnor.

Stockholm stad har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 6:2

Föredragande: Birgitta Ahlqvist

Regeringen beslutade 2014 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att föreslå en samlad strategi om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Sommaren 2015 överlämnades detta slutbetänkande till regeringen. Rapporten kan sammanfattas med meningarna: Vi måste ta steget från att förstå och reagera till att verkligen agera. Det behövs ett tydligare ställningstagande från samhällets sida om att det handlar om brottsoffer och gärningsmän.

I rapporten säger man att regeringens satsningar för att bekämpa mäns våld mot kvinnor har varit omfattande under de senaste åren. Flera handlingsplaner har tagits fram och uppdrag har getts till myndigheter och organisationer. En nationell samordnare mot våld i nära relationer har lämnat förslag på insatser, lagstiftningen har förstärkts och forskningen har bidragit med flera studier. Trots detta vet vi att det inte varit tillräckligt effektivt, kvalitativt och samordnat. Att arbeta med mäns våld mot kvinnor är sällan ett prioriterat område varken lokalt, regionalt och nationellt.

Det kostar att utveckla verksamheterna för våldsförebyggande arbete, men det kostar betydligt mer att inte göra något. Det är politikernas och cheferns ansvar att arbeta med att bekämpa detta våld. För att arbetet ska lyckas krävs en konstruktiv samverkan mellan olika myndigheter och organisationer på alla nivåer.

Att stoppa mäns våld mot kvinnor är en prioriterad fråga för Sveriges feministiska regering. Regeringen lämnade 2016 en skrivelse till riksdagen om en långsiktig strategi och ett åtgärdsprogram till ett mer målinriktat och samordnat arbete mot mäns våld mot kvinnor. Strategin betonar särskilt förebyggande insatser och mäns delaktighet. Arbetet ska nå alla grupper i samhället och utvecklas på flera arenor. Den nationella strategin ingår i regeringens jämställdhetspolitiska skrivelse till riksdagen.

Den nationella strategin är tioårig och började gälla den 1 januari 2017, med årliga uppföljningar samt utvärdering efter 5 år och efter strategins slut 2025. Dessutom föreslås ett sekretariat på Regeringskansliet, för att ge arbetet hög prioritet och tid, som ska samordna och analysera den nationella politiken. Ett nationellt råd ska tillsättas som ska följa arbetets utveckling.

Den nationella strategin består av åtta långsiktiga mål: Nationell styrning och organisation, Kunskap och forskning, Våldsförebyggande, Rättsväsendet, Skydd, Behandling, Stöd samt Våldsutövare.

Som motionären skriver har samhället ett särskilt ansvar att motverka våldet, förmedla kunskap och ta fram handlingsplaner/strategier mot detta våld och dessutom se till att det når fram till alla grupper i samhället.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå att-sats 1
att   anse att-sats 2 besvarad

6:3 Kvinnojourer

Motionär: Österlens S-kvinnor

Vart tionde barn är med om att mamman misshandlas av sin partner, ofta barnets pappa. Det innebär cirka 200 000 barn i Sverige. Varje år bor runt tusen barn på någon av Sveriges kvinnojourer. Dessa barn har tillsammans med sin mamma flytt från en våldsam partner och pappa. Barn som lever med en mamma som blir misshandlad blir i högre grad själva utsatta för fysiskt våld. Detta kan ske när de försöker förhindra våld mot mamman, men våldet kan också vara direkt riktat mot barnen. Barnen löper också ökad risk att utsättas för sexuella övergrepp, enligt SKR (Sveriges kvinno- och tjejjourers riksförbund). Våld föder våld. Hot och kränkningar riskerar att normaliseras och följa med upp i vuxen ålder. Killar som blir ”stökiga problembarn” och lär sig att lösa konflikter med våld. Tjejer som skadar sig själva och i vuxen ålder söker sig till destruktiva relationer. Många av männen som utövar våld mot kvinnor är alltså själva offer som vuxit upp med våld i hemmet.

Om vi inte stoppar denna utveckling kommer våldet i hemmen att öka ännu mer kommande år. År 2011 nekades 55 procent av de sökande platserna på landets kvinnojourer. År 2012 ökade andelen till 65 procent och situationen ser ut att ha förvärrats ytterligare under 2013, enligt SKR. Siffror från landets kvinnojourer visar att bristen på billiga hyresrätter, kommunala bostadsförmedlingar och allmännyttan proppar igen jourerna. De skyddade boendena är fulla med kvinnor och barn som letar efter en egen bostad. Sju av tio kvinnojourer upplever att situationen förvärras. Socialtjänsten har det egentliga ansvaret men enligt en undersökning SKL gjorde 2013 visade att åtta av tio kommuner så är bostadsbristen ett hinder i kvinnofridsarbetet.

Kvinnojourer baseras huvudsakligen på frivilligt arbete där ekonomi och bristen på bostäder styr om det finns möjlighet att hjälpa våldsutsatta kvinnor och barn. Detta signalerar varken välfärd, jämlikhet eller ett barnperspektiv. De statliga insatser som gjorts för att stötta kvinnojourer räcker inte till. Kvinnojourerna har en osäker tillvaro där oron för om de ska klara sin verksamhet beroende på de bidrag de får. Staten och kommunerna måste ta ett större ansvar för dessa utsatta kvinnor och barn. Vi kan inte längre acceptera att kvinnor mördas årligen av sina män där barn ibland bevittnar mordet för att sedan bli föräldralösa.

Jag yrkar:

att det blir ett ökat statligt ekonomiskt stöd till Kvinnojourerna.

Skånes distrikt har besvarat motionen och beslutat att sända den vidare till förbunds kongressen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 6:3

Föredragande: Carina Ohlsson

Precis som motionären skriver måste både stat och kommun ta ansvar för att kvinnor och barn som utsatts för mäns våld få stöd och hjälp. Vi håller med om att vi inte kan acceptera att kvinnor mördas årligen av sina män där barn ibland bevittnar mordet för att sedan bli föräldralösa. Därför var det en framgång att det på partikongressen beslutades att en nollvision ska råda när det gäller mäns våld mot kvinnor och ordet bevittna byttes ut mot att barn upplever våldet.

Vi tycker också att det är mycket positivt att regeringen nu i än högre grad fokuserar på det förebyggande arbetet för att motverka detta våld och att det satsas på konkreta åtgärder, både när det handlar om skärpning av lagstiftning och dess tillämpning, förebyggande insatser och ökade anslag till skydd och stöd. Anslagen från staten till kvinnojourerna har ökat. Det är i detta sammanhang viktigt att betona att det är kommunerna genom Socialtjänstlagen (SoL) som har ansvar för att kvinnor och barn som utsatts för mäns våld ska få skydd och stöd.

Till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp, vilket framgår av 5 kap. 11 § SoL. Socialtjänstens skyldighet att hjälpa brottsoffer omfattar våldsutsatta kvinnor och män, både i hetero- och homosexuella relationer, samt barn.

Socialtjänstlagen nämner särskilt kvinnor som har utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående. Med närstående syftar man på att offret har eller har haft en nära och förtroendefull relation med förövaren, exempelvis en make, sambo, pojk- eller flickvän, syskon, barn eller barnbarn. Våldet kan vara både psykiskt, fysiskt och sexuellt, till exempel misshandel, hot, sexuellt utnyttjande, sexuellt ofredande, våldtäkt samt psykiska och ekonomiska kränkningar.

De insatser som socialtjänsten erbjuder våldsutsatta kvinnor varierar, men de flesta kommuner erbjuder rådgivning, stödsamtal och ekonomiskt bistånd. Socialtjänsten kan även förmedla kontakter med lokala kvinnojourer och bistå med tillfälligt skyddat boende. Män som utövar våld har också rätt till stöd och hjälp enligt socialtjänstlagen.

Den 1 juli 2007 skärptes socialtjänstlagen i syfte att tydliggöra kommunens ansvar för att ge stöd och hjälp till brottsoffer (5 kap. 11 § SoL). Ändringarna innebär att kommunen särskilt ska beakta att våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld kan vara i behov av stöd och hjälp. Den 1 januari 2013 skärptes socialtjänstlagen ytterligare, nu i syfte att stärka barnens rätt. Sedan den senaste lagändringen gäller att barn som bevittnat våld (huvudsakligen sett eller hört något hända) ska få det stöd och den hjälp som barnet behöver, inte att barnet kan vara i behov av stöd och hjälp. Enligt lagen ska socialnämnden också särskilt beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp, av eller mot närstående, är brottsoffer.

Den 1 januari 2013 infördes också ett nytt stycke i 5 kap. 11 § SoL. Det nya stycket gäller barn som utsatts för brott, och även här görs socialtjänsten till ansvarig för att barn, och de närstående, får det stöd och den hjälp de behöver.

Den 1 januari 2013 stärktes också barnets möjligheter att komma till tals. 11 kap. 10 § SoL säger numera att barnet ska få relevant information och ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet.

Ett barn som bevittnar våld kan ha rätt till brottskadeersättning från Brottsoffermyndigheten. Många kommuner har mottagningar som arbetar utifrån Trappan-modellen, en arbetsmodell för krissamtal i tre steg för barn som upplevt våld i familjen.

Den som i sitt yrke kommer i kontakt med barn och unga har en skyldighet att vid misstanke om att ett barn far illa anmäla det till socialnämnden, vilket framgår av 14 kap. 1 § SoL. Den 1 januari 2013 stramades även den paragrafen upp så att det blir lättare att se vilka som är skyldiga att anmäla och vilka som bör anmäla.

Regeringen har också gett en särskild utredare i uppdrag att bland annat föreslå åtgärder för att stärka barnrättsperspektivet för barn som vistas i så kallat skyddat boende tillsammans med en av vårdnadshavarna samt förtydliga samhällets och enskilda aktörers respektive ansvar för barnen under tiden i boendet. Uppdraget ska redovisas 31 december 2017.

Eftersom kommunerna själva sällan driver skyddade boenden utan dessa oftast drivs utav ideella kvinnojourer är det oerhört viktigt att kommunerna säkrar att stödet finns, är långsiktigt och av god kvalitet. Det är tydligt att detta är kommunernas ansvar och därmed alltså ska finansieras av kommunerna. Flera möjligheter finns att finansiera, samarbeta och samverka med de ideella kvinnojourerna som t ex genom avtal och idéburet offentligt partnerskap, så kallat IOP.

Kommunerna har också både Allmänna råd och en Handbok till hjälp för att kunna utföra sina åtaganden på området.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 6:3 besvarad.

6:4 Det är dags att lagstifta om förbud för barn att bära slöja i förskola och grundskola

Motionär: Uppsala läns distrikt

I hederskulturen måste kvinnans kropp och sexualitet, som bärare av mäns heder, skyddas och döljas. Männens identitet formas i en ständig skräck för att kvinnorna ska överskrida hedersnormerna. En hårslinga eller blottad hud är exempel på kvinnors vanhedrande beteende. Därför måste kvinnans kropp kontrolleras och bestraffas. Slöjan i alla dess former är ett sätt att upprätthålla oskults- och hedersnormer och har en destruktiv påverkan på såväl vuxna kvinnor som minderåriga flickor.

Ur ett rättighetsperspektiv fråntar slöjan en flicka rätten till den egna kroppen och kränker hennes rätt till kroppslig identitet. Hälsomässigt innebär slöjan både negativa fysiska och psykiska följor för flickor. Den är ett hinder för flickor att röra sig, uppleva sin kropp, uppleva vind, värme, vatten. Att utöva fysiska aktiviteter i varma kläder är ett stort hinder.

Psykiskt sett inpräntar slöjan skuld och skam i flickans kropp och medvetande, men också rädsla för den egna kroppen och sexualiteten samt för män och deras blickar.

Slöjan stör flickans jagutveckling och påverkar hennes självbild. Hennes kropp uppfattas defekt, den är farlig, den är en källa till smuts, den måste döljas. Slöjan innebär en sexualisering av småflickors kroppar. De åläggs ansvaret för mäns ohejdade blickar. De måste göra sig osynliga under slöjan för att vara ärbara i mäns ögon.

Det är inte möjligt att tala om fria och informerade val när det gäller barn och unga flickor. Många av dem socialiseras i slöjbärande. De får bekräftelse och belöningar när de bär slöja. Men det förekommer också indoktrinering, övertalning, hot och våld mot de flickor som vägrar att bära slöja. Slöjan blir ett uttryck för tvång snarare än flickans val, vilja och frihet.

För att bevara grundläggande principer om rätten till den egna kroppen och sexualiteten, allas likhet inför lagen, allas lika värde och jämställdhet mellan kvinnor och män är det nödvändigt att införa ett förbud att bära slöja i förskola och grundskola. Barn och unga flickor behöver samhällets skydd då de utifrån sin mognad och sin beroendeställning till sina föräldrar och släktingar inte kan värja sig mot kravet att bära slöja.

Vi yrkar:

att Förbundskongressen tar ställning för ett förbud mot alla former av slöja i förskola och grundskola.

Uppsala läns distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 6:4

Föredragande: Åsa Lindestam

Låt oss först slå fast att enligt artikel 18 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna har varje människa rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet.

Rätten att bära huvudduk bör bygga på dessa grundläggande friheter som de är lagstadgad i svensk lag. Inskränkningar får endast göras om de är befogade på något sätt. Det är viktigt att skilja på själva plagget och vad det för många symboliserar. Diskrimineringsombudsmannen har beskrivit detta väl i sin kunskapsöversikt.

Samtidigt är det svårt att förbjuda något för att många förknippar den med förtryck, terrorism eller förakt för västliga värderingar. Det måste ju handla om vad plagget i sig medför och om frivilligheten att få bära den eller inte. Det är svårt att acceptera vare sig ett tvång att bära huvudduk eller ett förbud att bära huvudduk. Båda inriktningarna måste ses som ett brott mot individens rättigheter. Frågan måste mer handla om det är självvalt eller inte. Hur ser gränsen ut för huvudduk? Är en vanlig sjal runt huvudet tillåtet?

Ett förbud mot slöjor i offentlighet kan innebära en ökad exkludering och marginalisering av minoritetskvinnor, snarare än en hjälp. Då blir de som inte vill ta av slöjan, eller inte får för sin familj, utesluten från olika arenor i samhället och det blir svårt med jämlikhet och inkludering. Här krävs kunskap om effekten av eventuella förbud, att inte innefatta symboliska beslut utan som snarare gynnar intolerans i samhället.

Den här frågan bör snarare hanteras i dialog och tillsammans med grupper som berörs, där den egna rösten är väldigt viktig.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motion 6:4.

6:5 Förbjud osunda kroppsideal

Motionär: Stockholms läns distrikt

Inte har det undgått någon att modebranschen tampas med en rad bekymmer. Miljö, hållbarhet, och arbetsvillkor för att nämna några.

Men också något som i generation efter generation inspirerar unga kvinnor och för det mesta till det negativa. Det är skönhetsideal inom modebranschen som pushar unga tjejer till extrema åtgärder för att accepteras på catwalken.

Det finns modeller som självvälter. Modeller som äter bomull doppat i fun light för att döva hungern. Sunda modeller syns knappt och de få tillfällen de får ta plats inom modeindustrin kallas de för Plus Size Models. Modeller som anses vara plus size är ofta storleken 38-40 vilket är den mest vanliga storleken i Sverige för kvinnor.

Vi kan som beslutsfattare faktiskt råda på denna osunda trend och sätta press på branschen. Det finns beslutsfattare som också har tagit några steg och ligger före oss i Sverige. Det vore illa om inte ett feministiskt parti som Socialdemokraterna inte skulle göra detsamma.

Den svenska modebranschen har tagit några steg på vägen och tagit fram en så kallad ethical charter i samverkan med modellagenturer, modeller, varumärken, reklamköpare, fotografer och stylist. Denna ethical charter handlar om att främja mångfald, inte boka för unga modeller, främja hälsosamma ideal osv. Men det är inget bindande och inte heller finns det krav på modellernas BMI. Den franska nationalförsamlingen har infört ett förbud mot att anlita modeller med ett BMI under 18 det betyder att en modell som är 175 cm inte kan väga under 55kg.

I London har borgmästaren Sadiq Khan som själv har tonårsdöttrar förbjudit ”body shaming ads” i tunnelbanan och på bussarna. Han menar att den här typen av reklam som visar för tunna modeller och gör reklam för bantningspiller kan leda till att kvinnor och unga tjejer framförallt får orealistiska kroppsideal.

Dags att börja ta tag i frågan på allvar.

Med stöd av ovanstående yrkar S-kvinnor Stockholms län S-kvinnor att verka för:

att osunda kroppsideal motverkas i reklam i offentliga rum,
att modellagenturer förbjuds att anlita modeller under ett BMI på minst 18,
att reklam i kollektivtrafiken som främjar osunda kroppsideal förbjuds.

Stockholms läns distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 6:5
Föredragande: Maria Stansert

Stockholms läns distrikt har skickat in en motion om de osunda kroppsidealen som förekommer i modebranschen. Idag finns det modeller som självvälter sig, en del av dem doppar bomull i Funlight för att döva hungern. Sunda modeller i storlek 38-40 anses vara size plus-modeller, trots att det är den vanligaste storleken i Sverige för kvinnor.

Förbundsstyrelsen anser att det är en viktig fråga angående kvinnors hälsa och kroppsideal. Att motverka dessa osunda kroppsideal är viktigt och det bör motverkas i allas sammanhang. Dock är det problematiskt att skapa ett förbud med BMI som grund. Att använda sig av BMI som mätinstrument är inte tillförlitligt och således inget klart facit. Det är inte korrigerat då det enbart tar hänsyn till längd och vikt, och alltså inte efter kroppstyp, ålder eller muskelmassa.

Reklam med modeller som är för tunna bör motverkas, i alla sammanhang. Där krävs ett stort arbete där man måste få reklamföretagen med sig, samt de som beställer reklamen. Och det blir allt vanligare i Sverige att vissa större klädesbutiken väljer att ha normalstora modeller i deras reklamkampanjer.

Dessutom visade en undersökning i Storbritannien 2015 att modeller med vanligt förekommande storlekar faktiskt säljer mer kläder än deras smalare motsvarigheter. Problemet med osunda kroppsideal är dock fortfarande stort och bör inte accepteras.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla att-sats 1 och 3,

att avslå att-sats 2,

7:1 Om vapenexport

Motionär: Österlens S-kvinnor

Sverige har gjort sig känd i världen för ett land som följer de demokratiska spelreglerna. Sverige är också det land som ligger på tio i topplistan när det gäller vapenexport till länder som är inblandade i väpnade konflikter t ex Saudiarabien och Förenade Arabemiraten.

År 2014 exporterade Sverige krigsmateriel till Saudiarabien till ett värde av 338 miljoner kronor, trots att det svenska regelverket säger att krigsmaterielexport inte ska godkännas till länder där grova kränkningar av mänskliga rättigheter förekommer.

Exporten har främst bestått av pansarroboten Bill, radarsystemet Erieeye, kikarsikten, kamouflageutrustning m.m.

Sveriges regering är ytterst ansvarig för den svenska vapenexporten, men regeringen har avhändert sig beslutsfattandet genom att delegera det här till Inspektionen för strategiska produkter (ISP).

Med det här menar vi att Sverige skall minimera sin vapenexport för att slutligen bara tillverka krigsmateriel för eget behov dvs. den svenska försvarsmakten.

Ett argument som förs av de som vill behålla vapenexporten är att det skulle orsaka massarbetslöshet inom den svenska industrin och att det är av säkerhetspolitiska skäl för att finansiera vår alliansfrihet.

Men, vill vi ställa svenska arbetstillfällen mot människors liv och demokratikamp i diktaturer?

Det säger vi ett rungande nej till.

Yrkanden:

att Sverige skall upphöra med vapenexport till länder som är involverade i väpnade konflikter,

Skånes distrikt har besvarat motionen och beslutat att skicka den vidare till förbundskongressen.

Skånes distrikt bifallit följande att-sats som tillägg:

att S-kvinnors kvinnoförbund ska driva frågan om att vapenexport till länder som är involverade i väpnade konflikter ska upphöra.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 7:1
Föredragande: Anna Hedh

Motionären skriver om behovet av att Sverige upphör med vapenexport till länder som är involverade i väpnade konflikter. Något som förbundsstyrelsen instämmer i.

S-kvinnor har en lång tradition av internationellt arbete för jämställdhet, fred och solidaritet. Redan under 50-talet var S-kvinnor drivande i att Sverige sa nej till kärnvapen.

S-kvinnor vill se en mer aktiv svensk politik för fred och nedrustning. I fråga om svensk vapenexport kräver S-kvinnor att tillämpningen av regelverken skärps så att den i varje enskilt fall följer riktlinjerna om att ingen vapenexport får ske till diktaturer eller till länder som kränker mänskliga rättigheter. Långsiktigt är S-kvinnors mål att den omfattande svenska vapenproduktionen ska ställas om till civil produktion och att vapenexporten fasas ut.

Det är viktigt att staters respekt för mänskliga rättigheter tas in i avgöranden om de kan få lov att köpa vapen och där ska även risken till krigshandlingar spela roll. Idag arbetar den socialdemokratiska regeringen för att införa ett demokratikriterium i exportprövningen och förslag förväntas lämnas till riksdagen innan sommaren 2017. Detta arbete kommer S-kvinnor att följa och vidare arbeta på för att ställa om till en mer aktiv nedrustning samt övergång till civil produktion.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 7:1.

8:1 Förbättra alternativt förstatliga flyktingboenden

Motionär: Värmlands distrikt

Vi har i dag den största flyktingkrisen sedan andra världskriget i Europa. Sverige tar emot många och det kan vi göra. Men då borde vi göra detta bra! Många har hittat ett sätt att tjäna pengar på flyktingarna via undermåliga privata boenden där ett avtal har tecknats med Migrationsverket.

Problem: Jag har fått information och sett att det finns omständigheter på en del boenden som inte fungerar t.ex. dåliga möjligheter till städ och hygien- och tvättmöjligheter samt vägglöss som inte åtgärdas. Här måste Migrationsverket bättre följa upp avtal som man skriver med privat entreprenör. Det vore värdefullt att säkerställa att uppföljningen av boendena fungerar tillfredställande.

Problemet är att man driver med vinstsyfte i första hand och människan i andra hand, om staten hyr boenden och driver verksamheten så blir boendet lika bra överallt och det är enklare att följa upp.

Jag yrkar:

att uppdra till länets S-riksdagsledamöter att driva frågan om möjligheterna att förbättra boendesituationen för våra flyktingar. En viktig sak som måste utredas är frågan om staten ska driva flyktingboenden.

Värmlands distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 8:1
Föredragande Erika Storme Martinger

Beslut om motioner fattas utifrån att-satserna. De ska sammanfatta den förändring som föreslås, alltså det motionären vill ska hända. Viktigt är att förklara vem motionen riktar sig till, det vill säga vem som ska genomföra din förändring. I denna motion riktar sig att-satsen till länets S-riksdagsledamöter.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motion 8:1

8:2 Prioritering av flickor och kvinnor i samband med kvotflyktingsmottagande

Motionär: Stockholm stad

Sverige har under de senaste åren tagit emot många flyktingar, men mindre än en tredjedel av dessa flyktingar är flickor eller kvinnor. Detta trots att kvinnor inte är mindre utsatta för krigets fasor än män, och inte är i minoritet i flyktinglägren.

Skälen till snedfördelningen i flyktingmottagandet beror bl.a. på att kvinnor ställs inför större utmaningar än män om de ska nå avlägsna länder. Bristen på lagliga vägar in i Sverige missgynnar alltså flickor och kvinnor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag:

att Södra kvinnoklubben driver att flickor och kvinnor prioriteras i samband med Sveriges kvotflyktingsmottagande.

Södra kvinnoklubben har antagit motionen so sin egen, med följande tillägg:

Södra kvinnoklubben delar motionärens uppfattning om vikten av att Sverige i flyktingmottagandet, inte minst mot bakgrund av redovisad snedfördelning, ska värna särskilt om kvinnor och barn som ofta tillhör de mest utsatta. Kvotflyktingarna är i sammanhanget en mycket liten andel men symbolvärdet i prioriteringen är viktig. Södra kvinnoklubben vill gärna generellt uppmuntra till och ge sitt stöd för:

att svenska insatser för flyktingar i högre grad kan riktas mot kvinnor och barn.

Stockholm stads distrikt har antagit motionen, med tilläggs-attsats, som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 8:2
Föredragande: Carina Ohlsson

I krig och på flykt är det tydligare än någonsin att världen inte är jämställd. Kvinnor och barn utsätts för brutala övergrepp som sexuella trakasserier, våldtäkter och blir handelsvaror som fråntas sitt människovärde. För att uppmärksamma dessa problem har S-kvinnor lyft denna fråga i olika sammanhang, genom en humanitär front för kvinnor på flykt och att det bör vara tydligare jämställdhetspolitiska och feministiska aspekter på migrationspolitiken.

Att prioritera flickor och kvinnor som kvotflyktingar är därför något som S-kvinnor både framfört till Migrationsministern och i sammanhang där Socialdemokraterna i Europa (PES) haft möten. Även PES Women har program för kvinnor på flykt, så detta är en fråga som vi tillsammans som S-kvinnor driver såväl nationellt som i internationella sammanhang, till exempel i kontakt med UNHCR.

Sverige ökar nu antalet kvotflyktingar vilket är positivt eftersom det då blir en tryggare och säkrare väg att komma hit. Vi vet att kvinnor och barn på flykt ofta utsätts för övergrepp, det är därför frågan om lagliga och säkra vägar är så viktig att prioritera och föra fram.

I flera sammanhang har vi också påpekat att det ofta sägs kvinnor och barn på flykt och att siffrorna då inte delas upp utifrån kön, alltså kvinnor, män, flickor och pojkar. Den feministiska analysen saknas. Detta märks också i debatten om ensamkommande barn och ungdomar.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 8:2.

8:3 Tidsbegränsade uppehållstillstånd **Motionär: Västerbottens distrikt**

Lag som påverkar asylsökande och deras familjer.

Sveriges riksdag har antagit en ny lag som begränsar asylsökandes möjlighet att få uppehållstillstånd och att återförenas med sina familjer. Den nya lagen började gälla den 20 juli 2016, men påverkar även dig som har ansökt om asyl före den 20 juli. Den nya lagen är tidsbegränsad och kommer att gälla i tre år.

Tidsbegränsade uppehållstillstånd.

Den nya lagen innebär att asylsökande som har rätt till skydd bara får tidsbegränsade uppehållstillstånd i Sverige. Den som får flyktingstatusförklaring får uppehållstillstånd i tre år, och den som får status som alternativt skyddsbehövande får uppehållstillstånd i 13 månader.

Ensamkommande barn och familjer med barn under 18 år som ansökte om asyl före senast 24 november 2015, då regeringen presenterade förslaget till den nya lagen, ska prövas enligt den gamla lagen och får möjlighet till permanent uppehållstillstånd. Detta förutsatt att barnet fortfarande är under 18 år den dagen som Migrationsverket fattar beslut.

Detta är ett stort avsteg från den solidaritet och reformism som utgjort socialdemokraternas DNA.

Vi kan inte rea ut vår själ i ytlig populism.

Vi måste prestera mycket bättre än så.

Den tillfälliga lagen som riksdagen beslutar om syftar enbart till att skrämja asylsökande från att söka skydd i Sverige. Inskränkningar i asylrätten innebär familjesplittring och, otrygghet och är inte svar på de utmaningar vi står inför

I en tid då historiskt många flyr undan krig och förföljelse är det istället gemensamt internationellt ansvar, lagliga vägar till trygghet och ett starkt samhällsbygge som kan bygga Sverige större och starkare som krävs, inte stängda gränser och otrygghet.

Lagen måste upphävas.

Umeå S kvinnoklubb yrkar:

att S-kvinnors kongress beslutar att S-kvinnor skall verka för att lagen om tidsbegränsade tillstånd upphävs.

Västerbottens distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 8:3
Föredragande: Carina Ohlsson

Under hela beredningen av frågan när den tillfälliga lagen skulle införas har S-kvinnor kämpat för att permanenta uppehållstillstånd och rätt till anhöriginvandring ska finnas kvar och inte förändras. S-kvinnor har uttryckt stark oro för hur förslagen kommer att slå framför allt mot kvinnor och barn, som oftare söker asyl genom anhöriginvandring. Denna aspekt kommer vi att studera när en utvärdering av den tillfälliga lagen kommer att göras efter att den funnits i två år.

S-kvinnor vill se fler säkra och lagliga vägar till Sverige och Europa. Vi förespråkar därför rätt till familjeanknytning eftersom detta är ett säkrare sätt att komma hit på. Permanenta uppehållstillstånd ger också de som har skyddsskäl större möjligheter att etablera sig i samhället, för att de just vet att de får stanna här.

Texten i Socialdemokraternas politiska riktlinjer som antogs på partikongressen i år var en viktig markering för hur lagen ska se ut när den tillfälliga lagen upphör.

”Socialdemokraternas principiella inställning är att permanenta uppehållstillstånd och möjlighet till familjeåterförening ökar tryggheten och främjar en bra etablering. Vi kommer i EU att arbeta för en förbättring i detta avseende”.

S-kvinnor kommer att följa frågan både nationellt och inom EU, för att permanenta uppehållstillstånd och familjeåterförening ska återinföras när den tillfälliga lagen försvinner.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 8:3.

8:4 Obligatorisk registrering av äktenskap Motionär: S-kvinnor i Kristinehamn

Många av våra invandrare och nysvenskar är muslimer, dvs. att de har islam som religion och tillhör någon av dess inriktningar. Äktenskapet är en viktig institution för muslimer. Och för troende är det ett "måste" att vara gift för att leva i en par-relation. Precis som det också måste till en skilsmässa och en viss tid innan ett nytt äktenskap kan ingås. Äktenskap sker som "sharia", dvs. ingås inför vittnen och med hjälp av en imam (mulla eller liknande religiös förrättare). På samma sätt sker skilsmässa genom att imamen, eller den religiösa ledaren, förklarar äktenskapet avslutat.

Detta kan jämföras med Svensk tradition och Kristna troende där det faktiskt fungerar på liknande sätt. För en Kristen troende kan det vara viktigt att gifta sig i kyrkan av en Präst, inför släktingar, och ha vittnen i en församling. Så muslimer och kristna är ganska lika när det gäller hur man ingår äktenskap. Enligt Svensk lag så registreras äktenskap hos myndighet, Skatteverket.

Idag i vårt samhälle med många olika trosåskådningar men också sekularism, så är formen för ingående av äktenskap frivillig. Det vill säga att det är frihet om man vill gifta sig i kyrka, moské, i annat trossamfund, eller kanske på en strand. Det går också att ingå äktenskap borgerligt utan inblandning av religion. Och det finns flertal personer som är förmyndade att vara vigselförrättare. Detta gör då att själva ceremonin för äktenskap kan bli personlig och kan ske på ett sätt att den tar hänsyn till människors trosinriktning, tradition och önskan. Denna frihet är vi stolta för. Och den legala aspekten av att ingå äktenskap, d.v.s. det juridiskt bindande, registreras genom Tingsrätten till Skatteverket.

Problematiken idag är att inte alla äktenskap registreras hos myndighet, dvs. Skatteverket. Det är idag obligatoriskt för en vigselförrättare att registrera äktenskap hos Svensk myndighet. Detta efterlevs någorlunda bra idag. Dock är det problematiskt gällande äktenskapsskillnad och då främst när registrering sker till svensk myndighet men varken ratificeras, godkänns eller erkänns, av en vigselförrättare. Idag finns flertal konflikter där framförallt muslimska kvinnor har fått äktenskapsskillnad godkänd av myndighet, många gånger som enskild begärd, men som inte erkänns av sitt trossamfund, av församlingsmedlemmar och sin religiösa ledare.

Exempelvis;

En muslimsk kvinna som har fått en skilsmässa registrerad kan utsättas för:

- förvägras ingå nytt äktenskap
- anklagas för äktenskapsbrott, bigami eller liknande i sitt gamla hemland
- få reseförbud från sitt gamla hemland
- tvingas att sammanbo med sin 'före detta' make i sitt gamla hemland

Eftersom det i ett muslimskt trossamfund, och i ett muslimskt land är "ceremonin" som är viktigare, och gällande, framför myndighetsregistrering så föreslår jag: Det måste vara obligatoriskt för en vigselförrättare att rapportera men också acceptera och godkänna den registrering som är rådande på Skatteverket.

Vigselförrättaren (Imamen i detta fall) får inte ta hänsyn till klagande församlingsmedlemmar, som kan vara f.d. make, eller andra åsikter och annan registrering som kan finnas i det gamla hemlandet. Skatteverkets registrering måste vara gällande.

T.ex. kan en ambassadtjänsteman vägra att avregistrera ett äktenskap m.h.a. Tingsrättsdom eller utdrag från Skattemyndighet. De ser detta som en civil dom som måste bekräftas av en Imam. Därav måste Imamer, och andra ledare av trossamfund, åläggas att följa, erkänna och ratificera Svensk registrering.

Till försvar för Imamen kan sägas att de gärna vill godkänna eller åtminstone agera som remiss-instans för en äktenskapsskillnad. Och på så sätt slippa acceptera att ett par skiljer sig av ekonomiska skäl och fortsätter att leva i äktenskapsform och som fortsätter att leva tillsammans under äktenskapsform inför medlemmarna i församlingen.

Ålder kan vara en konflikt då det finns de som ingått äktenskap, exempelvis som femtonåringar, men måste vänta med den juridiska registreringen i Sverige. Också klara direktiv behövs när det är konflikt vid en enskild begäran om skilsmässa, oftast är det då maken som är den klagande och inte vill erkänna.

Jag yrkar:

att Imamer och andra ledare av trossamfund skall följa, erkänna och ratificera svensk lag.

Värmlands distrikt har besvarat motionen, samt beslutat att sända den vidare till förbunds kongressen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över 8:4
Föredragande: Rose-Marie Edlund

Motionären lyfter en mångfacetterad och komplex fråga. Imamer och andra ledare av trossamfund måste följa svensk lag. Alla äktenskap registreras idag. Kammarkollegiet ger tillstånd till trossamfund att förrätta vigsel. Kammarkollegiet förordnar även trossamfundens vigselförrättare. Kraven på trossamfundet och deras vigselförrättare har skärpts på så sätt att tillstånd och förordnanden inte ska meddelas om det på goda grunder kan antas att befattningshavare inom ett trossamfund kommer att genomföra vigselliknande ceremonier som ger upphov till äktenskapsliknande förbindelser där någon av parterna antingen är under 18 år, eller inte samtycker till förbindelsen.

Genom att ställa upp dessa krav som en förutsättning för att kunna förrätta vigsel är det också möjligt för Kammarkollegiet att återkalla ett vigsel tillstånd eller ett förordnande om det har genomförts sådana ceremonier.

För att bli vigselförrättare måste man ha nödvändiga kunskaper för uppdraget. Man ska kunna den svenska lagstiftningens bestämmelser om hur en vigsel ska gå till, ordningen för vigseln, för hindersprövning, kontroll av hindersbevis samt underrättelse till Skatteverket. Missköter man uppdraget är Kammarkollegiet skyldigt att återkalla tillståndet att förrätta vigsel. Barnäktenskap är i svensk lag förbjudet.

Två nya brott infördes i brottsbalken under 2014, äktenskapstvång samt vilseledande till tvångsäktenskapsresa. Den lägsta åldern som gäller för att ingå äktenskap i Sverige är utan undantag 18 år, möjlighet för äktenskapsdispens är borttagen. I Sverige gäller svensk lag även vid skilsmässa.

Förbundsstyrelsens föreslår kongressen besluta:

att   avslå motion 8:4.

8:5 Ett humant flyktningmottagande Motionär: Skånes distrikt

Vi måste öppna våra hjärtan i stället för som nu regeringen stänga dessa.

Det kom en ung man från Afghanistan och lade sina armar omkring mig, kind mot kind. Hans kind var våt av tårar.

Den unge mannen hade fått reda på att vår regering hade tecknat avtal med Afghanistan att landet skulle ta emot de afghaner som nekats uppehållstillstånd i Sverige.

Han hade fått reda på att det ovissa öde som drabbar de om förvisas från Sverige till Afghanistan skulle eventuellt även drabba honom. Ett ovisst öde i ett osäkert land. I ett osäkert land som svenska UD strängt avråder svenskar att åka till. Det som är osäkert för oss svenskar är minst lika osäkert för afghaner.

Många av de unga afghanerna har aldrig varit i Afghanistan. De har flytt med sina familjer till bland annat Iran när de var helt små. De tillhör en förföljd grupp och nu är de åter på flykt. De skall förvisas till ett land som de har ingen anknytning till. Ett land som de inte känner till. De är dömda till undergång i stället för att bli en tillgång för Sverige. Så mycket kraft dessa människor har visat genom att ta sig genom tio – elva länder för att nå Sverige.

Denna unge man, som har högskolestudier bakom sig har flytt från sina rötter. Det var inte ett fattigt hem han kom från. De hade mycket jord och många hus. Denna unge man hade förlorat sin pappa genom en mördares hand. En mördare som tillhörde familjen; hans egen släkt. En farbror – en taliban som efter faderns död konfiskerade all jord och familjens ägodelar. En farbror som hotade sin brorson med döden. En farbror som splittrade familjen. Modern och syskonen befinner sig också på flykt någonstans i världen. Den här unge mannen har två drömmar. Den ene är att få återse sin mamma och sina syskon. Att få budskap att de lever. Den andra är att få återuppta sina studier och få tjäna Sverige i framtiden.

Vad händer med honom om han återförvisas till Afghanistan? En säker död liksom sin fader. Detta är en historia. Nästan varje flykting som kommer hit har en liknande börda i livets ryggsäck. Gränskontroller, tillfälliga uppehållstillstånd, harmonisering med övriga EU:s inhumana flyktingpolitik, deportation och ångest.

Nej nu får det vara nog.

Vi måste öppna våra hjärtan i stället för som nu regeringen stänga dessa.

Yrkar:

att regeringens åtstramningar i flyktingpolitiken inte blir permanenta,
att den flyktinglag som gäller fr.o.m. 24 november 2015 tas bort,
att amnesti ges åt de afghanska flyktingar som kom innan juni 2016,
att den godtyckliga åldersuppskrivningen genast upphör,

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 8:5

Föredragande: Eva-Lena Jansson

S-Kvinnor står upp för en human och solidarisk flyktingpolitik där rätten att söka asyl är en grundläggande mänsklig rättighet. Alla som riskerar förföljelse exempelvis på grund av kön, politisk uppfattning eller sexuell läggning har rätt till skydd. EU:s gemensamma regler som ger skydd åt alternativt skyddsbehövande som flytt på grund av väpnad konflikt eller risk för att utsättas för tortyr eller annan omänsklig behandling ska följas, inte bara av Sverige utan samtliga medlemsländer.

Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att den tillfälliga skärpningen, bland annat när det gäller rätten till familjeåterförening och tillfälliga uppehållstillstånd, också bör vara just tillfällig.

Förbundsstyrelsen anser att Sverige ska efterleva barnkonventionen och stärka barnperspektivet i asylrätten och ha ett tydligt jämställdhetsperspektiv för kvinnor och barn på flykt. Barns bästa ska vara humanitär grund för familjeåterförening.

Förbundsstyrelsen stödjer en human flyktingpolitik men också en reglerad invandring där den som har skyddsskäl ska få stanna och att personer som efter en prövning har fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd ska lämna Sverige och återvända.

När det gäller yrkandet om amnesti för afghanska flyktingar som kom innan juni 2016 så anser förbundsstyrelsen att detta ska avslås. Amnesti står i direkt motsättning till principen om en reglerad invandring, särskilt om amnestin endast gäller för en viss folkgrupp eller nationalitet. Ett användande av amnestier skulle undergräva tilltron till lagstiftningen och beslut som Migrationsverket och domstolar fattat.

Under 2015 kom det 162 877 flyktingar, 48 148 kvinnor/flickor och 114 728 män/pojkar.

Fördelningen är följande på de fem länder som flest flyktingar kommer ifrån:

Syrien	51 388
Afghanistan	41 564
Irak	20 585
Eritrea	7 233
Somalia	5 465

Under 2015 kom det 35 369 ensamkommande barn till Sverige varav 32 522 pojkar och 2 847 flickor. Fordelningen är följande på de fem länder som flest flyktingar kommer ifrån:

Syrien	3 777
Afghanistan	23 480
Somalia	2 058
Eritrea	1 939
Irak	1 097

I motionen yrkas att ”den godtyckliga åldersuppskrivningen genast upphör”. I motionen finns ingen beskrivning eller hänvisning till vad som avses med detta men förbundsstyrelsen tolkar det som att motionärerna syftar till den prövning som Migrationsverket gör av asylsökande som anger sin ålder till under 18 år.

Förbundsstyrelsen anser att det är viktigt med ett starkt skydd för asylsökande ensamkommande barn. Barn ska behandlas som barn och vuxna ska inte bo i boenden som är avsedda för barn. Enligt lagen är det den asylsökande som ska göra sin ålder sannolik. Många ensamkommande barn som söker asyl i Sverige saknar identitetshandlingar. Om det råder oklarhet om en asylsökande som uppger sig vara ett ensamkommande barn är under 18 år eller inte, ska Migrationsverket så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. För vissa sökande innebär det att Migrationsverket bedömer den faktiska åldern högre än den sökande angivet. Innan ett tillfälligt beslut fattas som innebär att den sökande bedöms vara 18 år eller äldre, ska Migrationsverket ge sökanden tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning. Det är frivilligt att genomgå en medicinsk undersökning. Migrationsverkets tillfälliga beslut kan överklagas. Om det är uppenbart att sökanden är 18 år eller äldre krävs dock inte någon sådan åldersbedömning eller något sådant beslut. Ett slutligt ställningstagande till sökandens ålder ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om uppehållstillstånd. Den enskilde har dock möjlighet att själv begära en medicinsk undersökning för att styrka sin ålder.

När det gäller motionärernas yrkande om åldersuppskrivning så föreslår förbundsstyrelsen att detta ska avslås.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

- att bifalla att-sats 1-2.
- att avslå att-sats 3-4.

Motion 9:1 God man, förvaltare och förmyndare

Motionär: Stockholm stads distrikt

Under årtionden har partiet alltid värnat om personer som behöver extra hjälp med att få vardagslivet att fungera: kunna sköta sina räkningar, boende och annat för att klara sig själv.

Överförmyndarnämnden har alltid ansetts som en viktig och central nämnd i stadens styre. De personer som man utser som Gode män, har alltid varit noga utvalda och ofta partikamrater som har ett stort förtroende och socialt engagemang för sina medmänniskor.

Det senaste året har vi vid flera tillfällen fått läsa på sociala medier och lokala nyheter hur inte en, utan fler personer med God man blivit bestulna, avlurade bankmedel samt kränkta på förfärliga sätt av sina Gode män. Många utsatta har varit kvinnor.

När dessa personer som redan har en svagare ställning än andra medborgare försöker berätta och hävda sin rätt (få tillbaka pengarna) har det enligt uppgift inte varit en fråga för nämnden/ förvaltningen utan för den drabbade mot sin Gode man. Droppen för mig och säkert andra S-kvinnor var när en representant för staden svarade på frågan varför man inte krävde tillbaka det som stulits eller förskingrats åt den som drabbats. Svaret var att det i så fall skulle drabba andra angelägna områden och deras budget.

Vi Socialdemokrater står på alla stockholmares sida och det kanske är dags att fullmäktige eller stadsdelsnämndsgruppen gör en översyn av hur Överförmyndarverksamheten fungerar.

Till dess bör Södra Kvinnoklubben besluta:

- att det är kommunen som ersätter den person vars Gode man, förvaltare och förmyndare kränkt och stulit från samt,
- att det är kommunens ansvar att bedriva regressrätt om återbetalning av God man inte den drabbade,

Södra kvinnoklubben antog motionen med följande tillägg:

- att om det är regelverk, lagstiftning eller något annat som anses förhindra kommunernas möjligheter att ta detta ansvar för vad av dem utsedda företrädare gör under utövning av sina uppdrag, måste detta hinder omgående tas bort.

Stockholm stads distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 9:1

Föredragande: Yvonne Karlén

Motionären föreslår att det ska vara kommunen som ersätter den person vars gode man, förvaltare eller förmyndare kränkt eller stulit ifrån samt att det är kommunens ansvar att bedriva regressrätt av god man, inte den drabbade. Samt om det är regelverk, lagstiftning eller något annat som anses förhindra kommunernas möjligheter att ta detta ansvar för vad av dem utsedda företrädare gör under utövning av sina uppdrag, måste detta hinder omgående tas bort.

Motionären beskriver flera exempel på hur personer med Godemän eller förvaltare blivit bestulna, avlurade bankmedel m.m.

Förmyndare, godemän och förvaltare skall omsorgsfullt fullgöra sina skyldigheter och alltid handla på ett sätt som bäst gagnar den enskilde. Förutom att iaktta normal aktsamhet skall den enskildes bästa vara riktmärke för den ställföreträdandes handlande. Den enskildes medel skall i skälig omfattning användas till hans uppehälle, utbildning och nytta i övrigt samt att de medel som inte direkt behöver tas i anspråk skall placeras så att tillräcklig trygghet finns och att de ger skälig avkastning.

Förmyndare, god man eller förvaltare är skyldig att ersätta en skada de uppsåtligen eller av vårdslöshet har orsakat den enskilde. När en domstol prövar om skadeståndsanspråk sker en allsidig prövning av förutsättningarna i varje enskilt ärende. Normal aktsamhet är normerande för domstolsprövningen. Ersättningskyldighet kan grunda sig såväl på underlåtenhet som på positiv handling. Brist i ställföreträdandes skötsel av uppdraget behöver inte vara straffbar för att skadeståndsskyldighet skall föreligga. All ekonomisk skada som orsakats skall ersättas vare sig den står i samband med fysisk skada eller inte.

Överförmyndaren/överförmyndarnämnden skall utöva tillsyn över förmyndares, godemäns och förvaltares arbete. De är skyldiga lämna överförmyndaren de uppgifter hen begär för att kunna utöva tillsyn.

Vid tillsynen skall överförmyndaren kontrollera dels att den enskildes tillgångar används för dennes nytta i skälig omfattning dels att tillgångarna är placerade så att tillräcklig trygghet och skälig avkastning ges. Kommunen kan bli skadeståndsansvarig om en skada vållats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövningen. Detta regleras i skadeståndslagen 3 kap 2§.

Det är tingsrätten som på förslag av överförmyndaren/överförmyndarnämnden utser gode män och förvaltare, formellt har alltså inte kommunen valt dessa.

Förbundsstyrelsen menar att regelverket för gode män, förvaltare och förmyndare i grunden är tillräcklig och tar hänsyn till den enskildes situation.

Om skadan för den enskilde beror på ren brottslighet träder inte kommunens skadeståndsansvar in precis som motionären framhåller. Förbundsstyrelsen anser att kommunen inte heller ska ta det ansvaret. Däremot ska kommunen genom överförmyndaren/överförmyndarnämnden utöva tillräcklig tillsyn av gode män och förvaltare för att på så sätt minimera risken för brott.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 9:1.

9:2 Lagstifta om jämkning av kostavgifter Motionär: Skånes distrikt

Hälften av alla kvinnor som går i pension får så låg pension att de inte kommer över den högsta garanterade "fattigpensionen" – garantipension plus bostadstillägg. Genom de höga avgifterna för maten i äldreboende så drabbas de ytterligare.

Idag är det upp till varje kommun att bestämma om jämkning av matavgifter ska ske eller ej. Det är viktigt att vi har avgiftssystem som skyddar de som har det svårast i vårt samhälle. Dit hör en del av dagens pensionärer. Som exempel har cirka 20 % av kvinnor över 80 år i Sverige inkomster som ligger under fattigdomsnivån.

Idag är det vanligt med ett kostpris på omkring 3000 kronor i månaden för de som bor på särskilt boende. De som får bistånd till "matlåda" får ofta betala kring 60 kr per portion, dvs. ca 1800 kronor i månaden för enbart lunch.

Nu finns det en möjlighet att söka försörjningsstöd hos socialnämnden i kommunen om den enskilde inte har tillräckligt med medel för att täcka kostnader för bostad och personligt bruk men det nyttjas sällan. En taxa med jämkning av matavgift för de med låg pension är ett värdigare alternativ till försörjningsstöd.

Fakta

Socialstyrelsen rekommenderar kommunerna att ta ut en matavgift som motsvarar en kostnad enligt Konsumentverkets rekommendationer. I dag är det få kommuner som följer dessa rekommendationer.

Följande exempel är tagit från Socialstyrelsens hemsida:

"Jämknig av kostavgifter

Två angränsade kommuner kan besluta olika när det gäller jämkning av kostavgifter vilket påverkar hur mycket som blir kvar av inkomsten efter avgifter för personer i kommunerna, trots att de har lika stor inkomst efter skatt.

Johan och Karin bor i två äldreboenden på varsin sida av en kommungräns. Deras inkomster är lika och ingen av dem har några större besparingar. Kommunerna där de bor har samma hyror, avgifter och förbehållsavgifter i särskilt boende. Den enda skillnaden är att kommun A har beslutat att jämkning ska ske av kostavgiften om en boende hamnar på ett negativt avgiftsutrymme. Jämknig ska göras som mest med skillnaden mellan kostavgiften och den livsmedelspost som ingår i förbehållsbeloppet.

I kommun B har man beslutat att ingen jämkning alls ska göras i ett dylikt fall. Den boende får använda resterande del av förbehållsbeloppet, eventuella besparingar eller söka försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen för att klara matkostnaderna. Kommunerna beräknar Johans och Karins avgifter på följande sätt (2009):

Johans och Karins avgiftsutrymme	Kommun A Kommun B	
	Johan	Karin
Inkomst av pension m m efter skatt	7 700	7 700
Generellt förbehållsbelopp	-4 832	-4 832
Avdrag för el och TV-avgift	350	350
Individuella tillägg:		
Förhöjd matkostnad (2560 minus 1460)	-1 100	-1 100
Förbehåll för bostadskostnaden	-3 200	-3 200
Totalt förbehåll som får dras av mot inkomsten	-8 782	-8 782
Avgiftsutrymme	-1 082	-1 082
Jämkning av kostavgift	1 082	0
Vad den boende betalar	Johan	Karin
Omvårdnadsavgift	0	0
Hyra	3 200	3 200
Kostavgift (2560 – 1082)	1 478	2 560
Summa	4 678	5 760
Kvar av inkomsten efter alla avgifter	3022	1940

Både Johan och Karin har ett negativt avgiftsutrymme på -1 082 kr. Johan får jämkning av kostavgiften i kommun A, men Karin får ingen sådan jämkning. Ingen av dem behöver betala någon omvårdnadsavgift eftersom avgiftsutrymmet är negativt.

Johan har således 3 022 kr kvar av sina inkomster efter kommunens avgiftsuttag. Detta är det belopp som blir kvar av förbehållsbeloppet för övriga utgifter, sedan livsmedelsposten (1 460 kr) samt kostnader för el och TV (350 kr) dragits ifrån. Karin däremot har bara 1 940 kr kvar av sina inkomster för motsvarande övriga utgifter som förbehållet normalt ska täcka.”

Jag yrkar:

- att S-kvinnor verkar för att det lagstiftas om att jämkning av kostavgifter ska ske för personer i särskilt boende i linje med socialstyrelsens rekommendationer,
- att S-kvinnor verkar för att det lagstiftas om att jämkning av kostavgifter ska ske för personer i ordinärt boende i linje med socialstyrelsens rekommendationer,

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 9:2

Föredragande: Rose-Marie Edlund

Avgifter inom äldreomsorgen är inte en enkel fråga. För avgift för hemtjänst i ordinärt och i särskilt boende tillämpas högkostnadsskyddet. Det betyder att det räknas ut med hänsyn till ett minimibelopp/förbehållsbelopp, som ska säkerställa att brukaren har ekonomi för privata kostnader som livsmedel, kläder, hygien, förbrukningsvaror etc. Utöver hemtjänst tillkommer avgift för kost samt avgift för bostad om man bor i särskilt boende. Dessa två avgifter omfattas inte av maxtaxan.

Avgiftsreglerna inom äldre- och handikappomsorgen hindrar inte en kommun från att ha ett taxesystem som innebär att kostnaden för kosten ingår i avgiften för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende.

För enskilda med så låga inkomster att de trots hel befrielse från hemtjänstavgiften inte har kvar medel motsvarande förbehållsbeloppet kan matavgiften ha stor betydelse. Den gruppen kompenseras inte av att förbehållsbeloppet höjs eftersom de redan får sin hemtjänstavgift helt nedsatt. De enskilda måste dock stå för den kostnad som matavgiften medför. För de som saknar en förmögenhet kan detta innebära att de blir hänvisade att ansöka om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen.

I januari 2004 yttrade sig Lagrådet över ett lagförslag om införande av en jämkningsregel i 8 kap. SoL. Det gällde fastställande av avgifter för måltider i anslutning till hemtjänst i ordinärt och särskilt boende. Lagrådet kom fram till att jämkning borde kunna tillgodoses genom att jämkningsregler tas in i kommunernas taxebestämmelser. Enligt vad som sägs i remissen faller viss del av kostnaden för färdiglagad mat inom ramen för hemtjänst och systemet med högkostnadsskydd (den del som avser distribution samt uppvärmning i hemmet), medan övriga delar (avseende råvaror och tillagning) kan avgiftsbeläggas direkt med utgångspunkt i 8 kap. 2 § SoL". Av bl.a. dessa skäl avstyrkte Lagrådet lagförslaget.

Det är alltså kommunerna själva som bestämmer hur de vill handskas med avgifterna, upp till ett lagstadgat belopp, maxtaxan. Att lagstifta om jämkning av kostavgifter strider mot det kommunala självstyret.

Dock anser förbundsstyrelsen att man borde se över systemet med maxtaxa inom äldreomsorgen, utvärdera det och göra det mer jämställt. Ofta upplevs en stor orättvisa i att de som har en hög pension eller stor förmögenhet inte behöver betala mer än den som lever på liten pension. I en kommun ingår kosten, i grannkommunen får man betala över tretusen kronor. Avgiftsbeslutet är en uppställning som är mycket svår att förstå sig på. Vi behöver ett rättvist och transparent system för att de äldre och deras anhöriga ska känna trygghet.

Förbundsstyrelsens förslår kongressen besluta:

att anse motion 9:2 besvarad.

Samt föreslår kongressen att bifalla tilläggs-att-satsen:

att verka för att avgiftssystemet inom äldreomsorgen ses över för att skapa mer jämställdhet, rättvisa och transparens.

9:3 Bostadstillägg för pensionärer
Motionär: Skånes distrikt

Det finns många pensionärer som har en låg pension. De kan då ansöka om bostadstillägg för pensionärer för att få hjälp med hyran.

Det är pensionärer med en nettopension under cirka 14 000 kr/månad som kan få detta bidrag. Bidraget beräknas på en månadshyra på max 5 090 kr, därefter tas ingen hänsyn till de årliga hyreshöjningarna. Det är inte många lägenheter som har så låg hyra.

Vid en sökning på 1 - 2-rumslägenheter som erbjuds i Skåne av Bostad Syd den 27 september 2016 är det endast 11 lägenheter av 99 som har en hyra under 5 000 kr. Antal sökanden till lägenheterna varierar mellan 32 och 263 personer.

Så även om pensionären skulle vilja flytta för att få lägre boendekostnad är möjligheten inte stor.

Jag yrkar:

att S-kvinnor verkar för att taket för beräkning av bostadstillägg för pensionärer höjs.

Skånes distrikt har antagit motionen som sin egen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 9:3
Föredragande: Maria Stansert

Skånes distrikt har skickat in en motion om behovet av att höja taket för beräkningen av bostadstillägget för pensionärer. Det är pensionärer med en nettopension under ca 14 000kr/månad som kan söka detta bidrag. Bidraget beräknas på en månadshyra på max 5090 kr. Det finns inte så många lägenheter med så låg hyra och dessutom är det många sökande. Så även om pensionären skulle vilja flytta för att få lägre boendekostnad så är möjligheten inte så stor.

Detta är en viktig fråga då mer än vart tionde pensionär lever med låg ekonomisk standard och räknas som fattigpensionär. En grupp som bara ökar om inte exempelvis reglerna för bostadstillägget ändras enligt pensionsmyndigheten.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motion 9:3

BILAGOR: MOTIONSSVAR OCH UTLÅTANDEN FRÅN DISTRIKTEN

Bilaga till motion 1:1

Fira 100-årsjubileumet av kvinnors rösträtt!

Distriktsstyrelsens utlåtande över motionen:

Allmänna kvinnoklubben i Stockholm har föreslagit att förbundet i god tid planerar för 100-årsfirande av beslutet att införa den kvinnliga rösträtten. Beslutet togs i riksdagen den 24 maj 1919. Förslaget innebär att 100-årsdagen uppmärksammas med en stor fest och en större utställning kring vad som uppnåtts för att göra kvinnor till samhällsvarelser av samma dignitet som männen under detta sekel. Utställningen och festen borde utmynnas i en festskrift som kan utges i ett dyrare praktverk och en billigare utgåva som kvinnoklubbar över hela landet kan använda för att avtacka sina medverkande.

Distriktsstyrelsen anser att förbundet bör ta initiativet till samarbete med andra kvinnoorganisationer för att uppnå ett så brett firande som möjligt.

Distriktsstyrelsen och årskongressen för Stockholm anser att förslaget är viktigt och intressant och bör fattas beslut om vid årets förbundskongress.

Distriktsstyrelsen föreslår årskongressen

att bifalla motionen

att översända den till förbundskongressen

Bilaga till motion 1:2

Enklare och rättvisare debitering av medlemsavgiften

Distriktsstyrelsens utlåtande över motionen:

I Stockholm har klubbister i rätt stor utsträckning anslutit sig till flera klubbar. Detta är viktigt för samarbetet mellan klubbar och distriktets totala styrka över både lokala områden och ämnesval i information och agitation. Det borde dock inte innebära dubbelbetalningar till förbund och distrikt i medlemsavgiftshänseende.

Som beskrivs i motionen är proceduren för att få sina avgifter återbetalda krånglig, vilket leder till att mycket få använder sig av möjligheten. Detta är dock inget skäl för att inte ha ett korrekt debiteringssystem.

Distriktsstyrelsen vill därför ha årskongressens stöd för att förbundet vid förbundskongressen tar beslut att förenkla uttaget av medlemsavgifterna i likhet med vad som gäller övrigt i partiet.

Distriktsstyrelsen föreslår årskongressen

att bifalla motionen

att översända den till förbundskongressen för beslut om bifall

Bilaga 1:3

Ändring av medlemsavgiften

Distriktsstyrelsens utlåtande

Motionären tar upp en viktig fråga kring avgifter för S -kvinnor.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

att bifalla motionen,

att motionen jämte distriktsstyrelsens utlåtande översänds till förbundskongressen.

Bilaga till motion 1:4 Om stadgeändring

Distriktsstyrelsens utlåtande

Motionären pekar på att stadgarna måste justeras så att de överensstämmer med partiets stadgar när det gäller avgifter.

Distriktskongressens beslut

att bifalla motionen,

att motionen jämte distriktsstyrelsens utlåtande översänds till förbundskongressen.

Bilaga till motion 1:5, 1:6 och 1:7 Om 2-åriga mandatperioder för ledamöter i förbundsstyrelsen

Distriktsstyrelsens utlåtande

Motionärerna tar upp en mycket viktig demokratisk fråga. Distriktsstyrelsen delar helt motionärernas uppfattning att med kortare mandatperioder ges det mycket större möjlighet för våra medlemmar att engagera sig i förbundets centrala arbete. Det är viktigt att alla våra medlemmar oavsett ålder eller personlig situation kan åta sig dessa viktiga uppdrag utan att tveka.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

att bifalla motionen,

att sända motionen jämte utlåtandet till förbundskongressen.

Bilaga till motion 1:8 Tydlighet för hur länge uppdragen för S-kvinnor varar när de väjs på S-kvinnors förbundskongress

Distriktsstyrelsens svar. Bifall till motionen.

Motionärerna tar upp frågan om tydlighet för hur länge revisorerna väljs i förbundsstyrelsen. Vilket det är lätt idag att missförstå när det inte tydligt framgår hur länge man har fått sitt uppdrag, däremot är det tydlig mandattid för de ordinarie ledamöter och för ersättarna, som är på 4 år respektive 2 år. Därför borde S-kvinnors förbundsstyrelse förtydliga texten så att det inte uppstår missförstånd och misstolkningar kring mandatperioderna för revisorer och revisorsersättare.

I Stadgar står det ”Kongressen väljer tre revisorer samt två revisorsersättare. Dessa har att jämte av förbundsstyrelsen anlitad yrkesrevisor till kongressen avge berättelse över förbundets räkenskaper, förvaltning och verksamhet.”

Det menas att vartannat år väljs tre revisorer och två revisorsersättare på två år, när ordinarie kongress genomförs. För att förtydliga borde man skriva därefter ”Mandattiden är på två år”.

För Distrikt och Klubbar väljs 2 st. revisorer och 1 revisorsersättare, enligt Stadgar. Däremot ser mandattiden olika ut hos respektive Distrikt och lokala Klubbar, beroende hur dom själva har valt för uppgörelse. Oftast väljs revisorer och revisorsersättare årligen av årsmöte på ett år. Därför har man olika uppgörelse beroende hur det är just det distriktet eller hur den lokala klubben tagit för beslut.

Styrelsen föreslår distriktskongressen

att bifalla motionen.

Västerbottens S-kvinnodistriktskongress 2017-04-22 antog motionen som sin egen.

Bilaga till motion 1:9, Dagordning

Motionssvar: Motionären berör en viktig fråga om ordning och reda organisationen. Det ska vara en självklarhet att det finns inskrivet i S-kvinnors stadga en paragraf om vilka punkter som ska finnas med vid kongresser och årsmöten.

Styrelsen föreslår distriktskongressen:
att bifalla motionen.

Bilaga till motion 1:10, Styrelsens rösträtt

Motionssvar:

Distriktsstyrelsen beslutar att ge bifall till Umeå S kvinnoklubb motion att stadgarna ändras och regleras så att styrelsen innehar rösträtt vid beslut i alla organisationens högsta beslutande organ, undantaget beviljande om ansvarsfrihet.

Västerbottens S-kvinnodistriktskongress 2017-04-22 antog motionen som sin egen.

Bilaga till motion 1:11, Beslutsfria

Motionären tar upp en brist i stadgarna som bör rättas till, det ska vara självklart vad som gäller.

Styrelsen föreslår distriktskongressen:
att bifalla motionen.

Västerbottens S-kvinnodistriktskongress 2017-04-22 antog motionen som sin egen.

Bilaga till motion 1:12, Enskilda motioner för S-kvinnor

Distriktsstyrelsen anser att det är en viktig demokratifråga att en motion skall skickas som enskild.

Vi anser att S kvinnors kongress skall besluta:

att motion till kongressen kan väckas av enskild medlem, klubb och distrikts- styrelse.
Alla motioner ska behandlas av distriktskongressen. Motion som avslås av distrikts- kongressen skall skickas vidare till förbundskongressen.

Västerbottens S-kvinnodistriktskongress 2017-04-22 antog motionen som sin egen.

Bilaga till motion 2:1, Kvarteret Framtiden 2.0

Distriktsstyrelsens utlåtande över motionen:

Distriktsstyrelsen ser hur behovet av bostäder ökar. Risker vid en snabb utbyggand gör att vi missar vissa grundläggande behov. Nu behöver vi utveckla framtidens byggande.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta:

att bifalla motionen och sända den vidare till förbundskongressen

Distriktskongressen i Blekinge 2017-04-22 beslutade:

att bifalla motionen samt

att bevara och varsamt renovera äldre bostäder bör också ingå i kommunernas ansvar för bostadsmarknaden, för att säkra tillgång till bostäder för människor med begränsad ekonomi.

Bilaga till motion 2:3, Utvärdering av förskola/skolas insatser i arbetet med jämställdhet och genusfrågor

Distriktsstyrelsens utlåtande över motionen:

Distriktsstyrelsen instämmer helt med motionären om vikten av att barn redan i förskolan och senare i skolan lär sig att alla, oavsett kön, har samma värde, samma möjligheter, ges samma förutsättningar att forma sina liv efter eget val. De idag rådande stereotypa könsuppfattningar som styr både mäns och kvinnors yrkesval grundläggs redan i förskoleåldern och senare i skolåldern och bör på alla sätt motverkas. Så har också skett genom antagande av nya läroplaner, vilket medfört ny pedagogik och nya arbetssätt i förskola/skola.

Motionären vill ha till stånd en vetenskaplig utvärdering av förskolans/skolans insatser på detta område. Distriktsstyrelsen skulle varmt välkomna en sådan utvärdering om den bedöms möjlig att genomföra. Barns värderingar formas inte enbart av vad de upplever i förskola/skola. Det torde också vara svårt att utvärdera arbetet med dagens gällande läroplaner jämfört med tidigare om inte äldre forskning om detta redan finns tillgänglig.

Distriktsstyrelsen föreslår årskongressen:

att bifalla motionen

att motionen tillsammans med styrelsens yttrande sänds till S-kvinnors förbundskongress.

Bilaga till motion 2:4, Allmän förskola från 2 års ålder

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Motionärerna argumenterar väl för att införa en allmän förskola från två års ålder. Målet för S-kvinnor är en helt avgiftsfri förskola och som ett första steg på vägen införa en allmän förskola från två års ålder, vilket innebär minst 525 avgiftsfria timmar per år, gynnar det barnens utveckling och föräldrars möjlighet till förvärvsarbete. Dock är attsatserna inte formulerade i enlighet med rätt instans som kan förändra frågan då S-kvinnors förbundskongress inte kan fatta beslut om förskolan.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

att besvara motionen,

att motionen jämte distriktsstyrelsens utlåtande översänds till förbundskongressen.

Bilaga till motion 2:6 och 2:7, Om kriterier för särskilt boende för äldre

Distriktsstyrelsens utlåtande över motionerna: Motionärerna pekar på de svårigheter som finns att få tillgång till vård- och omsorgsboende för äldre som önskar det.

Distriktsstyrelsen har drivit frågan om en särskild rättighetslag för äldre och fått gehör för det i arbetarekommun. Frågan kommer att behandlas på partikongressen. Vid förra förbundskongressen avslogs kravet men s-kvinnor i Stockholm bör naturligtvis fortsätta att driva det. Med en särskild rättighetslagstiftning kommer den nuvarande behovsprövningen att försvinna. En rätt till vård- och omsorgsboende när man så önskar kan då regleras i lagen.

I avvaktan på en särskild rättighetslagstiftning finns det anledning att driva frågan i kommunala sammanhang. Det bör vara möjligt att komplettera de nuvarande riktlinjerna med starkare rättigheter för de äldre. Den äldres önskan bör vara styrande i behovsbedömningen.

Distriktsstyrelsen föreslår årskongressen

att bifalla motionerna

att skicka dem vidare till förbundskongressen

Bilaga till motion 3:1: Ekonomisk politik och ökade inkomstskillnader i Sverige

Distriktsstyrelsens utlåtande motion 4:

Sverige är ett av världens mest jämlika länder, när det gäller inkomst. Men klyftorna har ökat även i Sverige sedan i början av 2000-talet. Det totala välståndet har stigit men inkomstökningen har varit ojämnt fördelad. Under samma tid har avskaffandet av ett flertal skatter samt stora inkomstskattesänkningar av alliansen för de med arbete lett till att de som har det bäst ställt ekonomiskt fått betala lägre skatter. Genom att skattesystemet finansierar vår gemensamma välfärd omfördelas resurser. Denna omfördelning leder i sig till ett ökat välstånd i samhället. Genom att fler får möjlighet till utbildning och kompetensutveckling skapas jobb och tillväxt.

Ett eget arbete ger den enskilde ekonomisk frihet och möjliggör deltagande i samhällslivet och därmed större möjlighet för den enskilde att forma sitt eget liv. När fler jobbar får det gemensamma större skatteintäkter. Så stärker vi finansieringen av välfärden. Detta är särskilt avgörande för att vi ska kunna trygga en god välfärd när befolkningen växer och vi lever allt längre. Den svenska modellen bygger på att vi har en välfärd av hög kvalitet som går att lita på. Vi ser de stora behov som finns och för att möta dessa behöver resurserna till välfärden öka. T ex ska vi fortsatt verka för ett fungerande kommunalt skatteutjämningsystem. Kvaliteten ska inte bli lidande när antalet elever ökar eller fler söker vård. Ordet ”garantera” är svårtillämpbart i sammanhanget. Det är dock givetvis vår uppfattning att välfärdens resurser ska öka och motsvara behoven.

Två skatter som i detta sammanhang kan framstå som önskvärda är arvs- och gåvoskatten samt förmögenhetsskatten. De svenska erfarenheterna av dessa skatter var dock allt annat än goda. Arvs- och gåvoskatten var lätt att runda, vilket gjorde att vissa arv kringgick den medan andra arv, ofta vid plötsliga dödsfall, taxerades. Skatteintäkterna var små och samhällskostnaderna för skatteplaneringen var betydande. Förmögenhetsskatten hade motsvarande utmaningar. Därför bör skatter som är utformade på detta sätt inte återinföras i dagsläget. I en tid då klyftorna växer är det lämpligt att se om den omfördelade kraften i skattesystemet kan utnyttjas i högre grad. Detta handlar dock inte i huvudsak om höjda marginalskatter på arbete utan snarare om att öka skatteuttaget från kapital. Med detta som bakgrund yrkar distriktsstyrelsen på:

att bifalla att-sats 1 och 2.

att besvara att-sats 3: *att verka för att offentlig sektor garanteras de resurser som behövs för att klara sina uppdrag med hög kvalitet.*

Bilaga till motion 3:2, Reparera mera

Motionärerna uppmärksammar oss på att ”Idag lönar det sig inte att reparera, det kan vara billigare att köpa nytt. Konsumenterna behöver verktyg som uppmuntrar till återbruk och reparation för miljöns skull”.

Allt fler lösningar på att mer effektivt nyttja våra ändliga och sällsynta mineral resurser hörs i samhället. Till exempel, -sänk moms på reparationer, -ett bibliotek för utlåning av maskiner och andra verktyg, -industrin måste höja kvalitén på sina produkter, -en garanti tid på minst 5 år.

Förslagen finns men nu behövs verkstad. Motionärerna har gett förslag som kan göra det värt att reparera men också i en förlängning ställer krav på tillverkarna att det ska gå att förlänga livslängden på deras produkter med en rimlig reparationskostnad.

Förslag till beslut:

att S-kvinnor i Norrbottens styrelse föreslår att distriktskongressen bifalla motionen.

Bilaga till motion 3:3, Impregnerade fritidskläder och skor

Motionären lyfter ett viktigt och miljö-, och hälsoangeläget ämne. Som motionären skriver förbjöds PFOS redan 2008 i EU, vilket ger en tydlig signal att dess negativa hälso- och miljöeffekter tagits på allvar.

Att försäljning av produkter impregnerade med PFAS är tillåtet i Sverige, blir också en viktig fråga att där få en ändring till stånd.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut. Bifall till motionen

Bilaga till motion 3:4, Säkra livsmedelsförsörjningen i Sverige

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Motionären beskriver en viktig fråga om livsmedelsförsörjningen i Sverige, distriktsstyrelsen håller med motionären om att detta inte tagits tillräckligt med hänsyn till tidigare och är något som borde prioriteras. Motionären lyfter också nedläggningen av Findus fabrik i Bjuv som exempel på hur den svenska industrin och livsmedelsindustri påverkats, detta är något som måste göras något åt både för att säkra livsmedel men också för att värna de arbetstillfällena som finns inom denna sektor.

S-kvinnor i Skåne kan dock inte besluta att Socialdemokraterna ska ge regeringen särskilda uppdrag, inte heller kan vi skicka vidare motionen från S-kvinnors distriktskongress till förbundskongressen utan att ha något som S-kvinnors förbundskongress ska ta ställning till.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

- att avslå attsats 1: *att Socialdemokraterna ger regeringen i uppdrag att skyndsamt arbeta fram en livsmedelsstrategi som säkerställer ett nationellt krislager,*
- att bifalla attsats 2,
- att bifalla attsats 3,
- att sända motionen till förbundskongressen.

Bilaga till motion 4:2, 6 timmars arbetsdag

Motionssvar till 6-timmars arbetsdag:

Motionsförfattaren skriver att kraven om en generell arbetstidsförkortning till sex timmars arbetsdag har drivits under många år. Detta är sant och detta är precis som motionären skriver någonting som gynnar både jämlikhet och jämställdhet. Detta skulle lyfta oss kvinnor!

Styrelsen föreslår distriktskongressen:

- att bifalla motionen.

Västerbottens S-kvinnodistriktskongress 2017-04-22 antog motionen som sin egen.

Bilaga till motion 4:3, Dags för satsning på kortare arbetstid

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Som motionärerna beskriver så har S-kvinnor drivit frågan om kortare arbetstid under många år. För S-kvinnor i Skåne är kortare arbetstid en fråga som handlar om politisk vilja och kan finansieras till lägre kostnad än regeringens jobbskatteavdrag. Som motionärerna framhåller så är det många som tjänar på denna reform; barnen, arbetsmiljön, välfärden, demokratin och jämställdheten.

Även Kommunal som en motionär hänvisar till hade till kongressen i juni 2016 många motioner om en kortare arbetstid som avslogs och besvarades. Kongressen beslutade att heltid som norm är prioriterat men visionen kvarstår om införandet av en kortare arbetstid. Det beslutades slutligen att Kommunal till nästa kongress ska ta fram en arbetstidsrapport som belyser konsekvenserna av en arbetstidsförkortning för Kommunals medlemmar.

S-kvinnor i Skåne anser att det rent strategiskt är viktigt att inte låsa sig till en form av arbetsförkortning utan frågan måste drivas brett så att det är målet om en kortare arbetstid som är i fokus.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

att bifalla motionen,

att sända motionen jämte distriktsstyrelsens utlåtande till förbundsmötet 2017.

Bilaga till motion 4:4, Förändra heltidsnormen till 30 timmar

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Som motionärerna beskriver så har S-kvinnor drivit frågan om kortare arbetstid under många år. För S-kvinnor i Skåne är kortare arbetstid en fråga som handlar om politisk vilja och kan finansieras till lägre kostnad än regeringens jobbskatteavdrag. Som motionärerna framhåller så är det många som tjänar på denna reform; barnen, arbetsmiljön, välfärden, demokratin och jämställdheten.

Även Kommunal som en motionär hänvisar till hade till kongressen i juni 2016 många motioner om en kortare arbetstid som avslogs och besvarades. Kongressen beslutade att heltid som norm är prioriterat men visionen kvarstår om införandet av en kortare arbetstid. Det beslutades slutligen att Kommunal till nästa kongress ska ta fram en arbetstidsrapport som belyser konsekvenserna av en arbetstidsförkortning för Kommunals medlemmar.

S-kvinnor i Skåne anser att det rent strategiskt är viktigt att inte låsa sig till en form av arbetsförkortning utan frågan måste drivas brett så att det är målet om en kortare arbetstid som är i fokus.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

att bifalla motionen,

att sända motionen jämte distriktsstyrelsens utlåtande till förbundsmötet 2017.

Bilaga till motion 4:5, En ny heltidsnorm

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Som motionärerna beskriver så har S-kvinnor drivit frågan om kortare arbetstid under många år. För S-kvinnor i Skåne är kortare arbetstid en fråga som handlar om politisk vilja och kan finansieras till lägre kostnad än regeringens jobbskatteavdrag. Som motionärerna framhåller så är det många som tjänar på denna reform; barnen, arbetsmiljön, välfärden, demokratin och jämställdheten.

Även Kommunal som en motionär hänvisar till hade till kongressen i juni 2016 många motioner om en kortare arbetstid som avslogs och besvarades. Kongressen beslutade att heltid som norm är prioriterat men visionen kvarstår om införandet av en kortare arbetstid. Det beslutades slutligen att Kommunal till nästa kongress ska ta fram en arbetstidsrapport som belyser konsekvenserna av en arbetstidsförkortning för Kommunals medlemmar.

S-kvinnor i Skåne anser att det rent strategiskt är viktigt att inte låsa sig till en form av arbetsförkortning utan frågan måste drivas brett så att det är målet om en kortare arbetstid som är i fokus.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29

ztt bifalla motionen,
att sända motionen jämte distriktsstyrelsens utlåtande till förbundsmötet 2017.

Bilaga till motion 4:6, Uppräkning av sjukersättning

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning gällande sjukersättning.

Regeringen fastställde den 25 augusti 2016 prisbasbeloppet och det förhöjda prisbasbeloppet till 44 800 kronor respektive 45 700 kronor för år 2017. Prisbasbeloppet används bland annat inom socialförsäkringen och inom skattesystemet.

Inkomstindex används för att beräkna räntan i pensionssystemet både för pensionsrätter och för den årliga omräkningen av inkomst- och tilläggspensionen.

Inkomstbasbelopp fastställdes till: 61 500 för år 2017

En stor andel människor som av olika anledningar tvingas till sjukersättning har tillika redan låga inkomster, det skulle underlätta i viss mån att istället kunna införa en uppräkning på sjukersättning genom att den istället baseras på inkomstbasbeloppet.

Detta är en viktig jämställdhetsfråga som vi behöver verka för och driva på.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

att bifalla motionen,
att motionen jämte distriktsstyrelsens utlåtande översänds till förbundskongressen.

Bilaga 4:7, Tidsplan för individuell föräldraförsäkring senast 2020!

Distriktsstyrelsens utlåtande:

S-kvinnor Skåne instämmer helt i motionens syfte och förslag till beslut.

Vi vill att Socialdemokraterna sätter upp en tydlig tidsplan för att nå målet om en individualiserad föräldraförsäkring 2020. En nyckel till framtidens jobb och en bättre fungerande och jämställd arbetsmarknad är individualiserad föräldraförsäkring. Socialdemokraterna är ett feministiskt parti som i sitt partiprogram slår fast att män och kvinnor ska ha lika rätt och lika ansvar såväl i yrkeslivet som i familjelivet. Politik för en högre sysselsättningsgrad bland kvinnor och för en jämställd arbetsmarknad är förutsättningar för att nå dit. En individualisering av föräldraförsäkringen är en självklar del i det arbetet.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

att bifalla motionen,
att sända motionen jämte utlåtandet till förbundskongressen.

Bilaga till motion 5:1, Hälsocentral för äldre

Distriktsstyrelsens svar. Bifall till motionen

Vi instämmer i motionärens skrivning att det är viktigt med god kunskap i geriatrik för att bemöta äldre vid hälsocentralerna och anser

att S-kvinnors kongress skall bifalla motionen.

Bilaga till motion 5:2, Sorgpeng för ALLA i 100 dagar

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr 2:

Vi är många som har vänner och bekanta som sörjt en nära anhörig och bara att finnas där som stöd är viktig.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla motionen och sända den vidare till förbundskongressen

Distriktkongressen i Blekinge 2017-04-22 beslutade

att bifalla motionen

Bilaga till motion 5:3 och 5:4, Om att förbygga och stötta personer med psykisk ohälsa

S-kvinnor distriktsstyrelsens uttalande av motionerna:

Motionerna handlar bägge två om den växande psykiska ohälsan och ökningen av stressrelaterade symtom. Motionerna utmynnar i förslag om ökade satsningar på medicinsk forskning samt olika initiativ i kommunerna i motionernas anda.

S-kvinnor Dalarnas distriktkongress beslutade:

att bifalla båda motionerna, motion nr 1 och 2

samt de skickas till vår kongress 2017.

Bilaga till motion 5:5, Öka kunskapen och ge större uppmärksamhet till barn som lever med missbrukande föräldrar.

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Det är viktigt att fånga upp de barn som lever i ett medberoende. Svårigheten är hur man ska kunna se dem.

S-kvinnor Dalarnas distriktkongress beslutade;

att bifalla motion nr 3

samt de skickas till vår kongress 2017.

Bilaga till motion 5:6, Tänderna tillhör kroppen

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning att tandvården ska föras in under hälso- och sjukvårdens högkostnadsskydd. Idag är det alltför många som av ekonomiska skäl inte har möjlighet att gå till tandläkaren. Det kan vi socialdemokrater aldrig acceptera.

Tandhälsan ska inte vara en klassfråga, ingen ska behöva dölja sitt leende på grund av dåliga tänder. Tänderna är en del av kroppen och bör därför jämföras med övrig sjukvård och huvudsakligen finansieras via skatter. Dock är attsatserna inte formulerade i enlighet med rätt instans som kan förändra frågan då S-kvinnors förbundskongress inte kan fatta beslut om tandvårdens utformning.

Distriktkongressens beslut 2017-04-29:

att bifalla motionen,

att motionen jämte distriktsstyrelsens utlåtande översänds till S-kvinnors förbundskongress.

Bilaga till motion 6:2, Våldsutsatta kvinnor riskerar ohälsa på lång sikt – att blunda är ett strukturellt förtryck

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion:

Motionären tar upp en viktig och angelägen fråga rörande våld mot kvinnor. Det konstateras att våld mot kvinnor utgör ett allvarligt hot mot deras hälsa och att våldsutsatta är mer benägna att drabbas av kronisk smärta så som fibromyalgi, mag- och tarmsjukdomar samt PTSD. Vidare anser motionären att samhället har ett särskilt ansvar att motverka våldet men också att ta fram en handlingsplan för att bemöta de uppdagade hälsoproblem Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) förmedlat kunskaper om.

Distriktsstyrelsen delar motionärens problembeskrivning. Våld i nära relationer har en djup inverkan på kvinnors fysiska och psykiska hälsa. Kvinnor som utsätts för våld i nära relationer är ett globalt folkhälsoproblem, då våldets konsekvenser innebär ett liv av skuld, skam och lidande hos kvinnorna. En rapport från NCK, ”Våld och hälsa, en befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa”, för fram att bland kvinnor som varit utsatta för allvarligt sexuellt, fysiskt eller psykiskt våld någon gång i livet var psykisk och fysisk ohälsa vanligare än bland dem som inte varit utsatta. Åtta procent av kvinnorna har erfarenheter och minnen av att någon gång före 15 års ålder ha blivit utsatta för sexuella övergrepp. Bland kvinnor som varit utsatta för allvarliga sexuella övergrepp var PTSD-symtom cirka tre till fem gånger så vanligt som bland icke utsatta. Få av de utsatta för sexuella övergrepp i barndomen pratade med någon om övergreppen och endast i en bråkdel av fallen hade en polisanmälan gjorts.

Många gånger blir kvinnor inte sedda och hörda, känner rädsla, skam samt skuld. Ett dåligt bemötande från omgivningen försvårar för kvinnorna att avslöja sin våldsutsatthet. Det är ovärdigt en välfärdsstat som Sverige att kvinnors mänskliga rättigheter inte efterlevs. Våldet utgör ett folkhälsoproblem och orsakar också betydande ekonomiska kostnader för samhället. Ökad insikt om människors utsatthet för olika typer av våld är en förutsättning för att kunna åstadkomma en förändring.

Distriktsstyrelsen delar Södra kvinnoklubben uppfattning och förslår därför årskongressen:

- att bifalla motionen,
- att sända den vidare till förbundskongressen.

Bilaga till motion 6:3, Kvinnojourer

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Distriktsstyrelsen delar motionärens syn på att ett ökat stöd är nödvändigt för kvinnojourernas arbete. Dels behöver kommunerna som motionären skriver stärka arbetet med kvinnojourerna men ett ökat statligt stöd krävs också för en nationell likvärdighet och ansvarstagande för att bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Dock kan inte S-kvinnors förbundskongress besluta om att införa statligt stöd eller inte.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

- att besvara motionen,
- att översända motionen jämte utlåtandet till förbundskongressen.

Bilaga till motion 7:1, Om vapenexport

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens förslag. Sverige ska inte exportera vapen till länder som är involverade i väpnade konflikter eller som bryter mot de mänskliga rättigheterna. Argument om att det skapar jobb kan aldrig stå över andra människors lidande och frångående från våra principer om fred och säkerhet samt internationell solidaritet. S-kvinnor har historiskt varit en viktig del i arbetet för fred, inte minst i frågan om kampanj mot atomvapen. Vi måste fortsätta driva på för en jämställd värld där fred, säkerhet och mänskliga rättigheter är prioriterat för Socialdemokratiska arbetarepartiet. Dock är attsatserna inte formulerade i enlighet med rätt instans som kan förändra frågan då S-kvinnors förbundskongress inte kan fatta beslut om vapenexporten.

Distriktskongressens beslut:

att besvara motionens attsatser 1, 2 och 3.

Bilaga till motion 8:1: Förbättra alternativt förstatliga flyktingboenden

Svar på motion om att förbättra alternativt förstatliga flyktingboenden:

Regeringen har gett i uppdrag att bland annat bedöma huruvida det finns ekonomiska förutsättningar, särskilt vad gäller långsiktig kostnadseffektivitet, för staten att förvärva fastigheter och genom ny – eller ombyggnad skapa fler och billigare boenden för asylsökande. Utöver kostnadseffektivitet ska även juridiska och praktiska möjligheter bedömas. I uppdraget ingår även att inventera befintligt statligt fastighetsbestånd som kan användas av Migrationsverket för asylboende.

Migrationsverket gör ett stort och viktigt arbete med att se till att de som söker asyl i Sverige får tak över huvudet och ett bra mottagande. Bristen på lägenheter och andra lämpliga boenden tvingar verket att handla upp tillfälliga lösningar i högre utsträckning än önskvärt. Tillfälliga lösningar innebär på kort sikt sämre planeringsförutsättningar för kommunerna. Det finns även anledning att bedöma kostnadseffektiviteten i tillfälliga lösningar. I uppdraget ligger även att se över förutsättningarna för upphandling av flyttbara moduler. Moderna moduler som har hög standard och kan användas även för andra ändamål då de inte länge behövs

Regeringens ambition är att minska antalet tillfälliga asylboenden som idag innebär ökade kostnader och minskar kommunernas förutsättningar att planera sin verksamhet.

S-kvinnor Värmland yrkar bifall till motionen om att förbättra alternativt förstatliga flyktingboenden.
S-kvinnor Värmland yrkar bifall till att skicka motionen vidare till våra Värmländska riksdagsledamöter.
S-kvinnor Värmland yrkar bifall till att skicka motionen vidare till Förbundsmötet 2017.

Bilaga till motion 8:2, Prioritering av flickor och kvinnor i samband med flyktingmottagande.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motionen:

Styrelsen delar motionärens oro för den snedfördelning i flyktingmottagande som för närvarande gäller. Kvinnor och barn är mycket utsatta på sin väg bort från krig och under sin färd mot säkrare länder och de är särskilt utsatta för våld och övergrepp. Styrelsen delar motionärens uppfattning att en utvidgad rätt i kvotflyktingmottagandet bör utredas och prioriteras.

Distriktsstyrelsen föreslår årskongressen:

att bifalla motionen

att sända motionen vidare till förbundskongressen

Bilaga 8:3, Tidsbegränsade uppehållstillstånd

Motionssvar till Motionen Tidsbegränsade uppehållstillstånd:

S-kvinnor tog under hösten 2015 initiativ till en bred humanitär front för kvinnor på flykt, för att ena kvinnorörelsen i att gemensamt formulera krav och lyfta situationen för kvinnor och barn på flykt.

Vi inom S-kvinnor vill ha kvar permanenta uppehållstillstånd och rätten till familjeanknytning. Förståelse finns att det har varit svårt att ha beredskap samt samordna flyktingmottagandet. Men det är precis som motionären beskriver att i en tid då historiskt många flyr undan krig och förföljelse är det istället gemensamt internationellt ansvar, lagliga vägar till trygghet och ett starkt samhällsbygge som kan bygga Sverige större och starkare som krävs, inte stängda gränser och otrygghet.

Utifrån detta föreslår styrelsen distriktkongressen:

att bifalla motionen

Västerbottens S-kvinnodistriktskongress 2017-04-22 antog motionen som sin egen.

Bilaga till motion 8:4, Obligatorisk registrering av äktenskap

Distriktsstyrelsens svar till motion:

Motionsskrivaren lyfter fram ett flertal viktiga sakförhållande till äktenskapets ingående och avslut. Sverige har dessa reglerade i Äktenskapsbalken. Där finns de juridiska aspekterna att stadfästa vad som gäller för att ett äktenskap ska vara ingånget. Likaså formalia vid ett äktenskaps avslut, skilsmässa.

Som motionsskrivaren framhåller utgör dessa enbart den juridiska delen. Till dessa tillkommer ibland ritualer och ceremonier av sakral/ profan art.

Det är främst här som motionens huvudbudskap finns. Omgivningens syn på äktenskap och skilsmässa.

Svensk lagstiftning bygger på individens rätt över sitt eget liv, att själv kunna göra sina val. Så har det inte alltid varit. Grunden i familjebyggandet har varit och är i många samhällen kollektivets bästa före individen.

Att implementera 'det svenska synsättet' är ett upplysningsarbete som pågår och förs i olika sammanhang. Som allt arbete med att få ett jämlikt upplyst samhälle är det dialogen som är verktyget för att nå förändring.

Den som bor och verkar i Sverige ska följa svensk lagstiftning

Den efterfrågade förändringen inom en grupp eller församling kan endast nås genom upplysning och dialog.

Distriktsstyrelsen föreslår att motionen anses besvarad.

Distriktsstyrelsen föreslår att motionen skickas vidare till våra värmländska riksdagsmän.

Distriktsstyrelsen föreslår att motionen skickas vidare till S-kvinnors Förbundsmötet 2017

Bilaga till motion 8:5, Om ett humant flyktingmottagande

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens förslag. Sverige ska ha en human flyktingpolitik där människor som flyr för sin säkerhet får en trygg plats och ett väl utvecklat mottagande. Politiken måste också innebära en möjlighet att etablera sig i det svenska samhället, vilket kräver permanenta uppehållstillstånd och familjeåterförening. Vidare måste det vara möjligt att söka asyl, något som ID-kontrollerna idag försvårar för de asylsökande som inte har giltiga ID papper med sig.

Vidare är det en tydlig jämställdhetsfråga då kvinnor och barn många gånger kommer till Sverige via anhöriginvandring.

Det är ett stort misslyckande att EU inte har kunnat ta ett gemensamt ansvar för ett bra mottagande som är fördelat mellan medlemsländerna. Men det kan inte innebära att Sverige lägger sig på en miniminivå, vilket den tillfälliga lagstiftningen innebar, och inte heller permanenta den här lagstiftningen för att EU inte når hela vägen fram.

Den demokratiska socialismen är inte nationell, den är internationell, vi kan inte ställa människor mot varandra. Socialdemokraterna måste stå upp för den internationella solidariteten och återgå till den flyktingpolitik som var human och möjliggjorde integration och etablering. Dock är attsatserna inte formulerade i enlighet med rätt instans som kan förändra frågan då S-kvinnors förbunds kongress inte kan fatta beslut om flyktingmottagande.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

att bifalla motionen,

att sända motionen jämte utlåtandet till förbunds kongressen.

Bilaga till motion 9:1, God man, förvaltare och förmyndare

Distriktsstyrelsens utlåtande över motionen:

I motionen beskrivs att personer som haft hjälp av en gode man eller förvaltare för sin ekonomi har blivit lurad på ekonomiska medel från den som skulle vara till hjälp för den enskilde. Den som behövt hjälp och fått det genom kommunens verksamhet lämnas sedan utan stöd att kräva tillbaka det stulna. Den myndighet, Överförmyndarnämnden, som har ansvar för denna stödverksamhet bör överta detta ansvar att hjälpa den enskilde.

Bilaga till motion 9:2, Lagstifta om jämkning av kostavgifter

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Motionen tar upp dyra kostavgifter som slår hårt mot fattigpensionärer, varav de flesta är kvinnor.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

att bifalla motionen,

att sända motionen jämte distriktsstyrelsens utlåtande till förbunds kongressen.

Bilaga till motion 9:3, Bostadstillägg för pensionärer

Distriktsstyrelsens utlåtande

Motionen tar upp problemet med att bostadstillägget beräknas på en maxhyra på 5 090 kr, trots att hyran för det mesta är betydligt högre än så. Äldre med låga pensioner är hårt drabbade av extra hyresutgifter, i synnerhet kvinnliga pensionärer. Motionärens förslag är att taket för beräkning av bostadstillägget ska höjas. Detta är en viktig fråga som PRO driver. Utöver höjning av taket i bostadstillägget behövs fler åtgärder, inte minst måste de lägsta pensionerna höjas.

Distriktskongressens beslut 2017-04-29:

att bifalla motionen,

att sända motionen till förbunds kongressen.